

**CONSILIUL JUDEȚEAN ALBA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „AVRAM IANCU” ALBA IULIA**

AVRAM IANCU – MODEL ȘI INSPIRAȚIE

EDIȚIA a III-a

**Alba Iulia
28 noiembrie 2012**

Broșura de față cuprinde lucrările susținute în cadrul
Simpozionului Național
AVRAM IANCU – MODEL ȘI INSPIRAȚIE, ediția a III-a
desfășurat la Școala Gimnazială “Avram Iancu” Alba Iulia.
Acest simpozion se integrează în programul manifestărilor
organizate de către Consiliul Județean Alba cu prilejul
Zilei Naționale a României.

Coordonator:

Director, prof. Elena Ignat

Colectivul de redacție:

Prof. inf. Medrea Simona

Prof. Slevaș Dana

PATRIOSMUL – o dimensiune spirituală

MOTTO:

„Patria sunt eu, ești tu, e tot ceea ce iubim, tot ceea ce visăm, tot ceea ce va fi când nu vom mai fi noi.”

(Romain Rolland)

Simpozionul Național „Avram Iancu – model și inspirație”, aflat la cea de-a treia ediție, manifestare dedicată Zilei de 1 Decembrie, ne oferă prilejul de a evoca personalități și evenimente din istoria noastră.

Este un moment de mândrie națională, de aducere aminte și de cinstire a faptelor de vitejie, curaj și demnitate, a celor care au luptat pentru dreptate, independență, integritate și unitatea poporului român.

Sentimentul național, sentimentul apartenenței la o națiune sunt însușiri sufletești care se manifestă și care pot fi observate în comportamentul și convingerile fiecărui om.

Patriotismul este o dimensiune valorică, spirituală a fiecărei persoane, este o moștenire ce trebuie transmisă mai departe generațiilor tinere.

Educația patriotică, educația pentru respectul valorilor, formarea unor cetățeni responsabili și implicați este o preocupare permanentă a Școlii Gimnaziale „Avram Iancu” din Alba Iulia, atât în cadrul activităților didactice și educative cotidiene, cât și prin organizarea unor evenimente speciale ca acest simpozion.

Avem convingerea că o țară demnă și prosperă nu poate fi construită decât cu oameni demni și adevărați care pun mai presus de orice dragostea de țară și dragostea față de semenii.

Sperăm ca prin acest simpozion să provocăm momente de reflecție, să formăm atitudini și să stimulăm acțiuni care să se concretizeze într-un viitor, într-o viață mai demnă și mai bună pentru acest popor.

**Director,
Prof. Elena IGNAT**

Profilul liderului - între deziderat și realitate

Prof. înv. primar Dana ANDRO

Școala Gimnazială "Avram Iancu"

Alba Iulia, Alba

Omul, ființă socială în esență, se integrează într-un grup în virtutea nevoii de afirmare, de securitate și de asociere. Existența unui grup presupune și un conducător al său, selectat uneori în baza unor criterii riguroase, alteori născut în situații mai puțin structurate.

Vorbind despre leadership, facem referire la un context organizațional. Leadership-ul vizează procesul prin care o persoană influențează îndeplinirea obiectivelor de către alții. Liderul, prin statutul său formal sau informal mobilizează, organizează și conduce membrii grupului, activitățile acestuia spre atingerea scopurilor propuse.

Aristotel considera că "de la naștere unii sunt sortiți să fie conduși, iar alții să fie conducători". Așadar, funcția de lider este ceva predestinat, ceva ce ține de caracteristicile psihologice ale individului (inteligență, empatie, sensibilitate, încredere

în sine), dar și de caracteristici biologice (sex, vârstă, talie, aparență). Astfel, extroversiunea, entuziasmul, masculinitatea, inteligența socială, încrederea în sine, adaptabilitatea crescută, rezistența la frustrări, perseverența, forța psihică sunt trăsături fără de care o persoană nu poate ajunge lider.

Modalitatea prin care o persoană ajunge lider este diferită de la un individ la altul. Poziția socială a unuia îi poate obliga pe ceilalți să-l accepte. Alteori, acesta este acceptat în virtutea a ceea ce a făcut sau pentru ceea ce înseamnă el ca personalitate. În contextual actual asistăm la o tipologie foarte diversă de lideri.

Este mare nevoie să existe lideri care să conducă de pe o poziție de sinceritate, de dreptate, de corectitudine și de competență. Este la fel de adevărat că acest tip de conducere atrage și criticile celor din jur, dar dacă critica este constructivă, ea merită a fi luată în seamă. Pe de altă parte, a critica poate însemna și a avea o altă părere, iar acest lucru poate deschide noi orizonturi, poate ajuta persoana într-o abordare a lucrurilor dintr-o altă perspectivă.

Marii lideri iau decizii dificile fără teama că le este afectată poziția. Ei își afirmă convingerile, își urmează drumul fără ca opinia generală să-i afecteze prea mult. Intransigența în luarea deciziilor trebuie dublată de capacitatea de asumare a răspunderii pentru deciziile luate. Aceasta din urmă caracterizează o persoană cu valori morale profund înrădăcinate.

Liderul este chemat să șlefuiască potențialul celorlalți membri ai grupului, să-i determine pe aceștia să-l urmeze. România este într-o mare criză de lideri competenți, responsabili, convingători. Nevoia de astfel de lideri se resimte acut, iar mulți dintre cei care apar sub eticheta de “lider” sunt de fapt “lideri de carton”, lipsiți de substanță, incapabili să-și asume rolul pe care și-l arogă.

Liderul autentic este și va rămâne o necesitate, iar rolul lui devine în contextual actual tot mai important. Cele mai de succes firme economice se coagulează în spatele unui lider, iar cele mai sigure eșecuri sunt rodul disoluției răspunderii. Un lider bun este un om puternic, deoarece celorlalți nu le place să urmeze oameni slabi. Această forță a conducătorului vine din interior. Nu poți conduce pe nimeni dacă nu ai învățat să te conduci pe tine însuși. Capacitatea de autocontrol descătușează potențialul de lider.

Ceea ce determină pe o bună parte din oameni să stea după cortina propriei lor vieți este faptul că nu conștientizează valoarea pe care ei o au. Implicațiile pe care acest lucru le are sunt însă majore. Aceasta permite ieșirea la rampă a “liderilor de carton” care conduc autoritar, care își impun propria lor mentalitate, care creează și întrețin stări conflictuale tocmai pentru a distra atenția de la neputința lor. Platon susținea că “privată de înțelepciune, puterea este tiranică”. Din nefericire, prezența lor se resimte dureros în toate sectoarele de activitate și la toate nivelurile.

Cred că idealul în ceea ce privește statutul de bun lider este descris în poezia “Dacă” a parținând poetului Joseph Rudyard Kipling.

Dacă-ți rămâne mintea când cei din jur și-o pierd
Și fiindcă-o ai te-apasă sub vorbe care dor,
Dacă mai crezi în tine când alții nu mai cred
Și-i ierți și nu te superi de îndoiala lor,
Dacă de așteptare nu ostenești nicicând,
Nici de minciuna goală nu-ți clatini gândul drept
Dacă izbit de ură nu te răzbuni urând
Și totuși nu-ți pui mască de sfânt sau înțelept,

Dacă visezi, dar visul stăpân de nu ți-l faci,
Sau gândul, deși judeci, de nu îți e un țel,
Dacă-ncercând triumful sau prăbușirea taci
Și poți, prin amândouă trecând, să fii la fel,

Dacă înduri să afli cinstul tău cuvânt

Răstălmăcit, naivii să ducă în ispită,
Sau truda vieții tale, însulberată-n vânt,
De poate iar s-o 'nalțe unealta-ți prea tocită,

Dacă poți strânge toate câștigurile tale
Ca să le joci pe-o carte și să le pierzi așa
Și iarăși de la capăt să-ncepi aceeași cale
Fără să spui o vorbă de neizbânda ta

Dacă poți gândul și nervii și inima să-i pui
Să te slujească încă peste puterea lor
Deși în trupul firav o altă forță nu-i
Afară de voința ce le impune spor

Dacă te vrea mulțimea, deși n-ai lingușit
Și lângă șef tu umbli ca lângă-un oarecare,
Dacă de răi sau prieteni nu poți să fii rănit
Dacă nu numai unul, ci toți îți dau crezare,

Dacă ajungi să umpli minutul trecător
Cu șasezeci de clipe de veșniciei,

Mereu vei fi pe-ntreg Pământul deplin stăpânitor
Dar mai presus de toate, un OM - copilul meu!

BIBLIOGRAFIE

Economia, seria Management Anul IX, Nr. 2, 2006

NEVOIA DE LIDERI IN CONTEXTUL ACTUAL

Prof. Maria ATANASIU
Școala Gimnazială “Avram Iancu”
Alba Iulia, Alba

Cred că România este într-o mare criză de lideri competenți, responsabili și convingători. Contextul actual aruncă în fața oamenilor “lideri de carton” prefabricați, care îmi lasă impresia că nu știu să se descurce în acest “rol”.

O caracterizare de necontestat, crudă însă reală, a „epocii postdecembriste”, a știut să o exprime istoricul Florin Constantiniu: *„Clasa politică (postdecembristă) a întrunit trei superlative: cea mai incompetentă, cea mai lacomă și cea mai arogantă din istoria României. Lipsită de expertiză, avidă de căpătuială, ea s-a aruncat asupra României cu un singur gând: să se îmbogățească. A jefuit cum nici huliții fanarioți n-au făcut-o. Responsabilitatea ei față de situația catastrofală a României este imensă. Astăzi, constatăm că industria este lichidată, agricultura e la pământ, sistemul de sănătate în colaps, învățământul în criză, individualitatea României pe plan internațional dispărută. Criza economică nu a făcut decât să agraveze relele care au precedat-o.*

Acum, mai mult ca oricând este legitimată întrebarea: **Cine vor fi personajele pozitive, românii demni de respect din cărțile de istorie ale nepoților noștri?**

Aș mai adaugă faptul că un lider adevărat trebuie să dețină o mare doză de responsabilitate. El este omul care ia deciziile și își asumă responsabilitatea pentru ele! Nu se poate altfel! Din punct de vedere personal, un bun lider nu poate fi un om care nu are niște valori morale adânc înrădăcinate și o gândire pozitivă, creativă, curaj în orice situație.

Aristotel spunea că „de la naștere unii sunt sortiți să fie conduși iar alții conducători”. În funcție de calitățile personale cu care te naști, există persoane predestinate pentru a fi lideri. Cercetările legate de trăsăturile de personalitate ale liderului au ajuns la concluzia că acesta are calități ca: extroversiune, dominanță, entuziasm, masculinitate, inteligență socială, încredere în sine, adaptabilitate crescută, inteligență, rezistență la solicitări, perseverență.

In dorința de a forma adevărate caractere ne simțim datori, ca dascăli să le prezentăm elevilor noștri veritabile modele din istorie, lideri ale căror trăsături le găsim tot mai rar în societatea actuală.

Regele Carol I a fost unul dintre cei mai mari oameni politici ai neamului. Într-adevăr, personalitatea MS Regelui Carol I a fost un exemplu pentru majoritatea elitelor ce i-au urmat la conducerea României. Un caracter parcă forjat din oțelul german, a încercat în același timp să se adapteze la specificul local al acelor vremuri și prin exemplul personal să impulsioneze dezvoltarea țării și transformarea ei într-o putere regională.

Acesta este exemplul care trebuie transmis tinerilor României de azi, pentru a ieși din întunericul mediocrității și al promovării non-valorilor.

Patruzeci și opt de ani s-a aflat Regele Carol I la conducerea României (1866-1914), fiind cea mai lungă domnie din țara noastră.

Pe 10 mai 1866, prințul **Carol de Hohenzollern-Sigmaringen** a fost proclamat domnitor al României, iar pe 26 martie 1881 a devenit rege.

Regele Carol I a avut un rol esențial în schimbarea României și transformarea ei într-o țară modernă. În timpul domniei sale a apărut prima Constituție, țara și-a cucerit independența, Dobrogea a fost alipită, iar prestigiul țării în zonă a crescut enorm.

Originile germane ale Regelui Carol I au contat foarte mult în modul acestuia de a conduce. Regele era un om extrem de sever și disciplinat, cu o moralitate impecabilă. El a încercat toată viața să impună colaboratorilor stilul său meticulos și exact. Regina Elisabeta spunea despre soțul ei că “și în somn el poartă Coroana pe cap”.

Carol I a construit statul român pe principiul profesionismului, al perfecționării. Instituțiile moderne ale statului s-au făurit, din anul 1866 până în 1947, pe temeiul calității profesionale și al ierarhiei meritului. A fost timpul unei aspirații instituționale către mai bine, în care cuvintele întru care neamul nostru s-a manifestat în Europa au fost „solidaritate”, „unire”, „împreună”, „prin noi înșine”.

De asemenea, a fost și un om foarte mândru care nu a acceptat să pupe “papucul sultanului” și a reușit să obțină independența României. Regele Carol I a condus personal trupele române în războiul de independență, iar la 10 mai 1877 la București a fost proclamată Independența României.

A fost un moment extrem de important care a dus la dezvoltarea statului modern român.

Împlinirile lui Carol I rămân în istorie nu fiindcă au fost monarhice, ci fiindcă au fost fondatoare de stat modern, vizionare și aducătoare de statornicie. Ele au validat profesionismul, ca element structural al societății românești.

România europeană, folosind fără complexe de inferioritate aceste valori, va fi o țară mai puternică, pragmatică și își va găsi adevărații lideri capabili să înfrunte timpurile, ce nu se anunță nici liniștite și nici pașnice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Vasile Docea - Carol I și monarhia constituțională. Interpretări istorice, Timișoara, Editura Presa Universitară Română, 2001
2. Ion Măldărescu - România scoasă la mezinat, Revista ART-EMIS , octombrie 2012
3. Florin Constantiniu - O istorie sinceră a poporului român, Editura Univers Enciclopedic, 2012
4. Ioan Scurtu - Regii României, Editura Univers Enciclopedic, 2010

IOAN ZOBA DIN VINȚ - UN CLERIC CĂRTURAR

Prof. Oliviu-Petru BOTOI

Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan”

Alba Iulia, Alba

Contextul socio-politic al românilor transilvăneni din a doua jumătate a secolului al XVII-lea impunea implicarea unei personalități în viața publică care să mențină aprinsă în inimile românilor flacăra spiritualității primite de la înaintașii lor. Biserica fiind singura instituție a vremii care menținea și susținea elementul românesc, după luminata păstorire a Sfântului Simion Ștefan,¹ s-a ridicat unul dintre preoții poporului aflat încă într-un con de umbră, anume Ioan Zoba din Vinț, care a continuat activitatea național-culturală a mitropolitului Simion Ștefan, păstrând nestinsă flacăra spiritualității românești.

¹ Pr. Lect. Dr. Jan Nicolae, *Mitropolitul Simion Ștefan. Teolog, cărturar și patriot*, Tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2010.

Ioan Zoba din Vinț, „un popă ceva mai cărturar decât ceilalți”² este cea mai importantă personalitate cărturărească de la sfârșitul secolului al XVII-lea. Deși se semna aproape întotdeauna cu numele Popa Ioan din Vinț, totuși el este cunoscut în istoriografie cu numele sus amintit.³ Apare menționat pentru prima dată într-o diplomă de înnobilare, emisă la 20 mai 1664. Acest fapt face ca Ioan Zoba să poarte pe nedrept în istoriografia ulterioară apelativul de „om al calvinilor”, datorită conflictelor sale cu mitropoliții bălgrădeni închiși la orice inițiativă culturală. Deși istoriografia recentă aduce la lumină dovezi limpezi ale „ortodoxiei” lui Ioan Zoba, iar cea maghiară era deja în sintonie cu noile recuperări, totuși Ioan Zoba deocamdată a rămas cel puțin un filocalvin în considerația multor istorici și filologi. A existat o tensiune între Ioan Zoba din Vinț și mitropoliții timpului său, Sava Brancovici și Ioasaf, dar nu era una a divergențelor doctrinare ci una de reproșuri reciproce în ceea ce privește atitudinea unuia sau a altuia. Ioan Zoba imputa mitropolitului Sava Brancovici vina că nu continua acțiunile tipografice ale predecesorului său, iar mitropolitului Ioasaf faptul că nu știe românește.⁴

Mai amintim faptul că la 24 mai 1667, principele Mihail Apafi numește protopopi pe Ioan din Vinț, Toma Topai și Dumitru Logofătul și Gheorghe Chira. Aceștia erau deja curatori ai mănăstirii Bălgradului. Și pe deasupra Ioan Zoba a fost ales și notar al soborului celui mare. Ioan Zoba a primit însărcinare de la principele Apafi să găsească tiparnița de pe vremea mitropolitului Simion Ștefan, să demareze o acțiune de tipărituri și să înființeze o școală, lucruri pe care nu le-a îndeplinit mitropolitul locului.

Personalitatea protopopului Ioan Zoba era o notorietate în epocă deoarece după moartea mitropolitului Iosif Budai, a fost ales mitropolit⁵ al bisericii românești, principele preferându-l însă pe greul Ioasaf.

Blazonul oferit protopopului Ioan Zoba îl pune într-o lumină pozitivă, „un scut albastru în al cărui câmp o acvilă cu o cruce dublă în cioc se pregătește să scrie într-o carte deschisă.”⁶

Se pare că după anul 1699, protopopul Ioan Zoba s-a retras pentru că nu mai este implicat în tipărirea Ceaslovețului de la Sibiu. Totuși, dintr-un ex-libris al său aflăm că și-a cumpărat un *Chiriadromion* (Bălgrad, 1699), fapt care ne obligă să credem că la acea perioadă mai era încă în

² Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, ediția a II-a, volumul I, București, 1925, p. 39.

³ *Molităvnic. Bălgrad 1689*, Ediție îngrijită, studiu introductiv și glosar de Ana Dumitran, Alin-Mihai Gherman, Dumitru A. Vanca, cu un cuvânt înainte și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 16.

⁴ Eugen Pavel, *Carte și tipar la Bălgrad (1567-1702)*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2001, p. 78.

⁵ Ar fi putut rămâne văduv.

⁶ *Molităvnic. Bălgrad 1689*, Ediție îngrijită, studio introductive și glosar de Ana Dumitran, Alin-Mihai Gherman, Dumitru A. Vanca, cu un cuvânt înainte și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 17.

viață și probabil trăia undeva în preajma Mitropoliei.⁷ Oricum și după un deceniu în care nu mai avem, informații despre el, iar în 1699 apare menționat, se pare că nu a participat la unirea Bisericii Românești cu Biserica, numele lui nefiind deloc amintit în niciun act sau însemnare a vremii.

*Sicriul de aur*⁸ este prima carte în care găsim câteva repere ale omilecticii funebre din acea vreme. Omiliile, predicile sau propovedaniile, așa cum sunt numite, sunt împărțite pe categorii de vârstă.⁹ Opera aparține lui Ioan Zoba și este originală. Cartea s-a bucurat de o largă răspândire, în special în Transilvania, dar și peste munți, cu toate că limba suportă o coloratură locală¹⁰ dat fiind faptul că Ioan Zoba adresate cartea clerului transilvan. După cum se precizează și în titlul operei, cartea este tipărită la Sebeș. Se pare că din cauza mitropolitului Ioasaf, Zoba a fost nevoit să instaleze tipografia în acest oraș. La 10 iulie 1682, în scrisoarea adresată superintendentului calvin Mihai Tophaeus și protonotarului Petru Alvinez, sașii din Sebeș se arată înțelegători față de problemele confesionale ale românilor și susțin instalarea tipografiei mitropolitane în orașul lor.¹¹

Cărare pe scurt spre fapte bune îndreptătoare, (1685) este tipărită de data aceasta la Alba Iulia. Din această lucrare nu se păstrează niciun exemplar complet,¹² cea mai completă ediție păstrându-e în Biblioteca Academiei din Cluj. Informații despre tipăritură reținem de la Vasile Popp și Timotei Cipariu. Lucrarea în sine este tradusă din limba engleză¹³ în limba maghiară de către Kezdivasarhelyi Matko Istvan (1625-1693), iar apoi așa cum mărturisește însuși Ioan Zoba a tradus-o din maghiară în română¹⁴

Data apariției *Ceasloveșului* nu se cunoaște cu exactitate, autorii B.R.V.-ului optând pentru anul 1687, iar Veress pentru 1685/1686. Este amintit numele mitropolitului Varlaam, cea ce ne îndreptățește să optăm mai mult pentru anul propus de către cel din urmă specialist. Se socotește că s-a tipărit chiar după instalarea noului mitropolit (decembrie 1685). Lucrarea este tradusă din limba slavonă așa cum aflăm din titlul cărții. Din nou ne întâlnim cu personalitatea cărturărească de seamă a sfârșitului de secol XVII, Ioan Zoba, care a tradus și această operă. La sfârșitul textului este consemnat numele tipografului „Smereniy Ieromonah Iosif Tipograf Rus.” Nu este exclus ca acest

⁷ Eva Mârza, *Din istoria tiparului românesc. Tipografia de la Alba Iulia. 1577-1702*, Sibiu, Editura Imago, 1998, p. 83.

⁸ Ioan Zoba din Vinț, *Sicriul de aur*, Ediție îngrijită și studiu introductiv de Anton Goția, Editura Minerva, București, 1984.

⁹ „Când moare omul bătrân și înțelept” sau „Când moare preutul înțelept al bisericii”.

¹⁰ „...după obiceiul cum grăiesc pe aceste locuri...” cf. *Cuvânt către cetitori la Sicriul de aur*.

¹¹ Ioan Zoba, *op. cit.*, p. 7.

¹² Ion Bianu, Nerva Hodoș, Dan Simionescu, *Bibliografia românească veche, 1506-1830*, vol. I, Editura Acedemiei Române, București, 1903-1944, p. 26.

¹³ Lewis Bayly, *The practice of Piety, directing a Christian, how to walk that he may please God*, apud. Dumitru A. Vanca, *Rânduiala diaconstvelor. Liturghia românilor ardeleni în sec. al XVII-lea*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, pp. 39-40.

¹⁴ Eva Mârza, *op. cit.*, p. 73.

personaj să mai fi participat și la tipărirea altor lucrări tipografice din centrul transilvan.¹⁵ Cartea se bucură de o ținută stilistică elegantă, fiind împodobită cu diverse ornamente tipografice. Astăzi, exemplare din Ceasloveț se găsesc la Biblioteca Centrală Universitară și Biblioteca Academiei din Cluj-Napoca.

Una dintre cele mai semnificative apariții editoriale pentru sufletele românilor este *Rânduiala diaconstvelor* și a văzglășeniilor care se zic la Liturghie și rânduiala vecerniei și cu a utrănei. Scoase și tocmite dipre limba slovenească pre limba rumînească cu blagoslovenia preaosvințitului kir Varlaam, arhiepiscop și mitropolit Bălgradului, iprociaia. Acum întâi s-au tipărit întru folosul și înțălegerea provoslavnicii rumânești beserece, ca toți preoții și diaconii ca să poată cunoște pe lesne de a sluji cum să cade pe orânduiala lor. În scaunul Mitropolii Bălgradului tipărindu-să. Anii Domnului 1687 luna septembrie 1.”¹⁶ Cartea nu are proporții întinse, însă este cea mai practică și folositoare carte liturgică de până atunci pentru preoți și diaconi.

Alături de aceste tipăriri care au edificat sufletul poporului român împovărat de jugul asupritorilor, Ioan Zoba din Vinț a mai tipărit un *Molităvnic*¹⁷, *Poveste la 40 de mucenici* și *Cazanii la oameni morți*.

După cele prezentate, am putut lesne observa faptul că Ioan Zoba din Vinț a fost un lider al timpului său, care a păzit și a ajutat la transmiterea tezaurului spiritual al românilor. Această personalitate a celei de-a doua jumătăți a secolului al XVII-lea constituie o verigă importantă în lanțul eroilor care s-au ridicat din rândul poporului, au luptat pentru cauza fraților de neam și au murit privind încrezători spre un viitor biruitor.

Bibliografie

1. Bianu, Ion, Nerva Hodoș, Dan Simionescu, 1944, *Bibliografia românească veche, 1506-1830*, vol. I, Editura Academiei Române.
2. Iorga, Nicolae, 1925, *Istoria literaturii românești*, ediția a II-a, volumul I, București.
3. Mârza, Eva, 1998, *Din istoria tiparului românesc. Tipografia de la Alba Iulia. 1577-1702*, Editura Imago.
4. ****Molităvnic. Bălgrad 1689*, Ediție îngrijită, studio introductive și glosar de Ana Dumitran, Alin-Mihai Gherman, Dumitru A. Vanca, cu un cuvânt înainte și cu

¹⁵ *Ibidem.*, p. 75.

¹⁶ Dumitru A. Vanca, *Rânduiala diaconstvelor. Liturghia românilor ardeleni în sec. al XVII-lea*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 91.

¹⁷ *Molităvnic. Bălgrad 1689*, Ediție îngrijită, studio introductive și glosar de Ana Dumitran, Alin-Mihai Gherman, Dumitru A. Vanca, cu un cuvânt înainte și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009.

- binecuvântarea Înaltpreasfințitului Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, 2009, Editura Reîntregirea.
5. Nicolae, Pr. Lect. Dr. Jan, 2010, *Mitropolitul Simion Ștefan. Teolog, cărturar și patriot*, Tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, Editura Reîntregirea.
 6. Pavel, Eugen, 2001, *Carte și tipar la Bălgrad (1567-1702)*, Editura Clusium, 2001.
 7. Vanca, Dumitru A., 2009, *Rânduiala diaconstvelor. Liturghia românilor ardeleni în sec. al XVII-lea*, Editura Reîntregirea.
 8. Zoba din Vinț, Ioan, 1984, *Sicriul de aur*, Ediție îngrijită și studiu introductiv de Anton Goția, Editura Minerva.

IDEEA DE UNITATE - UN DEZIDERAT PERMANENT

Prof. înv. primar Otilia BARABAS

Prof. înv. primar Simona BREAZ

Școala Gimnazială "Vasile Goldiș"

Alba Iulia, Alba

Deși suntem o națiune cu un trecut zbuciumat, înscris cu litere de sânge în analele istoriei universale, grație inteligenței, înțelegerii și înțelepciunii de care a dat dovadă de-a lungul secolelor, poporul român a reușit să-și păstreze demnitatea, integritatea și, nu în ultimul rând, valorile sale naționale. Respectând istoria altor popoare și-a respectat și apărât propria istorie, iubindu-și dintotdeauna rădăcinile și locurile moștenite din moși strămoși, trăind în bună înțelegere cu toate neamurile pamântului, indiferent de naționalitate și manifestând în permanență dragoste de semeni și condescendență față de toți aceia care au încercat să-i știrbească imaginea și să atenteze la integritatea teritorială a României. Ceea ce se petrece astăzi în România, ne determină însă, să facem cunoscute câteva adevăruri istorice incontestabile, care ne dau dreptul să luăm atitudine, cu aceeași înțelepciune cu care au făcut-o și înaintașii noștri. În tot ceea ce întreprind conducătorii etnicilor maghiari din România începutului de mileniu III, mai ales în ultimul timp, se observă cu ușurință încercarea vădită de re-maghiarizare a Transilvaniei. Sunt agreate acțiunile extremiștilor

maghiari îndreptate împotriva românismului și eroilor neamului – oponenți ai încercărilor de maghiarizare a Transilvaniei de-a lungul istoriei, (de exemplu, Avram Iancu, batjocorit de ziua națională a Ungariei, în mod public, de către un extremist maghiar); solicitarea autonomiei ținutului secuiesc și încercarea de emiteră a unei monede secuiești, denumită SIC și a efectuării tranzacțiilor bancare în această monedă; extinderea maghiarizării în școli, etc.

De ce am sta impasibili la această încercare, când istoria ne oferă dovada existenței noastre milenare în acest teritoriu?! Pentru că avem dovezile istorice clare că românii au locuit din vremuri străvechi pe teritoriul transilvan, că ungurii au pus piciorul pe pământ românesc de-abia în secolul IX, că poporul român a suportat cu stoicism jugul străin, indiferent dacă asupritorii au fost ungurii sau alte nații care au râvnit la bogățiile și frumusețile acestor ținuturi binecuvântate de Dumnezeu, de aceea nu dorim altceva decât să ne fie respectate drepturile de stăpâni deplin ai Ardealului nostru!

Suntem îndreptățiți să ne exprimăm îngrijorarea față de atitudinea și acțiunile etnicilor maghiari de la putere, față de străduința lor neconținută de a organiza cât mai multe și mai ample acțiuni în întâmpinarea înfăptuirii re-maghiarizării, care se manifestă în România acestor timpuri.

În data de 15 martie 2011, de Ziua Națională a Ungariei, un extremist maghiar din Miercurea Ciuc s-a dedat la un fapt incalificabil, batjocorind memoria unuia dintre cei mai mari eroi ai neamului românesc, Avram Iancu. Asemeni hortiștilor, care au dezlănțuit teroarea printre românii din Transilvania săvârșind cele mai cumplite atrocități și împărțind chinuri și moarte celor care le-au stat în cale, acest criminal modern hortist, trăgea spre spânzurătoare, cu ștreangul de gât, un trup de păpușă în costum moțesc, reprezentându-l pe Avram Iancu. Cu sânge rece și o meticulozitate de criminal versat, a agățat de o grindă păpușa, simulându-i spânzurarea. Și asta se petrecea într-un loc public, în centrul orașului Miercurea Ciuc, în văzul trecătorilor, copii și adulți, într-o regiune (Harghita) înfierbântată de extremismul celor care defilează mereu cu stindardul autonomiei așa zisului ținut secuiesc pe la toate forurile naționale și internaționale! Întâmplarea din 15 martie este un exemplu edificator al faptului că maghiarii nu se mai tem de nimic, ne denigrează pe față, ridică

steagul secuiesc pe-o instituție fundamentală, permite unui vicepreședinte al Ungariei să se laude că susține autonomia. Este o lecție de cinism fără precedent și un afront adus unui neam întreg.

Cine a fost Avram Iancu? Un mare român, un erou al neamului și-un neînfricat luptător pentru drepturile românilor, în propria lor țară, Transilvania. Cu ce și pe cine a deranjat Avram Iancu (1824-1872), fiu de țăran moț de la Vidra, intelectual ardelean, avocat de profesie, care a avut un rol deosebit în

Revoluția Română de la 1848 din Transilvania? A luptat doar pentru drepturile românilor! El a fost conducatorul de fapt al ținutului Țării Moților, din Munții Apuseni, fiind în 1849 în fruntea armatei românilor transilvăneni, aliată cu armata austriacă, împotriva trupelor revoluționare ungare ale lui Kossuth, împotrivindu-se proclamării de către acesta, a unui stat național ungar care să includă și Transilvania.

Avram Iancu a fost „soldatul conștient al ideii naționale”, a cărui spadă „a lovit de la înălțimea unor principii imutabile de acord cu catehismul epocii lui” – după cum spunea Aron Cotrus, o personalitate a literaturii române postbelice. Avram Iancu, „veriga dintr-un lanț de evoluțiune universală” care s-a înfățișat „de la început într-o armură complexă de luptător pentru soarta integrală a unui neam”. El a avut curajul să susțină ideile românismului în fața împăratului habsburg Franz Iosef, să refuze o decorație în cabinetul acestuia și să-i spună: „Nu ne-am luptat pentru jucării, vrem drepturi, Maiestate!” și să suporte consecințele răzvrătirii sale împotriva asupritorilor.

Și-acum, într-o societate românească civilizată, în care sunt respectate drepturile minorităților naționale și poate li se permite mult prea mult față de cât ar trebui, un extremist maghiar săvârșește o faptă impardonabilă, batjocorindu-ne eroul national. Alte exemple: dacă facem o incursiune prin evenimentele petrecute în

Clujul ultimilor ani, ceea ce constatăm ne îngrozește! Cu prilejul așa zisei reînăugurări a statuii lui Matei Corvin – unul dintre cei mai mari regi ai Ungariei, care a condus țara între 1458 și 1490 -, forțele extremiste declarate au organizat o acțiune de etalare a urii și disprețului față de România, acțiune clară de tip extremis fascist. Tot la Cluj, promovarea valorilor cultural-artistice ungurești se bucură de alocarea unor sume uriașe din partea Ministerului Culturii, la conducerea căruia s-a aflat un ministru UDMR-ist, în persoana domnului Kelemen Hunor. Un exemplu clar, și destul de recent este diferența dintre sumele alocate Operei Maghiare și cele destinate Operei Române din Cluj în anul 2010 – mărturie stau cifrele! Pentru proiectele culturale românești nu sunt bani, însă pentru colaborările cu instituții de profil din Ungaria și nenumăratele delegații efectuate în scopul schimburilor de experiență nu există bariere financiare! Exemplele pot continua făcându-se referire și la alte județe din Ardeal, dar ar ocupa prea mult timp pentru a le enumera.

Ungurii cred că au drepturi pe care de fapt nu le au, și putem ilustra acest fapt prin însăși istoria Transilvaniei. Însă ei au acea „credință fanatică” în apartenența Transilvaniei la regatul ungar. Credința noastră, a românilor, în drepturile noastre este puternică și de netăgăduit, este

credința în revoluționarii de la 1848 care au pus bazele statului român modern, ca apoi să-și câștige independența!

Da, aceeași „credință fanatică” în unitatea națională a avut-o națiunea română când a fost încercată de Primul Război Mondial și apoi și-a împlinit visul prin înfăptuirea României Mari! Nu acceptăm să stăm nepăsători față de ceea ce se petrece azi într-o țară în care tânăra generație învață din manuale de istorie golite de conținutul lor patriotic. Nu acceptăm ca România să rămână o țară fără busola sa și al cărei scop să se îndepărteze de intereseul național!

Există o mulțime de motive care ne determină să nu rămânem nepăsători la ceea ce se petrece în România și să luăm atitudine în fața celor care vor mai mult decât li se cuvine și râvnesc, fără nicio jenă, la ceva ce nu le aparține și nici nu le-a aparținut vreodată. Noi nu suntem o națiune răzbunătoare, suntem un popor pașnic și primitiv, am trăit în bune relații cu națiunile care s-au stabilit de-alungul istoriei pe pământul transilvan, fie că au fost unguri, sași, secui sau alte popoare. Însă, ce este al nostru apărăm cu sfințenie! Și Transilvania ne aparține, aparține României Mari și nu Ungariei, iar dreptul incontestabil asupra pământului transilvan îl au și l-au avut dintotdeauna, românii – ISTORIA este dovada și documentele ei!

Bibliografie:

1. Mitu, Sorin, 2000, *Imagini europene și mentalități românești din Transilvania la începutul epocii modern*, Presa Universitară Clujeană;
2. Georgescu, Vlad, 1992, *Istoria românilor de la origini pînă în zilele noastre*, Ediția a III-a, Editura Humanitas, București;
3. Pleșu, Andrei, 2009, *Mândria de a fi român*, în publicația Dilema Veche
<http://www.ziaruldegarda.ro>
<http://www.enciclopediaromaniei.ro>

„SĂ MORI RĂNIT DIN DRAGOSTE DE PATRIE” AVRAM IANCU ȘI SACRIFICIUL SUPREM

Prof. Daniela Valeria CETEAN

Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan”, Alba Iulia

Într-o perioadă în care valorile s-au pervertit, în care principiile și moralitatea s-au strâmbat după cum o cere interesul și în care oamenii politici nu mai sunt deloc exemple demne de urmat, ci dimpotrivă, evocarea unei personalități ca cea a lui Avram Iancu nu poate decât să readucă în atenție modelul unui conducător în stare să jertfească totul pentru o idee, pentru un vis, pentru un țel. Generația tânără caută modele, este conștientă de valorile pe care trebuie să le aibă și să le promoveze clasa politică, iar toate informațiile despre politicieni corupți, mânjiți cu afaceri oneroase, lipsiți de orice etică și virtute nu fac decât să-i deruteze și mai mult și să-și piardă speranța într-un viitor liniștit.

Plecând de la necesitatea de a readuce în atenția lor adevăratele modele am considerat că pentru tinerii noștri, cel mai potrivit exemplu este Avram Iancu fiul Apusenilor, „crăișorul munților”, cel care și-a închinat toată viața neamului său, cel care s-a născut, a trăit și a suferit pentru binele acestuia. Cel care a fost în stare să ardă pentru o idee până la ultima suflare. Așa cum apare scris în Testamentul său, numit, nu întâmplător „Ultima mea voință”, unicul dor al vieții sale a fost să-și vadă națiunea fericită. În ultimele clipe ale vieții sale nu s-a gândit

la sine ci la ceea ce i-a fost mai scump în lume, neamul său, pentru care a lucrat după puteri, deși, cu amărăciune spune Avram Iancu, lupta aceasta a fost „durere fără mult succes” și cu întristare constată că „speranțele și jertfa adusă se prefac în nimica”. Sunt cuvintele unui om care luptă deși vede uneori zădărnicia efortului său, dar totuși nu renunță. Și nu renunță pentru că „ceea ce îl ține în viață este tocmai speranța că demersul său va da roade în cele din urmă și națiunea pentru care trudește va fii fericită.

Avram Iancu își trage obârșia dint-o veche familie de moți iobagi de pe Valea Arieșului Mic din Vidra de Sus. Nu se cunosc cu exactitate datele precise ale nașterii sale pentru că nu s-a păstrat nici un act oficial, dar se știe că a fost anul 1824 după actele școlare ale Gimnaziului din Zlatna pe care l-a frecventat în 1840, an în care avea 16 ani. Despre copilărie datele sunt foarte puține, cei care l-au cunoscut mărturiseau că îndrăgea muzica și cântul din fluier, din tulnic și din

gură. Studiază o vreme la Școala din Câmpeni, apoi învață la Gimnaziul din Zlatna pe care îl absolvă cu rezultate foarte bune la vârsta de 17 ani. Își continuă studiile la Cluj la Liceul Piaristilor, pregătindu-se să devină avocat. A făcut școala în plin proces de maghiarizare pentru că în anul 1842 Dieta de la Cluj a decis introducerea oficială a limbii maghiare în Transilvania și începerea maghiarizării școlilor românești. Deși se simțea umilit de profesorii care îi tratau îngrozitor pe studenții români, el își păstrează calmul, dar în ultimul an de studii, în 1845, împreună cu alți tineri ai liceului clujean au organizat o societate academică ce a editat o revistă românească intitulată „Aurora” sau „Zori pentru minte și inimă”. În 1846, la vârsta de 22 de ani își încheie studiile de drept la Cluj și a fost lăudat de profesorii săi pentru calitățile sale - disciplina, ambiția, preocuparea pentru studiu, manierele fine, spiritul tolerant și faptul că era un om e cuvânt! Toate acestea îl vor defini și pe viitor.

Înzestrat cu aceste calități și ambițios din fire, tânărul absolvent încearcă să ocupe o funcție în administrație, dar a fost respins pe motiv că nu este nobil. Pleacă la Târgu Mureș și se înscrie ca practicant la Curtea de Apel a Transilvaniei ca și *cancelist*, urmând a deveni avocat, pentru că avocat putea fii și dacă nu era nobil. Din cei 30 de canceliști români de la Târgu Mureș (din peste 200!) Avram Iancu s-a distins ca fiind cea mai impresionantă personalitate, prin cultura sa și prin calitățile umane deosebite. Primește diploma de avocat în martie 1848, dar nu va profesa niciodată în vreun barou sau în vreun birou avocațesc. Dar va deveni avocatul poporului său căruia i-a apărat pe viață cauza!

Zorii revoluției îi vor da prilejul de a se dăruir cu toată ființa sa idealului sacru al

eliberării românilor ardeleni. A văzut în revoluție calea pentru a împlini voința sa, aceea de a-și vedea neamul fericit, așezat la locul lui, în drepturile sale firești. Revoluțiile se fac cu oameni obișnuiți dar sunt conduse de personalități care-și leagă iremediabil numele și viața de acestea. Revoluția de la 1848 a fost piatra de hotar pentru lupta și viața lui Avram Iancu, a fost pedestalul pe care s-a clădit legenda lui, dar în același timp a fost și stânca lui Prometeu de unde va începe suferința sa. Avram Iancu este omul revoluției, este cel care s-a dăruit cu trupul și cu inima cauzei revoluției, devenind în scurt timp conducătorul acesteia și emblema ei. Numele lui Avram Iancu va deveni sinonim cu revoluția, atât pentru contemporanii lui cât și pentru urmași.

Participă la Adunările de la Blaj din aprilie și mai 1848, aduce la cunoștința moșilor săi hotărârile luate de națiunea română, iar Guvernul de la Pesta va dispune arestarea lui pe motiv că instigă populația la luptă și la desființarea iobăgiei. Mulți dintre revoluționari sunt arestați, iar Iancu începe să se ascundă. În memoria populară s-a păstrat până în zilele noastre amintirea adăposturilor

tainice ale Iancului și încercările înverșunate ale stăpânirii de a-l prinde. A stat ascuns în munți cam 6 săptămâni până când comisarii maghiari trimiși pentru anchetă au părăsit Transilvania. A organizat și a treia Adunare de la Blaj din luna septembrie, adunare care a respins uniunea Transilvaniei cu Ungaria și a declarat că nu recunoaște guvernul maghiar. S-a trecut la organizarea militară a Transilvaniei, iar Avram Iancu a fost numit prefect general și sub oblăduirea lui s-a constituit în Țara Moșilor legiunea *Auraria Gemina*, organizată după principiile armatei romane. Avram Iancu a decretat mobilizarea generală și războiul se generalizează în întreaga Transilvanie. Zona Apusenilor devine centrul de rezistență românească, chiar în condițiile multiplelor victorii raportate de maghiarii conduși de generalul Bem. În august 1849 revoluția este înfrântă, dar armata lui Avram Iancu a rămas liberă. După înfrângerea revoluției autoritățile maghiare au urmărit anihilarea conducătorilor ei, iar pe data de 15 decembrie 1849 autoritățile din Zarand îl arestează pe Avram Iancu în Hălmagiu în prezența miilor de români adunați la târg. Reacția românilor a fost fulgerătoare, iar autoritățile l-au eliberat declarând că arestarea lui a fost o eroare.

Avram Iancu a fost omul revoluției de la 1848, a fost românul care a găsit în vâltoarea evenimentelor prilejul de a se afirma ca luptător și apărător al dreptății. Așa cum apreciau și apropiații săi, avea ceva unic în ființa lui, o măreție și o grandoare deosebită, care-l distingea imediat printre camarazii săi. A întreținut permanent simțămintele de dragoste de țară și de neam, a crezut în

potențialul românilor, a crezut în visul său și nu a renunțat niciodată. Perseverența lui, iubirea de țară, atașamentul veșnic față de crezul său, i-au adus numele de *Craiul Munților*, stăpân necontestat al Apusenilor. Urmele lui se regăsesc astăzi în toate inimile moșilor, pentru că nu este alt erou cu care să se identifice mai profund românii din zona Apusenilor decât Iancu, Iancu cel Mare.

După revoluție, Iancu nu va înceta activitatea revoluționară și prin rapoarte trimise guvernatorului austriac va atrage atenția asupra situației grave a românilor din Transilvania. A înmănat un memoriu împăratului Franz Iosef în martie 1850, dar împăratul i-a făcut promisiuni deșarte. Este și anul în care Avram Iancu își va redacta testamentul, la doar 26 de ani! Tot în acel an, Avram Iancu refuză *Medalia de Aur* pe care monarhul a pregătit-o pentru el motivându-și refuzul prin faptul că întâi trebuia să se decoreze națiunea cu împlinirea promisiunilor! Este alungat din Viena ca un răufăcător în februarie 1851. Anul 1852 a provocat o schimbare profundă în viața și destinul lui Avram Iancu. Este anul în care apar primele semne prevestitoare ale bolii care va evolua încet dar sigur. Cu ocazia vizitei împăratului în Transilvania în anul 1852, Iancu manifestă unele tulburări de comportament, va face unele gesturi necugetate, motiv pentru care unii apropiați ai lui au crezut că mimează nebunia. Deși așteptase atât de mult vizita împăratului, Avram Iancu nu l-a

întâlnit, refuzând acest lucru, fapt care a intrigat teribil autoritățile. Răspunsurile sale ulterioare au fost evazive și neconcludente. Când i se cer explicații din partea camarazilor săi, devine irascibil. Absența lui Iancu la solemnitățile primirii împăratului este protestul său față de indiferența dovedită de împărat față de cauza moșilor. La 17 august 1852 este arestat pentru că s-a opus înscrierii pădurilor din Câmpeni pe numele fiscului imperial și este dus la Alba Iulia cu escortă de jandarmi. Aici va fi umilit și bătut de un funcționar. În urma acestor abuzuri boala se declanșează, iar vestea s-a răspândit imediat în toate cercurile. Pentru a nu-l transforma în martir, autoritățile îl mută la Sibiu și-l achită în urma unui proces foarte rapid. Mai mult, autoritățile au încercat să îi ofere un post în minister pentru a repara eroarea făcută și scandalul iscat din cauza arestării și deținerii lui Iancu. Iancu a respins oferta. Răsplata venea prea târziu. Boala se va înțeți manifestându-se prin convulsii și crize frecvente picurate de momente de melancolie și de reverie. Care să fi fost cauza care a declanșat această boală care a determinat eclipsa neașteptată a unui bărbat atât de înzestrat, este greu de precizat. Prietenul său Axente Sever consideră că suferința și durerea provocată de nereușita acțiunilor sale pentru îmbunătățirea situației moșilor ar fi fost cauza decadenței lui fizice și psihice. Trăirea intensă, patima cu care a luptat, încordarea nervoasă în care a trăit în anii revoluției, energia întreagă pusă în slujba unei idei, precum și iluziile pierdute ar fi putut să fie tot atâtea motive ale declanșării bolii.

După 1852, la vârsta de 28 de ani, Iancu dispare ca om politic, ca lider al națiunii sale, cu mintea împăienjenită de durere, chipul său se va transforma încet și sigur prins în ghearele unei boli care-l măcina lent. Portretele vremii surprind această decadență fizică și-l arată ca un om bătrân, cu privirea pierdută și umerii căzuți. Ce tragic destin pentru un om atât de activ! Ultimii 20 de ani din viață au fost ani de pribegie, de însingurare, și-a pierdut familia și la vârsta de 48 de ani devenise un om sleit de puteri, bătrân și obosit. Nu mai era decât o umbră a conducătorului legiunii, a fostului prefect, a Craiului Munților. S-a stins din viață la 29 august 1872 la Baia de Criș și a fost înmormântat la Țebea în prezența a peste 10.000 de români îndurerați care au ținut aprinse torțele zile în șir. La căpătâiul lui Iancu va fi așezat un însemn funerar, simplu și măreț în același timp, la fel ca cel care l-a inspirat: „Avram Iancu, avocat, prefectul legiunilor romane în anul 1848, mort în 1872” Era legat pe eternitate de evenimentul care l-a zămislit ca model pentru popor și care i-a dat veșnicia- revoluția de la 1848. Iar în actul de deces în locul numelui, poreclei și meseriei celui mort stă scris „Avram Iancu, eroul românilor”

Eroul care a murit din dragoste de patrie, cel care și-a pierdut echilibrul vieții atunci când n-a mai avut speranța că se va realiza idealul în care a crezut, cel care a fost rănit de deziluzii și de nedreptăți-a găsit locul în istoria neamului. După o agonie lungă și chinuitoare, destinul l-a pus la

locul lui, în inima românilor și în istoria neamului. Căci lupta pentru o idee și pentru o cauză-DRAGOSTEA DE ȚARĂ- chiar dacă nu s-a concretizat imediat, i-a asigurat nemurirea!

BIBLIOGRAFIE

1. DRAGOMIR, Silviu, *Avram Iancu*, Editura Științifică , București, ediția a II-a, 1968.
2. DUDAȘ, Florian - *Avram Iancu în tradiția românilor*, ediția a II-a, Editura de Vest, Timișoara, 1998 Magazin istoric - nr. 3 (24), martie 1969, Anul III
3. LAZĂR, Ioachim; MORAR, Nicolae Marcel - *Avram Iancu în memoria posterității*, Editura Emia, Deva, 2008
4. MITU, Sorin - *Imagini europene și mentalități românești din Transilvania la începutul epocii moderne*, Presa Universitară Clujeană, 2000.
5. NISTOR, Ioan Silviu - *Clarificări privind împrejurările și locul în care a decedat Avram Iancu*, Anuarul Institutului de Istorie "George Barițiu" 2003, SeriesHistorica, XLII, Editura Academiei Române, București, 2004
6. PĂCĂȚIAN, Teodor V. - *Cartea de aur sau luptele politice-naționale ale românilor de sub coroana ungară*, volumul I, ediția a II-a, Sibiu, Tipografia Iosif Marschall,

Avram Iancu –modelul conducatorului pașoptist

prof. Marinel CHIRIȚESCU
prof. Lacrima Mihaela UNGUR
Liceul Tehnologic „Țara Moșilor”
Albac, Alba

Avram Iancu își trăgea obârșia dintr-o veche familie de iobagi de pe valea Arieșului Mic. Bunicul său Gheorghe Iancu a fost preot ortodox în Vidra de Sus și a participat în 1784 la răscoala lui Horia, fiind chiar rudă cu acesta. Tatăl lui Avram Iancu, Alexandru Iancu, s-a născut în anul 1797 și era al treilea fiu al lui Gheorghe Iancu. În 1869, Iosif Vulcan îl caracteriza astfel: „*Alexandru Iancu au fostu unul dintre cei mai respectați locuitori din satu (...).*”

Alexandru Iancu era foarte deștept; de la natură avea minte ageră, a învățat și carte și a fost mult timp jude comunal și gornic de păduri...” în Vidra de Sus.

Alexandru Iancu s-a căsătorit de tânăr, luând de soție o fată din partea locului, din neamul Trifuțeștilor sau, corect spus al Gligoreștilor, anume pe Maria Gligor, numită și Maria mică, pentru că era o femeie mică de statură dar frumoasă, înțeleaptă și harnică. Ia a venit noră la bătrânul Iancu. Alexandru, a moștenit alături de o parte din avere, vatra și casa părintească, situată în spatele actualului complex muzeal. Fiind amândoi din familii de

oameni înstăriți, cu dare de mână, tinerii căsătoriți țin să aibă propriul cămin, astfel că, în scurtă vreme, cu ajutorul părinților, Alexandru construiește în imediata apropiere, în mijlocul grădini, propria casă tot din lemn, urmând felul de construcție al caselor de munte, dar “minunată” după împrejurările de

atunci. Aceasta este “Casa Iancului” păstrată până în zilele noastre.

Casa veche au locuit-o mama și tata lui Alexandru și după moartea preotului, “Gheorgheasa” singură, văduva lui Gheorghe Iancu.

Funcția de “pădurar” este în munți, pe plaiuri, în lumea pădurilor, de o reală însemnătate relevând în însăși situarea aparte a lui Alexandru Iancu față de ceilalți locuitori ai comunei. Astfel spus Alexandru Iancu este “omul stăpânirii”, care are prilejul să cunoască mai bine statorniciile vremii de cât alți, în casa lui poposind adesea oficianții statului, iar în ograda sa judecându-se orice neascultare, răzvrătire sau încălcare a legi de către iobagi din partea locului.

Alexandru și Maria Iancu au avut în urma căsătoriei doi copii.

Primul, Ioan, s-a născut în anul 1822, la 22.02.1822. A fost botezat de preotul Vasile Gomboș și a avut ca nașă pe “*Moașe-sa, Gligor Mariuț [ă], groștioriță*”.

Al doilea fiu Avram, s-a născut în anul 1824, la vremea cireșelor, adică la sfârșitul lunii iulie, data unanim acceptată de istoriografia românească.

„Avrămuț”, cum era alintat de către părinți, și-a petrecut copilăria în satul natal Vidra de Sus. Aici a învățat citirea și scrierea în limba română cu dascălul Mihail Gomboș.

Iosif Șterca Șuluțiu martor ocular al unei scene familiale a familiei Iancu, ni-l descrie pe Avram Iancu astfel: „*îmbrăcat în cămașă lungă, încins peste mijloc cu un șerpărel frumos cusut, cu pălăriuță neagră pe cap, împodobită cu ciucuri roșii, deosebit ca istețime*”.

În ani următori pe când era elev la școlile din Câmpeni, Zlatna și Cluj, tânărul Avram Iancu, cu bucle blonde și ochii de culoare deschisă, a înlocuit straietele țărănești cu cele moderne spre marea dezolare a mamei. În vacanțe însă îmbrăca din nou costumul de la țară, devenind un tânăr moț asemenea celor rămași acasă. Lua parte, alături de părinți și fratele său la lucrarea ogoarelor, la tăiatul lemnului, la cositul și adunatul fânului. Se amesteca în distracțiile copiilor distrându-se și el asemenea lor. Vioi și vesel, sănătos și optimist era cel mai bun jucător cu mingea. După cum era și temerar la nevoie, așa cum s-a dovedit într-o zi de vară la iazul Gligoreștilor. Anume se spune că iazul de la moara Inceștilor era pe acele vremuri foarte adânc. Intrând în el în miez de vară la scaldă, băieții nu cutezau să se depărteze prea mult de mal. S-a întâmplat însă odată că un Avram și în copilărie și la maturitate, chiar și în timpul revoluției, bătea (juca) cotca, lopta-pila (mingea) pe trăoașurile din Apuseni (mai ales la Vidra de Sus și Câmpeni) și era un jucător dexter (bun, abil).

În luna iunie 1848 după vizita lui Pal Vașvary acasă la Avram Iancu la Vidra de Sus (Vașvary făcea parte din elementele radicale ale revoluției maghiare dar, încetul cu încetul se va lăsa influențat de excesivul naționalism al nobilimii șovine) a spus: „*Iancu acesta este un om extraordinar, este un om cu sânge rece, talentat, dar când vorbește despre suferințele națiunii sale, e fantastic îi scânteiază ochii și poți vedea într-însii aprinsă făclia revoluției*”.

Avram Iancu inspira curaj și demnitate masei de țărani, îndrăzneală în revendicarea drepturilor ce li se cuveneau, așa cum aveau s-o facă și cei din Vidra de Sus la 13 iunie 1848, în fața unei comisii de anchetă, când au pretins dreptul de a folosi neîngrădiți pășunile, pădurile, apele, stâncile și hotarele comunei lor.

băiat, de vreo 12 ani, vrând să-și arate curajul a sărit în vâltoare. Când au văzut că vârtejul îl trage, iar el începe să înghită apă și se scufundă, au rămas încremeniți de spaimă. Într-un târziu dezmeticindu-se, au început a striga după ajutor. Avrămuț, calm i-a întins celui în primejdie bățul undiței, scăpându-l de la moarte.

Avram încă de mic a îndrăgit muzica și cântul, din gură, frunză, tulnic și fluier, violină și flaut. Se spune că pe pășunea din lunca familiei Iancu din Vidra de Sus, pe locul numit “Celarul”, situat lângă vale își făcuseră sălaș o șatră de țigani, având în frunte pe voievodul Cula Surdului. Acesta iar fi arătat sau dăruit lui Avrămuț un violoncel, acesta uitând de toate, pentru a nu afla părinții și a putea învăța să cânte în liniște, pentru a se simți în largul lui și-ar fi făcut pe Celar o colibă de vară.

La 18 iunie 1848 la Câmpeni, Iancu mulțumea în numele iobagilor, guvernului pentru publicarea decretului prin care sa prevăzut desființarea iobăgiei dar, mai adauga hotărât că: „*bunurile camerei regale din acest domeniu, cu toate pădurile, pietrele și cu tot hotarul lor constituie de acum, proprietatea moșilor. Ei își vor revendica pe cale legală dreptul acesta...*”. Moșii știu să-și apere drepturile, nu se mulțumeau cu vorbe goale, „*ce ștergere de iobăgie îi aceea dacă, pădurile nu ni s-ar da îndărăpt*”, au întrebat ei.

La 20 iunie, s-a organizat în munte „o demonstrație generală”, adică un fel mobilizare, pentru a se constata dacă la timpul convenit se va ridica poporul la luptă sau nu. În toate satele moșești, din Muntele Găina încoace prin Vidra, Albac, Scărișoara, s-au tras clopotele în dungă, lansându-se strigătul „La arme!”.

La 24 iunie, ca urmare a evenimentelor expuse mai sus, comisia de anchetă condusă de Kozma Pâl îl cita pe “instigatorul” Avram Iancu și pe ajutoarele sale să vină în fața ei. Unii dintre ei, prezentându-se în fața comisiei, au fost puși la plata unor amenzi în bani, altora li s-au aplicat lovituri de băte. Iancu a refuzat să apară în fața comisiei dându-și seama că raporturile

sale cu organele guvernului erau definitiv compromise. De aceea împreună cu Nicolae Corcheș și prietenul său din copilărie moșul Gavril Bădărău, avea să se retragă la început pe undeva pe lângă Vidra părintească apoi în desișul pădurii de fag dintre Vidra, Blăjeni și Bulzești, pentru a se adăposti într-o peșteră de la Izvoarele Crișului Alb.

După retragerea lui Iancu la Vidra de Sus, o întreagă campanie de secui supravegheau, sub comanda vicecomitelui Pogany, Vidrele și comunele învecinate pentru ai prinde urma.

La 29 iunie, aflat încă în împrejurimile Vidrei de Sus, Iancu a trimis o scrisoare comisiei, în care declara că nu se va prezenta la anchetă. Avea conștiința curată că nu intenționase să atace pe nimeni. A înarmat poporul numai pentru apărare. A refuzat să se prezinte în fața comisiei deoarece aceasta apare ca forță militară. Voia să-și apere viața, de aceea a dispărut. A cerut comisiei să ducă la cunoștința guberniului declarația sa și să publice manifestul adresat în limba română, țăranilor din munți. Pe aceștia Iancu îi îndemna să rămână în liniște cât timp va lipsi dintre ei, pentru că dreptatea lor va triumfa. Să nu amenințe pe nimeni și să ceară a fi lăsați să-și caute pe drumul lor dreptatea.

Retragerea lui Iancu în codrii Zarandului nu a împiedicat cu nimic mersul acțiunii pornite cu elan și îndrăzneală, dimpotrivă, în cele șase săptămâni petrecute în ascunziș, el a continuat să organizeze

rezistența armată a poporului întrucât în mintea lui stăruia tot mai mult ideea de a atâta focul răscoalei, în toate regiunile locuite de români. Adăpostul lui a devenit foarte repede un adevărat cartier general, în pofida

soldaților împărătești și a grănicerilor secuiei, care îl cautau de zor.

În a doua jumătate a lunii august, Avram Iancu a ieșit din nou la lumină și a început recrutarea și instruirea a opt sute de flăcăi, aleși special care au format „garda națională”.

Între 21-30 septembrie, Avram Iancu a participat cu 600 de moși înarmați, la o nouă adunare, la Blaj. Aici s-a format un nou Comitet Național. Avram Iancu a fost numit prefect general, adică, conducător militar (ministru de război) al revoluției române din Transilvania.

Întors în munți, Avram Iancu a organizat forța militară și teritoriul ca țară românească în lumina programului revoluției.

În ziua de 19 octombrie s-a hotărât oficial organizarea ostășească a românilor.

Potrivit unor hotărâri mai vechi sau format 15 legiuni. Legiunea era comandată de

Problemele legate de viața și activitatea revoluționară a „crăișorului” munților Apuseni, Avram Iancu, sunt probleme care stârnesc interesul copiilor, cultivându-le sentimente alese, precum cinstea, curajul, eroismul, bunătatea, spiritul de dreptate sau dimpotrivă, dezaprobarea fricii, lașității, răutății, necinstei. Aceste noțiuni morale, devin accesibile elevilor, prin forța exemplului eroului național Avram Iancu, care poate deveni ulterior un exemplu de viață.

către un prefect numit de către comitetul român de pacificare. Prefectul își alegea viceprefectul. Legiunea era împărțită în 10 tribunate sau batalioane, comandate de un tribun și un vicetribun, numiți de prefect. Tribunalele erau împărțite în câte 10 centurii, comandate de un centurion și un vicecenturion. Centuria formată din 100 de oameni era împărțită în 10 decurii conduse de decurion.

Pe ținutul moșesc Avram Iancu a organizat legiunea numită simbolic „Auraria Gemina”.

După revoluția din 1848-1849, când Avram Iancu a fost conducătorul oștilor armate din Transilvania, a apărut drepturile foștilor săi lăncieri. El a redactat memorii către guvernul Transilvaniei și către împărat, revendicând recunoașterea integrală a dreptului de folosire și de proprietate al pădurilor de către moși.

BIBLIOGRAFIE:

- Badea, Marin, Bodea, I. Gheorghe, *Avram Iancu în conștiința poporului român*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 1976.
- Chirițescu, Marinela, *Opțional istorie – Avram Iancu, Crăișorul munților*, în *Universul Școlii*, Anul XI, nr. 8 (108), octombrie 2009.
- Dragomir, Silviu, *Avram Iancu*, București, Editura Minerva, 1988.

- Dudaș, Florian, *Avram Iancu, eroul românilor*, Oradea, Editura Lumina, 1993.
- Idem, *Avram Iancu în tradiția poporului român*, Timișoara, Editura Facla, 1998.
- Mihalache, Marin, *Avram Iancu*, București, Editura Militară, 1968.
- Pascu, Ștefan, *Avram Iancu*, București, Editura Meridian, 1972.
- Pădurean, Dominuț, *Avram Iancu și începuturile „jocului cu mingea” în România. Aspecte inedite*, în *Avram Iancu (1824-1872)*, Volum dedicat împlinirii a 125 de ani de la moartea eroului, în vol.: Restituiri, Deva, Anul V, Nr. 5, 1997.
- Ursu, Horia, *Avram Iancu*, București, Editura Tineretului, 1966.
- <http://www.didactic.ro/lectii-istorie-7-familia-lui-avram-iancu-p170839-t0>.
- <http://www.didactic.ro/lectii-istorie-7-planificare-curs-istorie-op-al-avram-iancu-cr-orul-mun-r-p74579-t2>.

AVRAM IANCU, CRĂIȘORUL MUNȚILOR

Prof. înv. primar Călina COMȘA
Școala Gimnazială „Ion Bianu”
Valea Lungă, Alba

Avram Iancu a fost un avocat transilvănean și revoluționar român pașoptist, care a jucat un rol important în Revoluția de la 1848 din Transilvania. A fost conducătorul de fapt al Țării Moților în anul 1849, comandând armata românilor transilvăneni, în alianță cu armata austriacă, împotriva trupelor revoluționare ungare aflate sub conducerea lui Lajos Kossuth.

S-a născut în Munții Apuseni într-o familie de moți înstăriți. Tatăl său, Alexandru Iancu, a fost pădurar, apoi jude domenal. Având o situație materială bună, a urmat clasele elementare la Poiana Vadului și Abrud, gimnaziul inferior la Zlatna, iar gimnaziul superior la Liceul Piarist din Cluj. Începând cu anul 1844 a urmat Facultatea de Drept la Cluj. Din anul 1846 a devenit cancelarist la Târgu Mureș. Își ia examenul de avocat în anul 1848.

În preajma izbucnirii revoluției făcea parte dintre fruntașii intelectualității românești transilvănene, luptătoare pentru emancipare socială și națională de sub unguri și imperialii austrieци. A fost unul dintre inițiatorii și organizatorii adunărilor de la Blaj din 30 aprilie, 15-17 mai și 15-23 septembrie 1848 și conducătorul cetelor înarmate de țărani și de mineri din Munții Apuseni, în rândurile cărora și-a câștigat o mare popularitate.

Punerea greoaie în practică a legii privitoare la desființarea iobăgiei în Transilvania, refuzul lui Kossuth și al guvernului revoluționar ungar de a acorda drepturi politice și libertăți naționale românilor transilvăneni și votarea, în contra dorinței majorității române, a unirii Transilvaniei cu Ungaria la Dieta din Cluj, au

dus la dezbinarea revoluționarilor pașoptiști transilvăneni și la ridicarea țăranimii române la lupta pentru rezolvarea problemei sociale și a celei naționale. Acest curs al revoluției române în Transilvania a fost influențat și de recunoașterea de către austrieци a românilor transilvăneni ca națiune politică, fapt refuzat de guvernul revoluționar maghiar de la Budapesta al lui Kossuth. Avram Iancu a devenit conducătorul oștilor țăărănești române contra revoluției maghiare în Transilvania, care urmărea aici anexarea ei. În fruntea acestei oști și în colaborare cu autoritățile militare austriece a organizat apărarea în Munții Apuseni și a respins numeroasele atacuri ale trupelor revoluționare maghiare trimise de guvernul revoluționar ungar, superioare ca număr și ca armament, câștigându-și renumele de *“craiul munților”*.

Pe 4 mai 1849 a dat o nouă organizare civilă Munților Apuseni. În vara anului 1849 a stat timp de 10 luni la Viena, unde a ținut legătura cu autoritățile imperiale austriece.

Luptele din Munții Apuseni slăbiseră atât forțele revoluționare ungurești cât și pe cele ale românilor. Armata țaristă, chemată în ajutor de împăratul Austriei, Franz Joseph, a înfrânt armata revoluționară ungară la Sighișoara. Copleșite de armatele austriece și de cele rusești, trupele revoluționare maghiare au capitulat la Șiria pe 13 august 1849.

În anul 1852 tânărul împărat Franz Joseph a întreprins o vizită în Transilvania. La cererea lui Avram Iancu, împăratul a modificat călătoria și s-a oprit la Găina, prin Vidra, apoi la Câmpeni.

Din viața privată a revoluționarului de la 1848 se poate spune că a avut o iubită cu care a avut cea mai îndelungată relație, a fost Johanna Farkas, cunoscută ca Hani, tânără maghiară din Abrud. Aceasta i-a salvat viața când trupele revoluționare ungurești se apropie de oraș, Hani l-a înștiințat pe Iancu, l-a rugat să plece numaidecât pentru a-și salva viața și l-a condus prin grădina din spatele casei. Astfel Iancu a părăsit Abrudul în ultima clipă și s-a îndreptat spre Câmpeni, unde a organizat contraofensiva împotriva lui Hatvani.

În ultimele două decenii ale vieții sale a suferit de o boală psihică. A rămas în memoria colectivă ca umblând din sat în sat înnebunit.¹ În dimineața zilei de 10 septembrie 1872, Avram Iancu a fost găsit mort, cu privirea încremenită spre cer, sub streășina unei claie de fân, în ograda brutarului din Baia de Criș. A fost îngropat pe 13 septembrie 1872 la Țebea, jud. Hunedoara, lângă “Gorunul lui Horea”.. La mormânt s-a distribuit o odă dedicată memoriei lui Iancu, scrisă de Gheorghe Secula.

Bibliografie:

http://ro.wikipedia.org/wiki/Avram_Iancu

ROMÂNII DIN DIASPORĂ ȘI IDEEA DE UNITATE

Profesor Monica Luminița COZMEI

Colegiul Național “C.Negruzzi”

Iași, jud. Iași

Planul lucrării:

1. Menținerea ființei poporului român prin Unitate;
2. Activități extra-curriculare privind spiritul patriotic în Colegiul Național “C. Negruzzi” Iași;
3. Românii din Diasporă - menținerea unității cu țara

1. Unitatea acestui popor a fost probată de-a lungul veacurilor, obținută cu sacrificii care au demonstrat dragostea de țară. În permanent pericol de a deveni pașalâc turcesc, provincie țaristă sau austriacă, provinciile românești s-au luptat, pe rând sau împreună să-și mențină Unitatea sau ființa românească. Puternic ancorați în Istoria Europei am mers împreună cu ea, vrând-nevrând.

Elemente care au ajutat la Unitatea țării:

- limba românească;
- teritoriul geografic în care s-a demonstrat, istoric, permanența acestui popor;
- participarea la actele istorice ale Europei cu dezideratul de a ne proteja țara;
- tradițiile milenare specifice doar poporului român;

- școala și familia - elemente care au jucat rolul determinat în educația copiilor privind transmiterea ideii de unitate națională.

2. Activități extra-curriculare în C.D.I. Col C. Negruzzi Iași privind spiritul patriotic în Col.”C.Negruzzi” Iași

În cadrul Colegiului Costache Negruzzi din Iași s-a înființat, de cinci ani, un Cabinet de Documentare și Informare care are activități: culturale, pedagogice și de informare, menite să asigure legătura informațională și educativă între profesorii școlii și elevii noștri, după modelul european.

Din multitudinea acestora enumerăm activitățile care au legătură cu subiectul dezbătut și care au avut ca obiectiv principal dezvoltarea sentimentului patriotic, mândria de a fi român, aprecierea frumuseților naturale ale țării noastre, popularizarea acestora, valorizarea cuceririlor strămoșești în adevărate “lecții” predate în muzeele vizitate. Enumerăm:

- “Călător prin Țara Moldovei”- excursie în care s-a asigurat documentarea traseului, cu elevii claselor a IVa, pe traseul Târgu Frumos- Pașcani- Suceava;
- “Iași 600” activități de popularizare a vechii capitale moldave, cu ocazia împlinirii a 600 de ani de atestare documentară;
- Activități diferite în colaborare cu Liga Studenților Geografi, Universitatea “Al. I. Cuza” Iași;
- “Una Historia Communa”, parteneriat cu universitatea Bologna, Italia, în care am asigurat prezentarea zonei Moldovei și a orașului Iași;
- Proiect cartografic: “Movilele moldave în timpul lui Ștefan cel Mare”, realizat cu Catedra de Istorie a Facultății de Istorie, Universitatea “Al. I. Cuza” Iași;
- “Ora de istorie” , în programul “Școala altfel”, Muzeul “M.Kogalniceanu” Iași;
- Lucrare științifică în cadrul Simpozionului Național “Patrimoniu și civilizație în spațiul românesc”, coordonator Gr. Șc. “Transporturi Căi Ferate” Iași;
- Prezentarea obiectivelor ieșene: Palatul Roznovanu, Mitropolia, Universitatea Al. I. Cuza, Mănăstirea Cetățuia, Casa Dosoftei, în cadrul parteneriatului școlar realizat cu Republica Moldova;
- Participarea la Campania Globală pentru Educație cu tema “Educație și îngrijire din copilăria timpurie”, 2012, campanie inițiată de “Salvați Copiii” împreună cu: Ministerul Educației, Cercetării și Sportului, Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență educațională, Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii, “Romani Criss”, Centrul “Educația 2000+”, Centrul pentru educație și dezvoltare Profesională “Step by Step”, World Vision România, Roma Education Fund România, Federația Națională a Asociației de Părinți-Învățăământ preuniversitar și Federația Sindicatelor Libere din Învățăământ.

3. Ca profesor documentarist am participat la patru Proiecte Europene, cu diferite teme, unde am relaționat cu alți colegi din țările Europei dar și din Rusia, China, Turcia, Insulele Reunion- Franța.

Acestea au fost:

“Le Grand Tour en Europe”, Paris, martie, 2010;

“Terre, terren, territoire, stelites et les paysages pour les observer”, Orihuela, Spania iulie, 2011;

“Il futuro dell’Identita Europe, L’evoluzione della continuita”, Firenze, Italia, 2012

“Katarsis. Teatro e natura”, Alberobello, Italia, mai 2012;

Orice Proiect începe cu prezentarea țării și regiunii din care vii. Am urmărit permanent evidențierea aspectelor pozitive din România și din învățământul românesc ieșean. Am avut în vedere: realizare power-point a unor materiale cu frumusețile țării noastre, prezentarea planului educațional a Col. “C. Negruzzi” Iași. Unele lecții au fost organizate în școli din Franța, Spania, Italia. În întâlnirile de lucru avute am avut ocazia să remarc dorința de unitate, dragostea de țară. Eram mândri că suntem români! Materialele prezentate celorlalti participanți au avut, cu precădere, această temă! Ne-a fost admirată țara la “scenă deschisă”, schimbând percepția, uneori eronată, despre România. In Italia am luat legatura cu reprezentanții oficiali ai comunității românești , am cunoscut oameni, preoți, profesori, funcționari care se străduie să schimbe mentalitatea despre țara si oamenii ei. Se organizează cursuri de limba româna, sărbători românești care aduc un plus de valoare românilor din Diasporă. Am fost onorată de Invitația de a reprezenta România la următorul curs la Universitatea din Firenze.

În Franța am mers la întâlnirea cu românii din Paris. De remarcat a fost standul organizat cu produse tradiționale românești care a atras atenția prin varietate: vase artizanale, mâncare românească, prezentate de personalități (scriitori, poeți) care lucrau în Paris. Am văzut preocuparea de a evidenția valorile perene ale poporului nostru: cultura românească, produse ecologice de calitate. Dorința de a ne integra unui viitor european dar și de a păstra propriile valori. Azi, a fi român, echivalează cu mândria de a ne păstra ființa națională.

Promovarea ideii de unitate s-a făcut în aceste studii prin:

- organizarea de standuri românești;
- explicații privind tradițiile specifice acestui popor;
- descrierea ospitalității românești;
- realizarea de Parteneriate cu colegii din alte țări;
- implementarea unor secvențe de cultură și tradiție românească în informațiile transmise în cursul derulării Proiectului.

Față de lupta înaintașilor noștri pentru păstrarea hotarelor țării și ființei naționale consider că, astăzi, “lupta” s-a schimbat: este necesară la nivel ideologic. Despre unicitatea acestui popor și legăturile spirituale ale românilor de oriunde ar fi putem vorbi, mereu, la prezent. Profesorii, intelectualii, artiștii și sportivii vor fi mereu uniți la prezentarea și reprezentarea României. Unitatea care se impune este de ordin spiritual, sufletească, continuă. Numai așa vom avea o moștenire pentru copiii acestei țări și ne vom menține ființa națională alături de celelalte țări ale Europei.

Bibliografie:

Ion Stoica “Structuri info-documentare”

Mihaela Bulai, Eugenia Baci, Luminița Urma, Cristina Rotaru “Univers educativ”- vol.VI

“Vremea școlii” nr.2, 2011

IULIU MANIU, LIDER AL MIȘCĂRII PENTRU UNIRE ÎN ANUL 1918

Prof. Nicoleta DĂESCU

Colegiul Tehnic „Apulum” Alba Iulia, Alba

Prof. Mihail DĂESCU

Colegiul Tehnic „Al. Domșa” Alba Iulia, Alba

Iuliu Maniu reprezintă una dintre personalitățile marcante ale istoriei României din secolul al XX-lea, rolul său în lupta națională a românilor din Transilvania cât și pentru promovarea și apărarea regimului democratic din România interbelică, fiind unul determinant. Studiul de față își propune să prezinte, prin intermediul discursului politicianului ardelean, rolul jucat de acesta în pregătirea Actului de la 1 Decembrie 1918.

Toamna revoluționară a anului 1918, îl găsește pe locotenentul de artilerie Iuliu Maniu la Viena, unde, în fruntea unui comandament român, asigura ordinea călcată în picioare de anarhia ce cuprinsese Imperiul. În același timp cu evenimentele din Transilvania, unde se constituia Consiliul Național Român Central, la Viena lua ființă Comitetul național al românilor din Transilvania sub președinția lui Iuliu Maniu iar a doua zi, ca instituție militară a sa, Senatul Central al ofițerilor și

soldatilor români¹⁸. Cu această ocazie, Iuliu Maniu a rostit o alocuțiune în care subliniaza faptul că ofițerii și soldații români sunt alături de evenimentele prin care “statele și toate națiunile își încheagă rândurile spre înfăptuirea celor mai scumpe idealuri nutrite de veacuri”. În acest context, în care conștiințele naționale au fost eliberate se trezește și conștiința națională a românilor „ca un vulcan clocotitor” care îi îndeamnă pe aceștia, luând exemplul de la celelalte națiuni din Imperiul Habsburgic, să se declare liberi și independenți și să se constituie în consiliu național:

„Noi ofițerii și soldații români în vremurile acestea de prefacere politică a lumii întregi, în urma războiului mondial când toate statele și toate națiunile își încheagă rândurile spre înfăptuirea celor mai scumpe idealuri nutrite de veacuri, simțim că cu o forță nespus de potențată palpită și inimile noastre de adevărați români. Se trezește în noi acea conștiință națională care de veacuri a fost încătușată cu cele mai murdare și barbare mijloace din partea tiranilor care până acum ne-au stăpânit, dar care conștiință acum eliberată erupe ca un vulcan clocotitor de puterea focului ce conține. Această conștiință națională ne-a îndemnat pe noi ofițerii și soldații români din susnumitele locuri să ne întrunim într-o adunare generală, să ne închegăm rândurile, ca să înfruntăm valurile și mai vîrtos, să ne închegăm rândurile pentru că toate celelalte națiuni din fosta monarhie habsburgică s-au declarat deja de «națiuni libere și independente» și și-au compus deja consiliile lor militare”¹⁹.

Prin această cuvântare, Iuliu Maniu se declară un adept al autodeterminării popoarelor, fiind în asertivitate cu proiectele celorlalți membrii ai P.N.R. care, prin Alexandru Vaida-Voevod, lansaseră la 18 octombrie 1918, în Parlamentul de la Budapesta, Declarația de independență a națiunii române.

La 14 noiembrie 1918, Maniu sosea la Arad, pentru a participa la negocierile dintre Consiliul Național Român Central și delegația guvernului maghiar condusă de Oszkar Jaszi, impunându-și în final punctul de vedere, la întrebarea „...ce vor în definitiv românii?”, răspunzând “– Rupere totală de Ungaria!”²⁰. Dar până la acest răspuns tranșant, care semnifica ruperea de aproape un mileniu de tiranie, fostul deputat din Parlamentul de la Budapesta, a mai dat o dată măsura politicianului român intransigent, prin fermitatea cu care a respins propunerile venite din partea delegației maghiare care nu accepta despărțirea Transilvaniei de Ungaria. Maniu insistă pe legitimitatea istorică a pretențiilor românești și pe cea a C.N.R.C. ca reprezentant al poporului

¹⁸ Apostol Stan, *Iuliu Maniu. Naționalism și democrație. Biografia unui mare român*, Editura Saeculum I.O., București, 1997, p. 71.

¹⁹ *1918 la români. Documentele Unirii*, VII, București, Editura Didactică și Enciclopedică, Documentul 38, p. 61.

²⁰ Ionel Pop, Zaharia Boilă, Matei Boilă, *Amintiri despre Iuliu Maniu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1998, p. 57.

român din Transilvania. Românii din Transilvania formează o națiune prin faptul că sunt compacti din punct de vedere geografic, au tradiții și aspirații comune. Legitimitatea C.N.R.C este dată de trecutul istoric al P.N.R., care a reprezentat interesele românilor de la 1848 încoace, a adoptat un program care oglindește aspirațiile românilor din Ungaria, și este alcătuit în mod democratic:

„Românii cer recunoașterea drepturilor lor în baza faptică a existenței lor ca națiune geograficește compactă, cu tradițiuni și aspirațiuni unitare și bine precizate, dar o cer aceasta recunoaștere și în baza drepturilor istorice ale națiunii române pe care nu e timpul acum să le desfășure, dar a căror existență o constată în baza tuturor declarațiunilor politice făcute din anul 1848 încoace. Legitimitatea noastră, ca reprezentanți adevărați ai aspirațiunilor adevărate ni-o dă baza largă democratică a organizației noastre de partid, întărită acum și cu reprezentanții partidului socialist și faptul, că din anul 1848 când s-a decretat programul politic pragmatic al națiunii române, acest partid a reprezentat cu consecvență de fer acest program politic recunoscut de întreg poporul românesc și de toată lumea politică, ca crezul politic al națiunii române”²¹.

Maniu afirmă fără echivoc că poporul român dorește un stat cu suveranitate națională în spațiul locuit de românii din Ungaria și Ardeal, fiindcă ei trăiesc pe un teritoriu compact, și nu admit să înstrăineze nici o palmă din el, luându-și angajamentul că o să respecte drepturile și libertățile celorlalte popoare conlocuitoare, fiindcă “noi nu vrem să devenim din asupriți asupritori”.

Înainte de a ajunge la Alba Iulia și de a participa, în calitate de delegat al cercului electoral Vințu de Jos, la Marea Adunare Națională, Maniu a făcut un popas la Blaj, orașul de care era legat profesional, unde, la 18 noiembrie, a rostit un discurs prin care aducea un ultim omagiu acestei citadele a românismului. Blajul este considerat “centrul de care se leagă cele mai sfinte și cele mai minunate tradiții ale neamului românesc”. Activitatea depusă în slujba unirii este o “frumoasă luptă”, blăjenii fiind în acest fel “prieteni și frați” de crez și idealuri cu Iuliu Maniu. Oratorul îi caracterizează pe maghiari ca având fire turanică, care sub vorbe frumoase oferă de fapt “un grăunte de autonomie, păzit cu baionete ungurești”, iar tratativele cu aceștia au avut de fapt scopul de a arăta mentalitatea politicianilor maghiari, care nu vor să respecte principiile wilsoniene. Salută faptul că poporul român este sprijinit de de toate neamurile lumii care sunt conștiente că românii vor forma un stat puternic, de 14 milioane de cetățeni, o țară cu un “teritoriu bogat, cel mai bogat al Europei întregi”. Observăm că Maniu nici nu concepe ca Adunarea de la Alba Iulia să aibă alt

²¹ 1918 la români. Documentele Unirii, VII, București, Editura Didactică și Enciclopedică, p. 330-331.

rezultat decât decizia de unire cu România. La finalul cuvântării pune întrebarea retorică de ce oare a fost aleasă Alba Iulia pentru acest eveniment și îi îndeamnă pe blăjeni “să lucreze din răspuțeri pentru ca această adunare să fie vrednică de neamul românesc”²².

În lucrarea lui Sever Stoica²³, Iuliu Maniu este denumit “Conducătorul”, termen care întrușipează calitățile de lider al românilor din Transilvania și Ungaria, de care politicianul român dă dovadă în toamna anului 1918 și care îl vor propulsa în funcția de președinte al Consiliului Dirigent al Transilvaniei după 1 decembrie 1918. Maniu se prezintă ca un conducător legitim al națiunii române din fosta Austro-Ungarie, în relațiile cu Puterile Antantei, încă din 28 noiembrie 1918, când, într-un memoriu trimis ministrului Afacerilor Externe al Franței²⁴, protestează asupra faptului că în armistițiul încheiat între Antantă și Guvernul maghiar, s-au luat hotărâri care privesc națiunea română, încălcându-se interesele acesteia, precum și dreptul de a dispune de teritoriile pe care locuiește.

Maniu consideră faptul că prevederile tratatului “împarte națiunea română din Transilvania și Ungaria în două părți, ceea ce agravează enorm dificultățile în acțiunea de renaștere națională”. El consideră că pe baza principiului autodeterminării, poporul român și-a luat libertatea de a dispune de teritoriul pe care locuiește, de a-și organiza instituțiile proprii și de a se autoguverna, iar pe plan extern de a trata de pe poziția unei națiuni aliate cu Antanta, guvernul maghiar neavând niciun drept legitim de a dispune de teritoriile locuite de români:

„[...] pe baza dreptului de a dispune liber de sine, poporul român și-a recâștigat capacitatea de a acționa în deplină libertate, au fost luate măsurile absolut necesare pentru constituirea unei armate și pentru menținerea ordinii publice. În fiecare localitate au fost constituite gărzii naționale, iar în centrele mai importante Consiliul Național are la dispoziție trupe regulate. Mulțumită gărzii naționale și acestor trupe, s-a reușit să se pună capăt unor tulburări serioase și să se înăbușe în fașă mișcarea bolșevică, lucru pe care guvernul ungar nu a reușit să-1 facă”²⁵.

Maniu arată că guvernul maghiar, invocând textul armistițiului semnat cu Antanta, și-a arogat dreptul de a administra și teritoriul Transilvaniei, astfel “populația românească din aceste ținuturi e lăsată în voia forței brutale a guvernului ungar care acționează fără scrupule îndreptate împotriva locuitorilor români”. Argumentelor de ordin internațional invocate de către guvernul maghiar împotriva pretenției națiunii române de a lua în mâinile sale administrarea teritoriului

²² *Ibidem*, p. 398-399; *Unirea*, XXVIII, nr. de propagandă, din 7/20 noiembrie 1918.

²³ Sever Stoica, *Iuliu Maniu*, Cluj-Napoca, 1932.

²⁴ *1918 la români. Documentele Unirii*, III, București, Editura Didactică și Enciclopedică, 1983, p. 83-84.

²⁵ *Ibidem*.

Transilvaniei și Ungariei locuit de români, Maniu le opune “dreptul nostru istoric și natural, bazat pe faptul însuși al existenței noastre”. În aceste cuvinte se face simțit ecoul Supplexului și al Memorandumului. În final, “Conducătorul” solicită ministrului francez, pentru a preveni producerea “unei adevărate tragedii pentru poporul român din Transilvania și Ungaria”, tratarea problemelor ce privesc aceste teritorii cu reprezentanți ai națiunii române, care și-a proclamat independența față de Ungaria:

„A nu trata în exclusivitate cu guvernul vechiului regat al Ungariei chestiunile care privesc ținuturile românești din Ungaria, ținuturi pe care le reprezintă Consiliul Național Român. A considera națiunea română din Transilvania și Ungaria ca o națiune aliată a Marilor Puteri, așa cum s-a procedat cu cehoslovacii și cu iugoslavii, și, în consecință, a preciza în tratatul de armistițiu chestiunile care privesc națiunea română”.

Liderul Iuliu Maniu își va duce misiunea până la capăt în timpul Marii Adunări de la Alba Iulia, discursul său reprezentând o argumentare a legitimității Actului de unire din punct de vedere istoric și al dreptului național și universal, dar și după, când, în calitate de președinte al Consiliului Dirigent, va coordona acțiunea de unire efectivă a Transilvaniei cu Regatul României.

Bibliografie

Stoica, Sever, 1932, *Iuliu Maniu*, Cluj-Napoca.

Stan, Apostol, 1997, *Iuliu Maniu. Naționalism și democrație. Biografia unui mare român*, Editura Saeculum I.O., București.

Pop, Ionel, Boilă, Zaharia, Boilă, Matei, 1998, *Amintiri despre Iuliu Maniu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.

1918 la români. Documentele Unirii, 1983, vol. III, VII, București, Editura Didactică și Enciclopedică.

Unirea, XXVIII, nr. de propagandă, din 7/20 noiembrie 1918.

Avram Iancu – Eroul moșilor

Prof. înv. primar Constantina DAVID

Liceul Sportiv Alba Iulia, Alba

Dintre figurile ilustre ale românilor implicați în Revoluția de la 1848 se detașează net personalitatea celui pe care moșii din Apuseni l-au iubit și glorificat pe altarul libertății străbune, pe Avram Iancu. Acesta a iubit tare mult pe moșii săi. Pentru ei a luptat și a sângerat ca un leu, pentru ei s-a umilit la porțile închise ale Vienei, pentru ei a murit.

Conducătorul moșilor s-a născut în comuna Vidra de Sus din Munții Apuseni. Copilul a văzut lumina zilei în anul 1824, ca al doilea fiu al soților Alisandru și Maria. Familia sa era una relativ bogată, comparativ cu restul familiilor de români din Ardeal care se zbăteau la limita subzistenței. Copilul Iancu își petrece primii ani de viață într-un cadru fericit, departe de necazurile și luptele cu care va da piept mai târziu. Bunăstarea relativă a părinților le permite acestora să-i asigure traiul și înscrierea la școală.

La îndemnul familiei, care dorea ca primul născut să se facă preot, iar al doilea învățător, Iancu urmează calea cărților. La vârsta de 13 ani îl găsim înscris la gimnaziul catolic din Zlatna. Cu toate că școala are caracter unguresc, copiii fiind îndoctrinați și de cahehismul militant catolic, Iancu nu renunță la credința sa ortodoxă. Copil dotat intelectual, stăpânește în scurt timp atât limba maghiară cât și cea latină în care va conversa mai târziu cu împăratul austriac.

Iancu se regăsește în scurt timp printre fruntașii junimii românești transilvane. Tânărul din Apuseni se remarcă prin voința și înclinația înnăscută pentru luptă.

Anii agitați ai Revoluției de la 1848 îl surprind pe Iancu în postura de fruntaș al intelectualității românești din Ardeal, alături de personalități precum Timotei Cipariu și Aron Pumnul. Craiul Munților de mai târziu se evidențiază astfel în inițierea și organizarea tuturor adunărilor de la Blaj în care românii își cereau drepturile milenare. Acolo, pe

Câmpia Libertății, el s-a adresat în principal oamenilor de rând care sufereau crunt de pe urma iobăgiei. Pe atunci, românii suportau cu greu statutul în care erau obligați să trăiască. Pe lângă faptul că aurul și lemnul Apusenilor se scurgea spre Pesta, oamenii erau obligați să muncească fără bani pe moșiile grofilor.

Din postura de lider regional, Iancu intra în conflict cu tabăra opusă ideologic condusă de Simion Barnuțiu, adversarul sau politic. În scurt timp, Iancu îl acuză pe Barnuțiu și pe cei din grupul său că nu sunt

altceva decât unioniști cu numele. Autoritățile maghiare afla de renașterea spiritual - politica a românilor și acționează pripit și cu mare cruzime. Groful Nemegyei îl amenință deschis pe Iancu, promițându-i că, în cazul în care moșii nu se vor întoarce la tăiatul pădurilor, va trimite soldații secui, deja vestiți pentru sălbăticia lor. Având încă în memorie martiriul moșilor Horea, Cloșca și Crișan, Iancu-i răspunde că moșii vor deveni mai sălbatici decât orice secui... Aproape 1.200 de ani de ură și resentimente reciproce nu mai pot fi stăviliți. Burghezia maghiara se autoconstituie în garda națională. Popa

Iancu află că liderii maghiari nu vor să recunoască națiunea română din Ardeal, plus neacordarea de drepturi și libertăți egale românilor, ruptura este definitivă. Iancu ia decizia dureroasă de a-și înarma poporul și de a se lupta până la unul cu gărzile lui Kossuth. Avram Iancu organizează rezistența moșilor în fortăreața naturală de piatră a Apusenilor.

La data de 19 octombrie 1848, Craișorul își mobilizează oamenii în trei tabere principale: la Bistra, sub conducerea tribunului Alexandru Bistran, la Câmpeni sub tribunul Nicolae Corcheș și la Bucium, sub vicetribunul Dionisie Popoviciu. Pe data de 25 octombrie a aceluiași an, o forță de atac maghiară, compusă din husari și secui și condusă de contele Bethlen, baronul Banfy și capitanul Baumgarten, pornește spre Cricău pentru a distruge legiunea viceprefectului Balas. Datorită tacticii de luptă desăvârșite aplicată de Iancu, corpul expediționar dușman este zdrobit.

Românii aproape nu mai pot fi opriți, oriunde întâmpinau rezistență, se înfuriau și se dădeau la răzbnări. În comunele Șard, Ighiu și Bucerdea, măcelul se dezlănțuie, foarte puțini nemeși scăpând cu viață din fața maselor populare furioase care plăteau răzbnarea unei tiranii seculare. În plus, moșii nu au uitat măcelul de la Mihalț. La sfârșitul lui martie 1849, moșii lui Iancu erau însă înconjurați din toate părțile de forțele armate ale guvernului maghiar. Biruitori momentan, ungurii nu au învățat însă nimic din lecția războiului. În loc să se împace cu națiunea română, Kossuth trece la amenințări, optând pentru o campanie de lichidare a oricărui element românesc.

Echipele lui Iosif Teney din Târgu Mureș și Ludovic Szabo din Turda se lauda că au executat fără judecată sute de români. Presa maghiară de la Pesta notează cu mândrie despre

Simion Balint din Roșia Montană cere ungurilor să renunțe la acest gest provocator. Formațiunile paramilitare menite să terorizeze mișcările românești erau însă încurajate atât de guvernul din Budapesta cât și de nobilimea maghiară locală. Loc de pace nu mai era. Aveau să vorbească armele. Încă o dată românii din Ardeal se văd nevoiți să lupte împotriva aceleiași nații străine care profita de impactul internațional al Revoluției de la 1848, atât pentru a se rupe din Imperiul Austro-Ungar, cât mai ales de a scăpa de populația majoritară autohtonă.

vânătorile de români din comunele Bichis, Cecalaca, Ozd, Geogiu, Sacaramb, Balsa, Ocna Sibiului, Secas. Adăpostit în munți, Avram Iancu întocmește o replică pe măsură. Conștienți de faptul că dacă românii din Apuseni nu vor fi lichidați, răzbunarea acestora nu va întârzia, gărzile maghiare se decid să atace frontal Apusenii. Decizie foarte prost inspirată, deoarece, moșii erau cunoscători excelenți ai terenului, iar ura lor împotriva cruzimilor nemeșilor nu mai putea fi stinsă de nimic.

Bolnav și trist își petrece ultimii ani de viață. Pădurile, satul și fluierul au fost cele care l-au călăuzit pe ultimul drum, la Țebea, acolo unde-i este mormântul.

Bibliografie:

<http://www.descopera.ro/descopera-istoria-romanilor/5151789-avram-iancu-povestea-vulturului-ranit>

NEVOIA DE LIDERI ÎN CONTEXT EUROPEAN

ȘTEFAN CEL MARE

Prof. Simona FLOREA

Școala Gimnazială "Avram Iancu"

Alba Iulia, Alba

În istorie se cunosc mulți oameni, căci până la urmă asta sunt, care au legat timpul de numele lor. Fiecare popor are însă lideri care se evidențiază în conjunctura timpului. De obicei apar în vârful unor crize, sociale sau politice. Nu apar însă din neant, ci din luările de poziție împotriva cursului vremii, și care îl pot recunoaște ca posibil conducător al celor nemulțumiți.

Multe cuvinte frumoase și emoționante au fost scrise de istorici pentru a caracteriza domnia marelui principe trecut la veșnica odihnă acum cinci veacuri. Calitățile umane, cele de om politic, de strateg și de diplomat, acțiunile sale fără precedent pentru apărarea integrității țării, inițiativele pentru dezvoltarea culturii au determinat admirația unor iluștri contemporani, iar, grație tradiției populare, a fost transformat într-un erou legendar.

Fiu al domnului Bogdan al II-lea și al Mariei Oltea, Ștefan l-a înfrânt în 1457, la Doljești, pe

Petru Aron, ucigașul tatălui său, și a fost uns domn al Moldovei de către mitropolitul Teoctist. Domnia i-a fost marcată de numeroase lupte, cele mai multe cu turcii, care deveniseră o amenințare pentru Europa și pentru întreaga Creștinătate. Cea mai importantă victorie asupra turcilor Ștefan a obținut-o la Podul Înalt, lângă Vaslui, în 10 ianuarie 1475, cu o armată de trei ori mai mică decât a invadatorilor. Semnificativ pentru gândirea voievodului, Cronica Țării Moldovei spune că, după această luptă, Ștefan cel Mare „nu a fost cuprins de trufie, ci a postit patru zile numai cu pâine și cu apă și în toată țara a dat de veste ca nimeni să nu se laude cu această izbândă, ci s-o atribuie numai lui Dumnezeu și numai Lui să i se aducă laudă”.

După propria sa mărturie, Ștefan cel Mare a purtat 36 de bătălii, din care a câștigat 34. Victoriile răsunătoare împotriva regilor Ungariei (Baia, 1467) și Poloniei (Codrîi Cosminului, 1497) au condus la stabilirea unor noi raporturi cu aceste state. Singurele înfrângeri au fost cele de la Chilia (1462) și Războieni-Valea Albă (1476). Și în cazul înfrângerilor, Ștefan cel Mare a dovedit o profundă conștiință duhovnicească: „a stat în voința lui Dumnezeu, ca să mă pedepsească pentru păcate și lăudat să fie numele Său”.

Prima parte a domniei a fost marcată de războaie. Singura mănăstire pe care domnul a ctitorit-o în această etapă a fost Putna (1466–1469). Un moment de cumpănă avea să fie cel din lupta de la Șcheia (1486), în care voievodul a căzut de pe cal și a zăcut jumătate de zi printre morți. Acest moment și poate înțelegerea că invazia otomană nu poate fi stăvilită numai cu armele văzute au dus la o transformare în activitatea sa.

În cea de-a doua parte a domniei, Ștefan cel Mare s-a ocupat în chip deosebit de ctitorirea de biserici și mănăstiri, construind chiar și două în același an. Tradiția vorbește de un număr de 40 de lăcașuri sfinte, pentru 30 dintre acestea existând date certe de identificare. Pe lângă construcția în sine, toate aceste biserici au fost înzestrate cu odorele și cărțile necesare slujbelor. Ne-au rămas până astăzi manuscrise de o rară frumusețe – Tetraevanghele, Mineie, Viețile Sfinților –, cădelnițe, ferecături de Evanghelie, broderii cu fir de aur și argint. Toate acestea i-au făcut

pe cercetători să vorbească despre o „epocă ștefaniană”.

Această epocă, deopotrivă culturală și spirituală, a constituit perioada de maximă înflorire a Țării Moldovei și a rămas o moștenire neepuizată până astăzi. În mod deosebit trebuie amintite ajutoarele acordate mănăstirilor din Sfântul Munte Athos, acest centru al vieții monahale ortodoxe. La mănăstirea Zografu, de pildă, Ștefan cel Mare este cinstit ca al doilea ctitor.

Jertfele sale materiale pentru zidirea și împodobirea locașurilor sfinte, deosebite pentru vremurile grele de atunci, sunt expresia

văzută a dragostei pentru Dumnezeu și pentru casa Sa. Prin ele, chipul domnului capătă o nouă trăsătură: aceea de ctitor luminat, care

face din zidirile sale rugăciuni înălțate cu smerenie către Dumnezeu.

Viața de familie a unui principe creștin este unită permanent cu responsabilitatea în fața lui Dumnezeu pentru poporul încredințat de El să-l conducă. Faptele lui trebuie să slujească supușii, inclusiv prin datoria de a lăsa țării un urmaș vrednic, indiferent de vitregiile vremii sau de necazurile în familie. În această lumină trebuie înțelese cele trei căsătorii (numărul maxim admis de Biserica Ortodoxă) ale lui Ștefan cel Mare. Întâia soție, Evdochia, din familia cnejilor lituanieni de la Kiev, a murit după patru ani de căsnicie (1463–1467). Cea de-a doua soție, Maria din Mangop (Crimeea), din familia Asanilor Paleologi, ultimi conducători ai Imperiului Bizantin, a murit după o căsătorie de cinci ani (1472–1477). Moartea acestor două soții nu a fost însă singura cruce a familiei voievodului: cinci copii îi vor muri în timpul vieții. Dintre băieți, îi va supraviețui doar Bogdan al III-lea, urmaș la tron și fiu din cea de-a treia căsătorie (1478) cu Maria Voichița, fiica lui Radu cel Frumos – domnul Țării Românești – și a Mariei Despina.

Cercetarea izvoarelor istorice dovedește cu certitudine ca, Măria Sa a avut un singur fiu în afara căsătoriei: Petru Rareș. Pentru această conștiință smerită, Dumnezeu a întors o greșală într-o binecuvântare și a dat Moldovei un mare ctitor de biserici, un iubitor al sfintelor lăcașuri întocmai ca și tatăl său.

Sfârșitul domnului a fost unul pe măsura vieții sale: „Iară pre Ștefan vodă l-au îngropat țara cu multă jale și plângere în mănăstire în Putna, care era zidită de dânsul.

După trecerea lui Ștefan cel Mare la cele veșnice, în 2 iulie 1504, poporul a simțit că are un mijlocitor și un rugător în cer. Din generație în generație, Ștefan a fost „cel Mare, cel Bun, cel Sfânt” (Mihai Eminescu), nu doar al Țării Moldovei, ci al întregului neam românesc. Numele lui a însuflețit eforturile românilor în momentele de răscruce ale istoriei noastre, a unit românii de pretutindeni la mormântul său prin serbările naționale de la

Putna (1871 și 1904), a inspirat literatura și folclorul cu o pildă de viteză .

Recunoașterea oficială a sfințeniei lui Ștefan cel Mare, prin actul canonizării de către Biserică, a venit după câteva sute de ani, deși el era cinstit ca sfânt de către popor încă de la moartea sa. Acest fapt ține, poate, de trăirea religioasă a românilor, care își cinsteau sfinții spontan, cu o simplitate firească, fără să simtă nevoia unei decizii oficiale bisericești. Era suficientă tradiția lăsată de părinți și bunici și legătura de inimă cu sfântul respectiv.

Pe aceste temeuri și Biserica Ortodoxă Română a împlinit în 1992, după o

întârziere datorată regimului comunist, actul oficial al canonizării lui Ștefan cel Mare ca domn binecredincios, stabilind și ziua cinstirii sale – 2 iulie.

Semnele sfințeniei lui Ștefan cel Mare le găsim în viața lui și în moștenirea pe care ne-a lăsat-o. În viața lui și-a purtat crucea: de domn – cu grija în inimă pentru un imperiu mereu în creștere și pentru un popor amenințat cu islamizarea; de soț și tată – moartea celor două soții și a fiilor săi; de

luptător – rana de la picior purtată cu răbdare mai mult de 40 de ani. Ștefan cel Mare este mare pentru că a înțeles că biruințele au fost purtate cu ajutorul lui Dumnezeu, iar înfrângerile i-au fost spre încercare și spre răbdare. Îi vedem nădejdea în ajutorul sfinților militari – Gheorghe, Dimitrie, Procopie – și smerenia cu care își întemeiază ctitoriile, mărturisită în pisanii: „O, Mare Mucenice Gheorghe, (...) primește de la noi și această rugăciune a smeritului robului tău”.

Ștefan cel Mare este sfânt pentru că și-a iubit neamul și s-a jertfit pentru el, iar neamul a răspuns prin cinstire și evlavie. Acestui neam ai cărui fii suntem noi, cei de astăzi, el i-a transmis o moștenire neprețuită, sugerată chiar prin cuvintele scrise pe pergamentul din icoana sa: „Mai presus de tihna noastră stă apărarea ființei și neatârănarea țării noastre!”.

BIBLIOGRAFIE

Constantin C. Giurescu & Dinu C. Giurescu Istoria Românilor volum II (1352-1606) p. 154-192.

Editura Științifică și Enciclopedică București (1976)

Ziarul Gândul din 25 octombrie 2006, despre emisiunea TVR „Mari Români”.

V. Mărculeț, A.V. Ștefănescu, S. Ion, Gherghina Boda, G. Marcu, M. Chiriac, Elena-Gabriela Maximciuc, I. Mărculeț, S. Stoica, Dicționarul domnilor Țării Românești și ai Moldovei, Ed. Meronia, București, 2009;

Grigore Ureche: “Letopisețul Țării Moldovei de când s-au descălecat țara și de cursul anilor și de viața domnilor care scrie de la Dragoș până la Aron-vodă”

IDEEA DE UNITATE, UN DEZIDERAT PERMANENT

prof. Vasile ILIEȘ,

prof. Mirela POPESCU

Școala Gimnazială nr. 19 „Avram Iancu”

Timișoara, Timiș

Pe culmea cea mai înaltă a munților Carpați se întinde o țară mândră și binecuvântată între toate țările semănate de Domnul pe pământ. Ea seamănă a fi un măreț și întins palat, capodoperă de arhitectură, unde sunt adunate și așezate cu măiestrie toate frumusețile naturale ce împodobesc celelalte ținuturi ale Europei. Un brâu de munți ocolesc, precum zidul o cetate, toată această țară, și dintr-însul, ici-colea, se desface, întinzându-se până în centrul ei, ca niște valuri proptitoare, mai multe ziduri de dealuri înalte și frumoase, mărețe piedestaluri înverzite care varsă urnele lor de zăpadă peste văi și peste lunci. Aici stejarii, brazii și fagii trufași înalță capul spre cer, alături te afunzi într-o mare de grâu și porumb, din care nu se mai vede calul și călărețul. Stânci prăpăstioase, munți uriași, a căror vârfuri mângâie norii, păduri întunecoase, lunci înverzite, livezi mirositoare, văi răcoroase, pâraie repezi care plac vederii...Apoi în tot locul dai de râuri mari, cu nume armonioase, a căror unde poartă aurul. În pânțelele acestor munți zac comorile cele mai bogate și mai felurite din Europa: sarea, fierul, argintul, arama, plumbul, mercurul, zincul...și în sfârșit, metalul cel mai îmbelșugat decât toate, aurul, pe care îl vezi strălucind până și prin noroiul drumurilor.

Astfel este Țara Ardealului, căci Ardealul e cea mai frumoasă parte a Daciei ferice (felix Dacia), draga țară a cezarilor.

Aici era Apulum, Salinae, Napoca, Patavium, Augusta, Auraria, frumoase și însemnate colonii romane. Și cea mai vestită dintre toate, Sarmisegetusa Regia, capitala lui Decebal, numită apoi Ulpia Traiana, de a cărei ruine este plină și astăzi Valea Hațegului.

Astfel este Țara Ardealului!!!

Dar Ardealul ce înseamnă?

Înseamnă România, înseamnă ideea de unitate!

Din Ardeal au pornit toate dorințele de unire a celor trei țări românești!

La 27 mai 1600, în timpul domniei lui Mihai Viteazul, s-a realizat pentru prima dată unirea politică a celor trei țări românești cu un singur conducător. Mihai Viteazul a fost „*Domn al Țării Românești, Ardealului și Moldovei*”.

UNDE?

La Alba Iulia!

La 24 ianuarie 1859, „unirea mică” realizată de Alexandru Ioan Cuza. O singură țară, o nație unică, un stat în care să se vorbească limba strămoșilor...**România!**

Unirea de la 1 Decembrie 1918 reprezintă evenimentul principal al istoriei **României** și totodată realizarea unui deziderat al locuitorilor din granițele vechii **Dacii** antice, unirea **Transilvaniei** cu **România**. Ziua de **1 Decembrie** a devenit după evenimentele din decembrie 1989 și **Ziua Națională a României**.

Duminică, 1 Decembrie 1918 s-a decis la Alba Iulia Unirea Ardealului cu România. Au fost prezenți 1228 deputați și delegați oficiali, alături de o sută de mii de români veniți din toate părțile unde se vorbea românește, de la Maramureș la Dunărea Bănățeană, din Țara Bârsei până-n cea a Crișurilor.

Hai să dăm mână cu mână

Cei cu inima română

Să-nvârtim hora frăției

Pe pământul României!

Acesta a fost dezideratul tuturor românilor de-a lungul istoriei acestei țări!

La 29 iulie 1848, la Râmnicu Vâlcea, în fața unei numeroase asistențe, un grup de tineri, avându-l în frunte pe Anton Pann, a intonat pentru prima oară, imnul Revoluției pașoptiste „Deșteaptă-te, române!” pe versurile lui Andrei Mureșan, devenit după Revoluția anticomunistă din 1989 imnul național al României.

Astăzi, când soarta României este în mâna fiecăruia dintre noi, când suntem chemați să ne folosim dreptul de vot ca cetățeni români, iar de gradul nostru de

implicare cetățenească depinde viitorul european al Patriei noastre istorice, Imnul Național capătă semnificații aparte.

„Deșteaptă-te, române!” a fost și rămâne unul dintre simbolurile cele mai importante ale românilor de pretutindeni, alături de tricolor și de pajura crucială – stema de stat a României. El reprezintă sinteza valorilor și idealurilor noastre de libertate. El este în același timp social și național, deoarece îndeamnă permanent la speranța într-o lume nouă și mai dreaptă, dar și la deșteptare

națională, la amintirea trecutului plin de eroism al neamului românesc și la trezirea mândriei de a fi român.

„Avem nevoie de unitate, pentru că doar așa putem transforma reformele începute în unele ireversibile”.

„Percepem lumea din jurul nostru cu ochii. Ceva mare devine mare doar atunci când vezi alături de ceva mic. Percepția unui copil a lumii înconjurătoare poate fi cu mult mai largă decât percepția unui matur. Iar o națiune mică poate fi mare în ochii întregii

Ce este națiunea?

O definiție elaborată de A.C.Cuza: „popor, norod, totalitatea oamenilor de același sânge așezați pe un pământ determinat ca bază necesară a existenței lor, care au același grai, pe care ei l-au format, aceleași interese prezente și aceleași aspirațiuni și al căror organism constituie aceeași putere, creatoare a culturii umane, care nu e decât produsul ei”,

O altă definiție care vine ca o mânășă poporului nostru: „comunitate stabilă de oameni, istoricește constituită ca stat, apărută pe baza unității de limbă, de teritoriu, de viață economică și de factură psihică, care se manifestă în particularități specifice ale culturii naționale și în conștiința originii și a sorții comune”.

Astăzi, auzim, urmărim în mass-media diverse comentarii, mărunte, în urma cărora se poate ajunge la concluzia că bucureștenii sunt inculți și încrezuți, moldovenii sunt bețivi, oltenii sunt proști, ardelenii sunt înceți, și așa mai departe. Te întrebi de unde apare atâta ură la nivel de regiune!

Indiferent cum suntem, suntem o națiune, care am dus lupte grele de-a lungul istoriei, pentru a fi ceea ce suntem azi!

Am făcut destule sacrificii umane și materiale pentru a ajunge unde suntem azi!

lumi dacă această națiune are gânduri și spirt puternic. Dorința de a vedea lumea mare apare în afara casei noastre, până în momentul în care înțelegem că, casa este locul unde începe lumea. Și când înțelegem acest lucru, ne întoarcem acasă. Ne întoarcem pentru că acasă este acel loc unde se nasc istoriile despre oamenii dragi nouă. Istории care vor fi mereu păstrate, continuate și prețuite”.

Plecând de la termenul de unitate, trebuie să amintim și de cel de **națiune!**

Suntem ceea ce ne-am dorit, un popor, o nație care gândim la fel, vorbim aceeași limbă, trăim în același spațiu geografic.

De la o zonă la alta, de la un județ la altul sunt deosebiri, sunt diferențe de port, de grai, de obiceiuri...

Dar, suntem cu toții români, avem aceeași mamă, același tată...formăm cu toții o națiune, și trebuie să fim uniți, să contribuim toți la binele acestei nații, să avem doar gânduri bune la adresa compatrioților noștri,

indiferent că suntem olteni, moldoveni, bănațeni, ardeleni, maramureșeni...

Formăm același popor. Să ne gândim permanent la strămoși, Burebista, Decebal, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, A.I.Cuza. Toți au dorit unitatea

acestui popor, toți au dorit să fim împreună, să avem aceleași aspirații, să muncim pentru binele și prosperitatea acestui teritoriu al nostru, al acestui spațiu binecuvântat de zei.

Iată ce a spus Mihail Kogălniceanu: „Reprezentarea națiunii românești a fost legată de efortul istoriei, de lupta între forțele unificatoare, ale convergenței, ale coeziunii, luptă în care triumfă duhul unirii. Strămoșii noștri au vrut să fim ardeleni, munteni, moldoveni și nu români; rareori ei au venit să se privească între dânșii ca o singură și aceeași nație! Iată de ce, națiunea trebuie să îmbrățișeze pe cei ce sunt frați de cruce și de sânge și de limbă și de legi. Idealul românilor din toate părțile Daciei lui Traian este menținerea unității reale, a limbei strămoșești și a bisericii naționale. Este o Dacie ideală, aceasta!”

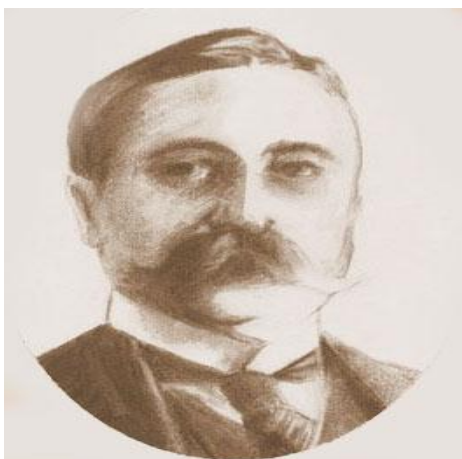
Numele e pe buzele tuturor...**ROMÂNIA!!!**

UN PRIETEN AL ROMANILOR DIN ARDEAL: CONSTANTIN ARION

Prof. Dragoș MATEI
Colegiul Tehnic “Petru Poni”
Roman, Neamț

MOTTO: “Istoria fără adevăr își pierde toată însemnătatea, ea nu mai este istorie”
(George Barițiu).

Într-o perioadă când televiziunea, internetul și ziarele evidențiază tot mai pregnant numeroase modele negative (ex: Bianca Dragusanu, Simona Senzual, Catalin Botezatu), am considerat că este datoria mea, morală, de evidențiere la orele de Consiliere și Orientare, despre

oameni care prin activitatea lor politică, culturală, economică și religioasă au pastrat neatârnată independența statului național român.

Pentru generația actuală de elevi, este datoria fiecărui cadru didactic să imprime modele pozitive prin mottoul „Muncă și cinste” pentru a arata ca doar prin muncă, cinste și corectitudine, fiecare viitor cetățean al României și implicit al Europei cetatean, își poate aduce contribuția la dezvoltarea și prosperitatea României.

De fiecare dată când discuta la orele de Consiliere și Orientare despre educație morală, evidențiez nr. oameni, care prin munca, cinste și onoare au clădit o casă, au sădit un pom, lăsând urmașilor creații materiale și spirituale pentru urmașii săi de o mare însemnătate.

Încă de mici, elevii, au învățat despre Dromihete, Burebista, Decebal, Traian, Dragoș, Basarab, Vlad Tepeș, Ștefan cel Mare și Sfânt, Neagoe Basarab, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu, Tudor Vladimirescu, Alexandru Ioan Cuza, regele Ferdinand, dar care poate la orele respective nu au dat importanța cuvenită despre activitatea lor.

Uneori, la orele de Consiliere și Orientare, avem posibilitatea să ne apropiem de elevi și să discutăm reușita lui profesională de-a lungul vieții, evidențiind că doar greșelile trecutului ne vor ajuta să reușim, împreună, în prezent și viitor.

La mine, orele de Orientare și Consiliere sunt și în afara școlii, dar aceasta este o altă discuție.

Revenind la educația morală prin modelul uman, am considerat că este necesar să îi mobilizez pe elevi, evidențiind cinstea și munca unor români (deh, în pădure mai sunt și uscăciuni!), care au făcut cinste neamului românesc, indiferent unde au locuit, fie în spațiul carpato-danubiano-pontic, fie în afara granițelor României.

Pentru tinerii elevi, un model pozitiv le dă putere și încredere în sine.

Și sunt mii de români care și astăzi sunt un model pentru elevii, dar în afara României. De exemplu în Franța, colegii noștri francezi, evidențiază viața și activitatea lui Iancu Sasul. Din păcate elevii români nu

știu nimic despre rolul său în centralizarea statului francez!

În Scoția este evidențiat Ștefan II Tomșa pentru evitarea unui conflict englezo-spaniol! În Turcia a fost evidențiat pentru trecerea lui la islamism, pentru că Moldova să

nu ajung pașalâc! Să nu mai vorbesc de Suedia, care îl elogiază pe Gheorghe Ștefan, pentru bogatele danii oferite bisericilor protestante!

Și sunt multe alte exemple de români care au fost elogiați pentru faptele saledar au rămas, pe nedrept în umbra istorie, cum ar fi Roman II, Ștefan Lacusta, Ștefan Rareș, Pavel Chinezul, Laiota Basarab II, Nicoară Potcoava, Radu Mihnea, Leon Tomșa, Iliaș Strudza, Alexandru Ypsilanti, Alexandru Mavrocordat II, Ecaterina Sturdza, Viorica Agarici, Ioana Moroșanu, Constantin Arion.

Dintre aceste mii de modele pozitive m-am gândit să prezint un om care a trăit pentru oameni și între oameni. Acest lucru este important.

Alt caz: românii din Ardeal - nu numai ei - sufereau de foamete, deoarece furniturile mergeau pe front, iar Constantin Arion, a trimis 200 de tone de grâu în ajutorul locuitorilor, oferindu-le hrana rece și caldă locuitorilor din Reghin, Hațeg, Huedin, Harghita, Gheorgheni, Toplița, indiferent de naționalitate!

Așa omenie cam rar a fost întâlnită la oameni!

Tocmai de aceea la orele de Orientare și Consiliere dar și cu ocazia zilelor orașului Roman, scot în evidență faptele omului în sens pozitiv, să explic elevilor că doar munca, cinstea și corectitudinea în viața îl face O, iar nemunca are urmări catastrofale.

În istoria multimilenară din spațiul carpato-danubiano-pontică, au existat două feluri de oameni: pe unii i-au ridicat favorurile, intrigile și interesele personale, în timp ce alții au fost ridicați prin strălucirea minții lor, bogăția cunoștințelor, geniul, aptitudinile, modestia, bunătatea inimii și tezaurul virtuților. Pe când primii ne lasă reci și indiferenți, amintirea celor din urmă ne încălzește sufletul; dacă primii au rămas oameni mari și puternici doar pe timpul vieții lor, ceilalți au rămas eterni și sunt un model pentru miile de generații de români și ne mândrim cu ei, oriunde am fi, în România sau în afara ei! Printre acei români, care prin sudoarea muncii lor, au făcut cinste tehnicii românești, prin strălucirea minții, bogăția cunoștințelor tehnice, geniul în proiectarea șoselelor,

Când unii oameni politici în timpul războaielor se gândeau doar la ei, oare îi putem numi oameni?

Nu cred!

Aici am să vă dau doar un exemplu de omenie dar și iubire față de aproapele său!

După retragerea armatei și administrației românești în Moldova (decembrie 1916), exista pericolul decimării populației datorită bolilor și foametei. Constantin Arion, om cu frica lui Dumnezeu și omenos, văzând că oamenii aveau lipsuri a dat ordin ca hambarele din Trifești-Roman să fie golite și oferite tuturor locuitorilor din Moldova, la preț, atenție, de 0 lei!

căilor ferate și poduri metalice, aptitudini în dezvoltarea învățământului tehnic, modest în viața de zi cu zi, bun în relațiile cu prietenii și dușmani, având un inepuizabil tezaur a virtuților, acesta a fost Constatin Arion.

Luptător neobosit pentru educarea țărănimii, de introducere a votului universal pentru masele populare și un mare luptător pentru unirea Basarabiei cu patria-mamă.,²⁶ Constantin C. Arion, a fost considerat o mare personalitate politică, care a rivalizat cu succes, cu Ionel Brătianu și Take Ionescu. A fost considerat primul politician român, care avea convingeri nationaliste fiind un admirator a lui Al. Ioan Cuza, Mihail Kogălniceanu și Mihai Eminescu.²⁷

Născut în data de 18 iunie 1855, în localitatea Trifești, din fostul județ Roman, a fost fiul lui Constantin și al Sevastiței-Bucur²⁸. Potrivit tradiției din familie, primele slove le-a învățat în familie cu profesori particulari apoi a urmat studiile la Școala nr 1 Roman²⁹, Școala Normală din București³⁰, Facultatea de Drept și Școala de Științe Politice din Paris. În 1878 tânărul Constantin C. Arion, își susține lucrarea de doctorat la Paris, cu lucrarea „De la Puissance Paternelle a Rome, en France et en Roumanie”. (Fig1). Întors în țară, Constantin C. Arion, intră în magistratură, lucrând procuror³¹ și judecător³² la Tribunalul județean din Ilfov. În 1881, dezamăgit de implicarea politicului în justiție, Constantin C. Arion renunță la magistratură și devine avocat, fiind un apărător înfocat a drepturilor țăranilor, încălcate de unii mari proprietari, unii chiar viitori colegi de partid sau în Parlament.

În plan politic, Constantin C. Arion a fost este membru PNL³³, al Partidului Constituțional Junimist³⁴, iar din 1907, dezamăgit de atitudinea unor colegi în privința unor reforme privind votul electoral, s-a înscris în Partidul Conservator iar de la 1 decembrie 1918 a devenit membru al Partidului Conservator-Progresist. Paralel între 1883-1900, 1908-1913, a fost profesor suplinitor și definitiv la catedrele de drept comercial și istoria dreptului din cadrul Universității București. A mai desfășurat, paralel, o intensă activitate culturală, administrativă politică, fiind Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice³⁵, membru onorific al Academiei Române³⁶, Ministru de Interne³⁷, Ministrul Agriculturii și Domeniilor³⁸.

²⁶ . A fost primul președinte al Asociației Pro-Basarabia. N.A (Nota autorului)

²⁷ . La biroul său, întodeuana putea fi văzut chipul marelui Mihai Eminescu,, ucis pe nedrept din cauza unor interese politice". C.C Arion, manuscris, p. 34;

²⁸ . Originara din satul Trifești, tinutul Roman.n.a;

²⁹ . În clasa a I-a, între 1862-1863 n.a (nota autorului)

³⁰ . Între 1853-1870 n.a;

³¹ . Între 1878-1879 n.a;

³² . Între 1879-1881 n.a;

³³ . Între 1881-1893, fiind ales deputat apoi senator n.a

³⁴ . 1893-1900;n.a

³⁵ . Între 7 iulie 1900-13 februarie 1901, 29 decembrie 1910-14 decembrie 1912. Ca ministru am evidențiat:

Odată cu izbucnirea primului război mondial, Constantin C. Arion a urmărit respectarea alianței cu Germania și înzestrarea armatei romane, care să lupte inițial pentru eliberarea Basarabiei iar drept recompensă, Germania să ofere României teritoriile românești din Austro-Ungaria. Eliberarea teritoriilor românești din Austro-Ungaria. Constantin Strat, a plecat prin țară explicând alegătorilor români rolul alianței cu Germania și dezastrul care ar fi dacă România ar încheia alianța cu Antanta, în special cu Rusia. În acest sens a avut întâlniri cu simpatizanți conservatori la Iași (16 iulie 1914), Roman (16 septembrie 1914), Bacău (1 octombrie 1914), Focșani (29 noiembrie 1914), Brăila (12 martie 1915), București (18 iulie 1915) Craiova (10 decembrie 1915), Pitești (29 martie 1916) și Tg Jiu (1 mai 1916).

La 22 septembrie 1914, având o întâlnire cu reprezentanții conservatorilor din orașul Roman, Constantin C. Arion, a încercat să explice alegătorilor româșcani necesitatea unei alianțe ferme cu Germania explicând pericolul unei alianțe cu Rusia și pericolul declanșat de acțiunile simpatizanților Antantei de intrare a României în război, declarând prietenilor alegătorilor conservatori româșcani prezenți în sala Primăriei Roman că se temea „de Brătianu, deoarece este viclean și ne va împinge spre o alianță cu Antanta! Neutralitatea nu va dura mult.” Le cerea româșcanilor să aibă încredere explicând alegătorilor să fie uniți pentru a cere regelui Ferdinand I să se formeze un guvern național, pentru ieșirea din criza.

De fapt previziunile lui Constantin C. Arion s-au adeverit: România a intrat în război alături de Antanta, cu o armată nepregătită și cu promisiuni deșarte din partea Antantei! Dezamăgit de intrarea României în război, Constantin C. Arion a decis să respecte decizia Consiliului de Coroană de la Sinaia, declarând că este român, până la moarte și interesele naționale sunt o prioritate în fața celor de partid sau personale!

Trebuie să recunoaștem că este ceva emoționant!!!

A urmat intrarea României în război, intrarea armatei romane în Ardeal, dar și respingerea ei de către trupele austro-maghiare și germane, urmată de ocuparea Olteniei și Munteniei; totuși, spre cinstea lui, Constantin C. Arion a rămas fidel României, păstrându-și demnitatea sa de român, chiar dacă a rămas în teritoriile ocupate de germani. Nu a acceptat să colaboreze, cu autoritățile germane

-
- albanezii puteau să-și facă slujba la București în limba maternă;
 - tipărirea colecției lui Nicolae Iorga „Studii și documente cu privire la istoria românilor”;
 - înființarea 100 de școli rurale, din județul Roman, am identificat, cele din Rotunda-Doljști, Hociung, Recea;
 - Legea învățământului universitar, publicată în 1912, valabilă până în 1932!

n.a

³⁶ . La 21 mai 1912.n.a

³⁷ . Între 28 martie -14 octombrie 1912.n.a

³⁸ . Între 5 aprilie 1913-4 ianuarie 1914.n.a

din Muntenia și Oltenia, explicând că, în scris, că este fidel „Regelui Ferdinand și națiunii române”³⁹. În secret, Constantin C. Arion, aproba să ofere gratuit din depozitele sale din Moldova, cereale și animale pentru hrana populației și armatei române. În toamna lui 1917, după izbucnirea Revoluției bolșevice, Constantin C. Arion se oferă mediator între România și Puterile Centrale, fiind în acest sens invitat să participe la tratative diplomatice, condiționând Germaniei semnarea tratatului de pace de la Buftea, dacă se accepta în continuare prezența Regelui Ferdinand pe tronul țării! Era de fapt printre puținii conservatori români care avea încredere în continuare în Rege și Monarhie! În caz contrar, avertiza Constantin C. Arion, a explicat reprezentanților Puterilor Centrale că armata română, va opune o nouă rezistență, care vor duce la pierderi umane. Era de fapt o diversiune diplomatică, care să atragă atenția statelor din cadrul blocului militar Puterile Centrale că România, deși singură pe Frontul din Est, putea supraviețui unui nou atac militar⁴⁰! Drept răsplătă pentru acest efort diplomatic, regele Ferdinand l-a numit în funcțiile de Ministru de Externe⁴¹, Vicepremier⁴² și Ministru de Finanțe⁴³.

Una dintre momentele memorabile din timpul mandatului său ca ministru de externe dar și din istoria diplomației românești, rămâne răspunsul semnat de Constantin C. Arion, la Nota trimisă de guvernul de la Kiev, prin care conducerea de la acea dată a Ucrainei nu recunoștea hotărârea Sfatului Țării privind încorporarea Basarabiei la România. Textul acestei telegrame enunța: „Ea s-a unit cu Patria-mamă... Această Adunare emană din voința națiunii și are aceeași origine ca Rada Centrală ucraineană. Dincolo de Nistru există o numeroasă populație românească și în consecință România de astăzi ar putea invoca drepturi identice pe care le-a revendicat Ucraina cu privire la rutenii din Basarabia. Basarabia este din punct de vedere istoric și etnic o țară românească și a aparținut Coroanei Moldovei din timpul formării acestui principat în secolul al XIV-lea până în momentul răpirii, comisă de Rusia Țaristă în 1812..”

Prevăzând victoria Antantei, deși nu trebuie uitat că era un germanofil convins, Constantin C. Arion, nu a ezitat să își dovedească, în continuare, devotamentul față de națiunea română. În acest sens, la 30 noiembrie 1918, la Roman, în adunarea Partidului Conservator-Progresist a zis cu emoție: „...victorie la București, unde învingătorii declară că ne înapoiază teritoriile; victorie la Iași, unde guvernul pune piciorul în Bucovina și Basarabia. Guvernul conservator a murit fiindcă a luat

³⁹ . Dragos Matei, Eroi ai României, Manuscris, Roman, P.34, 2001

⁴⁰ . A nu se uita decizia lui Alexandru Averescu, care deși Germania impunea desființarea armatei române, autoritățile române, au transferat militarii la „jandarmi! Și în acest fel armata română era pregătită pentru un eventual conflict militar.. E adevărat cu un risc mare..... Dar Constantin C. Arion a riscat și a câștigat! n.a

⁴¹ . Între 5 martie-23 octombrie 1918.n.a.

⁴² . Între 4 iunie -23 octombrie 1918.n.a.

⁴³ . Între 15 septembrie-23 octombrie 1918.n.a

Basarabia și a purtat tratative cu frații românii din Bucovina și Ardeal. E cel mai frumos sfârșit ce se putea spera. Trăiască România Mare!”

Deși, după 23 octombrie 1918, Constantin C.Arion, nu a mai ocupat vreo demnitate, totuși fruntașii din Bucovina și Ardeal nu l-au uitat, invitându-l la evenimentele glorioase din 28 noiembrie și 1 decembrie 1918, la Cernăuți, respectiv Alba Iulia.

La Alba Iulia a ținut un scrupulos discurs:

„Mă simt român și fratele vostru!

Haideți împreună să realizăm visul de veacuri al înaintașilor noștri: Romania Mare!

Trăiască România Mare!

Trăiască unitatea între români!

Trăiască Regele Ferdinand! Trăiască regina Maria!

Unitate veșnică între români!”⁴⁴

După 1 ianuarie 1919, Constantin C. Arion, se retrage discret din viața publică, ocupându-se de familie și diverse activități filantropice, ajutând cu bani și alimente români nevoiași din Banat, Ardeal, Muntenia Basarabia, Dobrogea, Moldova, Oltenia.

Constantin C.Arion, se stinge din viață, în ziua de 26 iunie 1923, fiind înmormântat, cu onoruri militare, în cimitirul Ghencea din București, fiind condus pe ultimul drum de familie, prieteni conservatori și dușmani liberali.Nici Ionel Bratianu, nu a rămas mai prejos, ținând un discurs de 10 minute la mormântul lui Constantin C. Arion, încheind cu 16 cuvinte memorabile: „Am fost prieteni și dușmani; ne-am respectat și am pus interesele naționale în fața celor personale.”

Om politic, profesor, jurist și avocat, Constantin C. Arion, a fost omul potrivit la vremurile potrivite, salvând prin atitudinea sa demnă, statul român ca entitate națională, arătând Europei ca există o națiune română, indiferent de culoare politica iar Romania este un stat important în centrul și sud-estul Europei.

Dacă veti avea posibilitatea, dragi elevi și colegi, să vizitați București, capitala țării, să treceți negresit pe la mormântul său - care azi este monument istoric, propus de UNESCO pentru protejare - și să puneți o lumânare sau o floare, marelui român Constantin C. Arion.

Bibliografie selectiva:

Almanachul Societatii Scriitorilor Romani , 1912, nr.1, p. 6-8, Arion C.C, Discurs cu dezvelirii statuii lui M. Kogalniceanu;

⁴⁴ .Dragos Matei, Eroii au fost eroii sunt încă, Manuscris, Roman, p.234, 2009

Andi Mihalache, Ioan Caprosu, Arcadie Bodale, Din istoria Iașului. *Gâlceava politica în jurul statuii lui Cuza*, Ziarul de Iași, 24 01.2008;

Andrei Oișteanu, *Din nou despre duelul la români*, Ziarul România liberă, nr. 37, 21-27 IX 2005;

Calendarul cultural al învățărilor, 1913, București, Scurte biografii, C.C Arion, p. 61;

Catalin Botosineanu, *Recrutarea corpului profesoral al Universității de la Iași la începutul sec. Al XX-lea*, Iași, 2006;

C.C Arion , Manuscris, 1922, Iasi;

Dragos Matei, *Eroi ai României*, Manuscris, Roman, 2001-2010

Elena Moise Solunca, *140 de ani de la infiintarea Senatului Romaniei*, Ziua, nr. 3178, 22 XI 2004.

EROII NEAMULUI ÎN PRESA VREMII

Prof. Daniela MATEICA

Prof. Dorina GIURGIU

Liceul cu program sportiv Alba Iulia, Alba

Din suita marilor serbări aniversare cu caracter istoric pe care județul Alba le-a găzduit în perioada interbelică, prima în ordine cronologică este cea dedicată centenarului nașterii marelui erou național Avram Iancu, din 1924, larg descrisă de toate ziarele din județ, fără excepție și fără deosebire de orientare politică. A fost un prilej pe care redactorii acestor ziare l-au folosit din plin nu numai pentru evocarea în articole pline de admirație a vieții și faptelor eroului, dar și pentru a sublinia învățăturile de desprins din aceasta aniversare de către generația contemporană.

„Induioșați, conștienți de puterea ce ne-a împrumutat-o în luptele ulterioare tăria și celelalte virtuți ale REGELUI SUFLETELOR NOASTRE ROMANEȘTI, care este AVRAM IANCU, devenit azi eroul și idolul românilor de pretutindeni...luăm parte la serbările ce își vor lua începutul în zilele acestea...Serbarea aceasta de proporții mari numai așa va fi folositoare și nedezonorantă pentru noi cei de azi, dacă vom stârpi din sufletele noastre tot ce ne face mai puțin asemănător cu eroul pe care-l slăvim”, scria ziarul „Vestea” din 26 iulie 1924.

Ziarele apărute în județ (Vestea, Alba Iulia, Unirea, Unirea Poporului), au publicat la sfârșitul lunii august, programul serbărilor extinse pe parcursul a 5 zile din 28 august până în 2 septembrie 1924, organizate de societatea „Astra”, având ca președinte pe Vasile Goldiș și apoi ample relatări despre desfășurarea emoționantelor festivități din istorica zonă a Munților Apuseni. Dar nici una din aceste relatări nu poate sta alături prin frumusețe și vibrație patriotică cu cronica serbărilor făcută pe patru pagini în „Unirea Poporului” de Alexandru Lupeanu-Melin, sub titlul „De la serbările Iancului: “Zile de înaltare și vrajă în cetatea Munților Apuseni”. Rând pe rând, în alese cuvinte, autorul ne poartă prin toate acele locuri, legate de personalitatea „Craiului Munților” unde au avut loc festivități în prezența suveranilor, a membrilor guvernului, a conducerii Astrei, a altor fruntași care au ținut prin prezența lor, să cinstească memoria eroului și să-și exprime direct sau indirect atașamentul față de patria unită înfăptuită cu atâtea jertfe; la Baia de Cris, Țebea, locul morții și al înmormântării, pe muntele Găina, la Casa natală de la Vidra de Sus, la Câmpeni, peste tot, sublinia valorosul cronicar, a domnit cea mai înălțătoare atmosferă de vibrant patriotism, care a lăsat o puternică impresie asupra zecilor de mii de participanți, moți sau oaspeți din alte părți ale Transilvaniei și ale întregii țări.

Un alt prilej deosebit de adâncă prețuire a eroilor neamului l-a reprezentat inaugurarea la 14 octombrie 1937, în prezența celor mai înalți factori de conducere ai țării, a monumentului de la Alba Iulia, închinat lui Horea, Cloșca și Crișan. Istoricul oraș a îmbrăcat haina de aleasă sărbătoare, fiind din nou ținta unui mare pelerinaj.

Cu mult înainte de acest eveniment inaugural, ziarele „Alba Iulia” și „Viitorul Albei” au publicat numeroase articole despre strădaniile departamentului „Astra” al Albei de a cinsti memoria martirilor răscoalei de la 1784 printr-un monument demn de această memorie - „Se ridică măreț ca un vultur – scria „Viitorul Albei” cu puțin înainte de serbarea inaugurală, monumentul celor trei martiri, Horea, Cloșca și Crișan, care au suferit moartea amară pentru iubirea de neam. Așezat într-un loc din care poți vedea întinderea întregului oraș, sufletele acestor

mucenici pot fi liniștite în somnul lor de veci ca a sosit ziua când țara și-a arătat recunoștința față de marea lor luptă pentru eliberarea poporului român de cătușele seculare ale dușmanilor”.

Festivitatea inaugurării impunătorului obelisc ridicat din inițiativa „Astrei” cu sprijinul elevilor din întreaga țară, ai altor generoși donatori și în parte a statului, a fost apreciată de cronicarul ziarului „Aiudul”, drept „una din cele mai formidabile manifestări românești”, iar revista „Munții Apuseni” arăta: “Ochii lui HOREA,

CLOȘCA și CRIȘAN, încrustați în piatră, privesc azi către zările de aur ale României, luminați de chipul vieții ce și-au făcut-o dar idealului național, azi împlinit...”

Nichifor Crainic afirma în „Gîndirea”: „Dacă am asemena timpul cu o mare, am putea spune că ardelenii au trăit, în anonimatul din adîncuri, ca delfinii sub luciul luminos al apelor. Cercetătorul nu-i vede, nu-i

bănuiește, dar, din cînd în cînd, giganticele făpturi ale mării saltă brusc la suprafață, rostogolindu-se cu valurile stîrnite, mugind în soare și îngrozind cîrdurile de pești și de păsări. Salturile în Istorie ale ardelenilor sunt destul de rare, dar atunci cînd se produc, valurile veacului urlă în furtună și aparițiile lor se numesc revoluția lui Horia sau revoluția lui Avram Iancu”.

Avram Iancu depășește mitul și legenda. Avram Iancu este încă și astăzi prezent. Numele său este păstrat cu sfințenie, asemenea unei icoane dragi, de români, care l-au dat istoriei în momentele de mare cumpănă pentru națiunea română atunci cînd aceasta era amenințată cu pieirea. Numele său va rămîne, datorită faptelor sale extraordinare, încrustat pentru eternitate pe frontispiciul pantheonului marilor personalități istorice ale acestei țări care au făcut posibilă dăinuirea în timp a națiunii noastre.

Bibliografie:

Reviste:

„Apulum” XVIII, 1980 pag. 555-560

„Munții Apuseni” nr. 1, septembrie 1938, pag.16

Ziare: „Aiudul” I, nr. 35, 17 octombrie 1937 pag 3

„Unirea Poporului” VI, nr.37, 14 septembrie 1924 pag 1-2

„Vestea”, III nr.30, 26iulie 1924 pag.1

„Vestea”, III nr.31, 23 august 1924 pag. 1-2

„Viitorul Albei”,XI, nr.25, 14 iunie 1934 pag. 2

„Viitorul Albei” XIII, nr.7, 3 octombrie 1937 pag. 4

Nevoia de lideri în contextul actual – Conducerea, astăzi

Prof. înv. primar Viorica MEDREA

Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia, Alba

O trecere în revistă a literaturii referitoare la conducere va constata un număr de definiții ale conducerii egal cu cel al cercetătorilor care au încercat să o definească. Relevantă pentru această concluzie este afirmația: „Toți vorbesc despre ea; puțini o înțeleg. Mulți o doresc, puțini o dobândesc. Întreabă zece oameni ce este conducerea și probabil vei primi zece răspunsuri diferite” (John Maxwell).

Varianta cea mai apropiată de o definiție consensuală a conducerii este, probabil, un *proces de influență socială*, deși același lucru se poate spune despre majoritatea experiențelor care implică mai mult de o persoană. „După mai mult de patru decenii în care am observat conducerea în interiorul familiei mele și mulți ani de dezvoltare a propriului meu potențial, am ajuns la următoarea concluzie: Conducerea înseamnă influență. Nici mai mult nici mai puțin. Cel care crede că este un conducător și nu are discipoli să-l urmeze, se plimbă doar” (John Maxwell).

Față de cea din perioadele anterioare, conducerea de astăzi necesită o abordare diferită, din cel puțin trei motive.

În primul rând, problemele societății actuale, din ce în ce mai complexe și interdependente, au nevoie de soluții inovatoare. Creativitatea impune necesitatea obținerii celor mai bune idei de la toată lumea. Conducătorul nu poate rezolva problemele singur.

În al doilea rând, simpla găsim a unei soluții creative nu înseamnă că o poți implementa. În vechiul model autocratic, conducătorii se puteau aștepta să rezolve problema, să anunțe decizia și să obțină conformarea pe baza autorității lor. Dar conducătorii de astăzi trebuie să câștige

angajarea oamenilor și nu doar conformarea, așa încât este necesar un stil care să încurajeze colaborarea. Aceștia reușesc numai dacă îi pot influența pe ceilalți, și foarte adesea, cei al căror sprijin le este necesar nu le sunt subordonați.

Însă conducătorii se confruntă cu o provocare mai mare decât câștigarea adeptilor prin calități eficiente de conducere. Ei trebuie să promoveze democrația în timp ce îndeplinesc obiectivele programului lor. A reuși în cadrul programului în condițiile nerespectării democrației înseamnă a da greș. De aceea, la baza dezvoltării conducerii

trebuie să stea valorile. Conducătorul democratic diferă de demagog prin valorile reprezentate. Atunci când valorile sunt morale și atrag ce e mai bun în oameni, ele construiesc democrația. Atunci când sunt imorale, duc la conducerea prin forță și arme, nu idealuri.

A vrea o mai bună conducere înseamnă, în realitate, a căuta oameni care să promoveze adaptări instituționale. În acest sens, conducerea nu este neutră în raport cu valoarea. Este o afirmare activă a nevoii de promovare a anumitor valori fundamentale care pot fi numite spirit public.

Prin urmare, conducerea fiind astăzi inerent mai dificilă, datorită complexității și ambiguității circumstanțelor în care trebuie să se exercite, se conturează importanța formării de conducători care să transmită noi valori, să medieze diferențele și să creeze alianțe în sprijinul progresului.

Conducerea se manifestă în relațiile dintre oameni. Conducătorii buni îi inspiră pe cei din jur. Schimbarea organizațiilor înseamnă de fapt schimbarea comportamentului oamenilor; așa încât organizațiile supuse reformei au nevoie de conducere. Conducătorii, distribuiți în cadrul organizației, pot ajuta la difuzarea și păstrarea noilor valori, necesare pentru succesul oricărei reforme. În loc să fie niște figuri cu autoritate atotputernică, conducătorii viitorului vor trebui să fie capabili să convingă oamenii și să-și concentreze eforturile pentru o cauză comună.

BIBLIOGRAFIE:

Covey R. Stephen, 2001, *Etica liderului eficient sau conducerea bazată pe principii*, Editura Alfa, București;

Tichy M. Noel, 2000, *Liderul sau arta de a conduce*, Editura Teora, București;

Zamfir, Cătălin, Vlăsceanu, Lazăr (coordonatori), 1998, *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București;

<http://www.leaders.ro/leadershipul-este-influenta/>

<http://psihiconsultanta.wordpress.com/leadership/dezvolta-liderul-din-tine/>.

Constantin Șerban – Cârnul Domnitor al Țării Românești

1654 – 1658

prof. Adrian NICHITA

Inspector școlar ISJ Giurgiu

Descendent al Basarabilor Craiovești¹ prin tatăl său Radu Șerban domn al Țării Românești între 1602-1611, Constantin Șerban s-a născut la Dobreni la o dată incertă 1599-1603 din legătura domnitorului cu Ilinca, văduva unui popă din București².

Radu Șerban își avea reședința la Coeni (Mironești) unde avea cu soția sa Elena o fetiță pe nume Ancuța. Pentru a evita un scandal, își mărita ibovnica cu Neagoe logofătul din Târgoviște³ și îi dă ca zestre moșiile Dobreni și Tîntava, iar pe Constantin nu îl va recunoaște niciodată ca fiu. Constantin Șerban a urcat relativ ușor treptele ierarhiei boieresti deoarece era înzestrat cu multă ambiție și multe ifose⁴, deși însemnat la nas pentru a nu putea domni, tocmai aceasta era dorința lui constantă: să domnească⁵.

În vremea lui Matei Basarab, voievodul Țării Românești 1632 -1654, a deținut dregătoriile de Postelnic – 1637 și Serdar în 1644, acoperindu-se de glorie în luptele din Ardeal contra lui Homonai, drept pentru care a fost o vreme în grațiile domnitorului.

Numirea ca succesor la tronul Țării Românești al lui **Diicul Buicescu** spătarul, nepot al lui Matei Basarab, l-a nemulțumit pe Constantin serdarul, acesta având purtări necuviincioase⁶: nu-și scotea căciula în fața succesorului la tron, faptă ce i-a atras dizgrația domnitorului care i-a luat comanda armatei și l-a alungat de la curte - acum este posibil să se fi întâmplat episodul cu însemnarea la nas, de unde și porecla – „Cârnul”.

În așteptarea unor vremuri mai bune pentru satisfacerea ambițiilor personale, Constantin Șerban s-a retras pe moșia lui la Dobreni unde a conceput planul de răzbunare. În urma bătăliei de la Finta⁷, ultima dintr-un lung șir de războaie dintre Matei Basarab și Vasile Lupu, în care acesta din urmă a fost înfrânt definitiv, s-a ivit o situație prielnică

punerii în aplicare a planului de înlăturare a domnitorului.

Constantin Șerban se baza pe faptul că boierii nu îl agreau pe Diicul Buicescu „pentru ușurința minții lui”⁸ și pe nemulțumirile seimenilor și dorobanților față de Matei Basarab pentru faptul că nu li se

plătise solda pe două luni, promisă de domn înainte de bătălie.⁹

Ultimul an al domniei lui Matei Basarab a fost tulburat de răscoala seimenilor¹⁰ care avea la bază mai multe cauze printre care amintim dorința domnitorului de a-i supune la anumite dări precum și intenția acestuia de a desființa acest corp de oaste.¹¹

Seimenii, mercenari sârbi, bulgari și albanezi reprezentau un corp de oaste înființat de Matei Basarab în scopul apărării țării. Aceștia se bucurau de multe privilegii, erau scutiți de biruri și primiseră pământuri în jurul Bucureștiului. Urmașii lor pot fi întâlniți în localitățile Vărăști, Valea Dragului și Herești,

Exista deja o relație între el și seimeni deoarece le fusese comandant iar făurirea planului a fost înlesnită și datorită învecinării proprietăților acestora cu moșia Dobreni. Imobilizarea la pat a lui Matei Basarab cauzată de rănilor capătate la Finta a constituit un factor hotărâtor în declanșarea complotului.

Acțiunea a început la Târgoviște, au fost eliminați boierii Ghinea Țucală, Radu Vărzariul și Socol Cornățeanul¹³ iar domnitorul a fost aspru persecutat și insultat: „iar ei toți se îndrăciră de se nebuniră și începură a nu îl băga în seamă nicidecum, ce-și bătea joc de dânsul (. . .). În multe chipuri îl pedepsea zicându-i să-și lase scaunul și să se facă călugăr (. . .)

Și așa cu necaz mare a petrecut Matei Vodă din zi în zi, și când a fost april 9 deni 7162 (1654), duminică dimineața a răposat Vodă în casele domnești din Târgoviște ”.¹⁴

În acel moment, aflat pe moșia sa la Dobreni, Constantin Șerban a mers la Târgoviște unde boierii l-au proclamat domnitor, cu acest prilej prima sa poruncă a fost ca Diicul Buicescu să fie însemnat la nas pentru a nu mai putea domni¹⁵.

O altă grijă a noului domnitor a fost scutirea generală de bir pe trei luni: „ca să putem face bine și țăranilor că sunt săraci și împresurați de bir și năpăști . Și a plătit pe slujitori cu haraci deplin și au iertat dorobanților și călărașilor dijma și oieritul. Judecăți drepte făcea și milă din

localități apropiate de Dobreni, precum și în alte localități aflate în lunca Argeș - Sabar.

Intenția domnitorului de a dizolva acest corp de oaste a făcut-o publică deoarece sesizase pericolul ce se ivea prin scăparea de sub control a seimenilor, aceștia s-ar fi putut amesteca în viața politică numind sau înlăturând domnitori – cu siguranța informația a ajuns la urechile lui Constantin Șerban.

Acest ultim aspect a stat la baza complotului lui Constantin Șerban, el fiind acela care a stârnit spiritul răscoalei¹² în rândurile oastei țării cu scopul înlăturării lui Matei Basarab și a preluării domniei.

destul (...) și se bucura toți și moșneni și străini, mulțumind lui Dumnezeu că le-au hărăzit domn bun și înțelept și milostiv.”¹⁶

Veșmântul lui Constantin Șerban la încoronare se compunea din „*dulamă de brocart scump, o cabotină de aceeași stofă blănită și un surugiu de aur presărat cu pietre scumpe de mare valoare și de o frumusețe uimitoare*”, după cum își nota Paul de Alep.

Pentru recunoașterea noii domnii, s-au făcut cheltuieli exorbitante constând în cadouri scumpe cum ar fi o trăsură îmbrăcată cu postav ales, de culoare roșie pentru un agă¹⁷, blănuri, mătăsuri etc.

Mai mult de jumătate din vistieria lui Matei Basarab¹⁸ a fost cheltuită de Constantin Șerban pentru Sultan, Marele Vizir, Pașei de Silistra și Hanului Crimeii, totalul ridicându-se la 350000 de galbeni trimiși la Istanbul. La aceștia se adaugă celelalte cheltuieli promise seimenilor și pentru încoronare, aurul strâns de Matei Basarab în 21 de ani de domnie a fost cheltuit în mai puțin de un an de noul domnitor. În aceeași cheltuială intra și ridicarea Bisericii Mitropoliei din București, iar soția sa doamna Bălașa a construit Mănăstirea Jitianul din Craiova¹⁹ și restaurat biserica Curții domnesti din Târgoviște și a construit primul așezământ de tip spital de pe teritoriul Țării Românești. În anul 1656, domnitorul Constantin Șerban și doamna sa Bălașa ctitoresc în miezul orașului Pitești, pe fundațiile unui mai vechi lăcaș de cult, Biserica Domnească Sfântul Gheorghe. Sesizând la rândul său pericolul reprezentat de seimeni, Constantin Șerban a pus la cale un plan prin care încerca atragerea de partea sa a căpitanilor români contra mercenarilor sârbi și bulgari promițându-le în schimb dublarea lefurilor: „*că au chemat Constandin Vodă pre toți căpitani de dorobanți și iuzbașii*²⁰ *și ceașii vătași*²¹ *și cetașii*²² *de s-au sfătuit cu dânșii zicându-le:*

- *Feșii mei (...) să scoatem din mijlocul nostru pre seimenii sârbi că nu iaste țării de nici un folos. Răposatul Matei Vodă i-a strâns pentru vrăjmașul Vasilie Vodă. Iar eu acum (...) n-am nici un vrăjmaș (...) și mai bine voi da acele lefi seimenești voao și feciorilor voștrii*²³”.

Constantin Șerban nu a înțeles că între mercenarii români și străini se încheaseră relații mai presus de interesul material, fapt sesizat de către Matei Basarab: „*mai vârtos zic de acest neam dorobănțesc, fiind ei tot din acest pământ românesc (...)că s-au însofit cu sârbii seimeni de și-au măritat fetele și*

surorile dupre ei. Și nu poate nimenea să-i contenească”.²⁴

Domnitorul anticipase primejdia asupra întregii țări: „*vor să vie mari răutăți asupra acestei țări și vor să pătimească și cei buni pentru cei răi (...) ci gândesc, de voi avea zile să aduc în primăvară 30000 de tătari și pre craiul unguresc să-i lovească*

fără veste și să-i puie supt sabie, să piară ca niște tâlhari”²⁵.

(Despre aceasta mentalitate a vremii privind aducerea tatarilor spre a rezolva diversele probleme necesita o cercetare amanuntită spre a se vedea amploarea fenomenului și dacă exista legătura cu dispariția unor sate în sec XVII și XVIII – pentru că după cum se știe, tatarii pradau, pustiau regiuni întregi în înțelegere cu pretendenții la domnie ex: Mihnea al III – lea)

Matei Basarab nu a mai apucat să-și ducă planul la bun sfârșit datorită morții, în schimb Constantin Șerban s-a trezit în plină răscoală, răzvrătire a seimenilor, dărbănilor și roșilor contra sa în dimineața zilei de 17 februarie 1655. Răsculații au fost conduși de

În bătălia de la Șoplea pe Teleajen răsculații au fost înfrânți: *„când fu la iunie 17 deni leatul 7163 sâmbătă, se loviră toți la Șoplea în Teleajen, și cât clipeala fură biruiți de unguri (...) foarte mulți dorobanți și seimeni au căzut jos . Zăcea trupurile lor grămadă, unul peste altul câte 50, câte 100, la alte locuri și mai mulți”³⁰*

După lupta de la Șoplea s-a întărit alianța celor trei țări românești³¹ în vederea unei campanii antiotomane. Frământările au mai continuat și la începutul anului următor, când mișcarea a fost înfrântă definitiv cu ajutorul trupelor ardeleni lăsate în sprijinul domnitorului de către principele Transilvaniei.³²

Paul de Alep, care a vizitat toate bisericile și mănăstirile din țările românești între 1653 -1659, a fost impresionat de frumusețile pământului românesc, el fiind și

Hzirea vodă, domn ales de seimeni în locul lui Constantin Șerban.

Răscoala a cuprins toată Țara Românească, țărănimea s-a ridicat alături de seimeni²⁶, masacrând mulți boieri și jefuind biserici, conace etc.²⁷

La intervenția sultanului Mehmet, trupele lui Gheorghe Racokzi, principele Transilvaniei, și ale domnitorului Moldovei Gheorghe Ștefan, au pătruns în Țara Românească²⁸ alături de cele otomane, pentru înăbușirea răscoalei. Constantin Șerban reușește să fugă spre Dunăre, întâlnindu-se cu trupele otomane de intervenție conduse de Siauș Pașa²⁹ în localitatea Strâmba (Hulubești județul Giurgiu).

martor al tuturor evenimentelor petrecute, în acea perioadă, în țările române.

În scrierile acestuia se menționează valoarea taxelor anuale percepute de Constantin Șerban : trei dinari cei săraci și șase dinari cei bogați cu condiția de a participa la război atunci când va fi chemarea³⁷. Despre armata strânsă de către domnitor în ianuarie 1658, spunea că a avut la început 10000 de dorobanți la care s-ar fi adăugat țărani până la aproape 100000, cifră nerealistă în condițiile demografice de atunci, totalul

armatei ridicându-se „după Hurmuzaki, la aproape 30000 de luptători”³⁸.

Constituirea „triumviratului” Gheorghe Racokzi, Constantin Șerban și Gheorghe Ștefan a fost percepută ca o

amenințare de către Înalta Poartă³⁹, mai mult, înțelegerea cu țarul Moscovei și cu Patriarhul Constantinopolului au determinat pe Sultan să hotărască mazilirea celor trei principii.

Pentru tronul Țării Românești pretendentul cu cele mai mari șanse „cunoscut și iubit”⁴⁰ în cercurile politice de la Istanbul, era Mihnea. Pentru înlăturarea lui Constantin Șerban, au trecut Dunărea 40000 de turci la care s-au adăugat aproape 30000 de tătari. Deși a avut aproape 32000 de oșteni rezistența organizată de către voievodul muntean a fost timidă reușind doar să incendieze Bucureștiul, Târgoviștea și câteva sate printre care și Dobreniul. Paul de Alep, martor al evenimentului consemna: „apoi domnul s-a tras înapoi fără a fi încercat măcar o singură bătălie (...) Îndată ce tătarii au început hărțuiala, trupele lui Constantin și-au pierdut cumpătul și au fugit. Tătarii s-au înapoiat la Târgoviște, tăind cu sabia pe toți pedestrașii pe care i-au găsit în drum”⁴¹. Părăsit de toți „căci oamenii lui Constantin Șerban erau legați de domnie nu prin credință ci prin soldă”⁴², a traversat hotarul în Transilvania la 10 martie 1658 iar în locul lui a fost înscăunat Mihnea al III-lea. Mazilirea lui Constantin Șerban și ridicarea în scaun a lui Mihnea au fost semnalate curând în majoritate curților europene: Veneția, Amsterdam, Viena etc.⁴³

Ambiția de a domni din nou s-a manifestat prin diverse demersuri întreprinse de Constantin Șerban către Gheorghe Racokzi al II-lea, cu acest prilej se încheia un tratat în data de 12 octombrie 1659 între Gheorghe Racokzi, Constantin Șerban și Mihnea al III-lea.⁴⁴

Prin tratatul de la Bran, Constantin renunța la tronul Țării Românești în favoarea lui Mihnea, obligându-se să-i dea tot sprijinul necesar în schimbul ajutorului dat de Racokzi pentru ocuparea tronului Moldovei.

Gheorghe Ștefan mazilit și el în 1658, renunța la pretențiile asupra tronului Moldovei în favoarea lui Constantin Șerban cu condiția ca acesta să-i plătească o datorie de 6000 de taleri către Racokzi.

Cu ajutorul trupelor ardeleni reușește să ia tronul Moldovei pentru o săptămână,

înlăturând-ul pe domnitorul Gheorghe Ghica în noiembrie 1659. Între timp este mazilit și Mihnea al III-lea din Țara Românească iar Constantin Șerban reușește să mai domnească aici din 26 aprilie până în 21 mai 1660. Fiind fugar în Transilvania, a organizat multe ospete alături de alți maziliți, Gheorghe Ștefan și Mihnea al III-lea. Acesta din urmă a murit în data de 5 aprilie 1660 la una din petreceri; se spune că moartea ar fi survenit datorită abuzului de mâncare și băutură,⁴⁵ alții spun că de apoplexie; s-a vehiculat și ideea

otrăvirii de către Constantin Șerban pentru a înlătura un posibil rival. Interesant este faptul că 20 de zile mai târziu acesta se înscăuna ca domn al Țării Românești – 26 aprilie 1660 – pentru ultima oară. Pribeagul domn s-a căsătorit mai târziu cu Domnica sau Nedelca – doamna Bălașa decedase în 1657 -, ibovnica lui Mihnea al III-lea⁴⁶ și cu ea a plecat în Polonia iar apoi si-a stabilit reședința definitiv la Wanowice în Polonia unde a murit foarte bătrân în 1685. Numele său a fost dat timp de peste 50 de ani Căminului cultural al comunei Dobreni, cămin care a fost desființat în anul 1951.

În biserica satului se păstrează o frescă aflată în amvon pe peretele de la nord,

Descoperirea unui document, datat **30 august 1577****, și **emis la Dobreni**, prin care domnitorul Țării Românești Alexandru al II-lea (1574-1578) dăruia unui anume Vuia moșia Bahan, ne îndreptățește să concluzionăm că „palatul” exista la acea dată, a fost construit anterior acestei date, cel mai probabil de către Drăghici. Prezența unui domnitor în acest sat, prilejuită de vreun eveniment din viața proprietarului, demonstrează că localitatea era deja o importantă reședință boierească. Clădirea a fost construită pe un deal aflat la confluența Cociocului cu Sabarul dominând regiunea fiind compusă din 5 camere (3 camere și 2 saloane) reședința dispunând și de anexe: grajduri, păture etc. Zidurile descoperite în curtea unui satean din Dobreni sunt soclul platformei pavilionului unde aveau loc hramurile bisericesti precum și alte petreceri boierești. Pe această bază era înălțată o structură din lemn: podeaua, stâlpii de susținere și acoperișul ascuțit cu șindrilă. Pavilionul întregia peisajul pitoresc al complexului arhitectonic specific perioadei, inspirat după modelul occidental al stilului baroc, stil „la modă” în acea vreme: „castelul” - conacul, parcul cu flori, biserica și pavilionul. De altfel domnitorul Constantin Șerban este inițiatorul perioadei de modernizare a Țării Românești modernizare continuată de Constantin Brâncoveanu mai târziu.

reprezentându-l pe Constantin Șerban și doamna Bălașa iar în partea dinspre sud în dreapta, jos pe pardoseală, se află placa ce acoperă mormântul Ilincăi, mama voievodului.

Cea mai veche atestare documentară a satului Dobreni datează din 18 aprilie 1531* din vremea domnitorului Vlad Înecatul (1530-1532); potrivit acestui document, marele vornic Drăghici primea în stăpânire mai multe moșii printre care și Dobrenii. Pe dealul de la “Prințesa” se află ruinele conacului a cărei dată de construire este incertă, vehiculându-se ideea că ar fi fost construit în vremea lui Radu Șerban, domnitor al Țării Românești între 1602-1611.

Note bibliografice:

1. Ștefan Ștefănescu- *Basarabii*, „Magazin Istoric”, nr. 7-8, 1968, p. 8
2. C.Gane- *Trecute vieți de doamne și domnițe* — Vol. 1, p.222
- 3, 4, 5, *IBIDEM* — p. 223
6. *IBIDEM* p. 223
7. A. Oțetea și colab. — *Istoria României*- Buc. 1964 — Vol.3, p. 176
8. C. Gane - *Op. cit.* p. 222
9. Matei D. Vlad- *Matei Basarab și epoca sa* — „Magazin istoric” nr. 8, 1977, p.39
10. *IBIDEM* — p. 39- 40
11. A. Oțetea și colab. *Op. cit.*p.178-179
12. C. Gane *Op.cit.*p. 225
- 13, 14, Stolnicul Constantin Cantacuzino — *Istoria Țării Românești* —p. 153- 154
15. C. Gane- *Op.cit.*p. 226
16. Stolnicul Constantin Cantacuzino- *Op. cit.* p.156
17. Pavel Mircea Florea- *Cu trăsura prin veacuri*- „Magazin Istoric”, iunie 2000- p.84
18. A. Oțetea și colab. *Op.cit.*18-19
19. Stolnicul Constantin Cantacuzino- *Op.cit.* p.157
20. iuzbaș = căpitan peste 100 de fustași.
fustași = lăncieri.
21. ceașu-vătași = căpitani peste 500 de oșteni.
22. cetaș = căpitan de ceată.
ceată = 100 de oșteni.
23. Stolnicul Constantin Cantacuzino- *Op. cit.* p.157.
- 24, 25. *IBIDEM*- p.155.
26. Andrei Oțetea și colab. *Op.cit.*p.182.
27. Stolnicul Constantin Cantacuzino- *Op.cit.*p.158.
- 28,29. *IBIDEM* p.160.
30. *IBIDEM.* p.160-161.
- 31,32. A. Oțetea și colab., *Istoria României*, p.184-185
- 33., Alf Lombard „1657- Un diplomat suedez în Principatele Române ”,, Magazin Istoric” nr. 10, 1982 p.6.
34. *IBIDEM*- p.7
- 35,36. *IBIDEM.*p.7.
37. Paul de Alep-*Op.cit.*, p.220.
38. Hurmuzaki- *Fragmente* VII, p.240.
39. M. M. Popescu, A. Beldeanu- *Mihnea al III-lea*, Buc. 1982, p.27.
- 40.*IBIDEM.* p.31
41. Paul de Alep, *Op. cit.* p.220.
42. M. M. Popescu, A. Beldeanu- *Op. cit.* p.38.
43. Serban Rădulescu Zoner- *Diplomația europeană și lupta pentru neatârnnare a lui Mihnea al III-lea*, „Magazin Istoric” nr. 7-8, 1968, p.83-84.
44. Ioan Prahoveanu- *Tratatul de la Bran*, „Magazin Istoric” nr. 8, 1978, p.53.
45. M. M. Popescu, A. Beldeanu- *Op.cit.*p.197.
46. C. Gane-*Op.cit.*, p
- *.Arh. Naționale Istorice Centrale. Fond Mănăstirea Cotroceni, II / 1, Zapis de punere în stăpânire cu moșii, 18 aprilie 1531, Târgoviște
- ** Arh.Naționale Istorice Centrale . Fond Episcopia Râmnic, XI / 4, Zapis de dăruire, 30 august 1577, Dobreni - Vlașca

ROMÂNIA ÎN PRIMUL RAZBOI MONDIAL ȘI ÎNFĂPTUIREA MARII UNIRI DIN 1918

Prof. înv. primar Cristina – Constantina NICU

Prof. Angela DODOCIOIU

Liceul Tehnologic „Ing. Ionete Aurelian” Malu Mare, Dolj

Războiul României declarat în vara anului 1916, pentru eliberarea provinciilor istorice românești – Ardealul, Banatul, Crișana, Maramureșul și Bucovina – de sub cîmpire monarhiei dualiste austro – ungare, ca război just, național, a fost purtat de întregul popor român. Mobilizarea decretată în seara zilei de 14/27 august 1916, cînd s-a trimis la Viena *declarația de război* a României către Austro – Ungaria, a fost însoțită de un entuziasm de nedescris. Chiar în noaptea decretării mobilizării, conform planului de operațiuni, dinainte stabilit, trupele române de acoperire au trecut Munții Carpați, înaintînd pe toată întinderea zonei muntoase de la Dorna și pînă la Orșova.

În scurt timp de la intrarea României în război, armatele române au izgonit armatele austro-ungare din Brașov, Făgăraș, Sfîntu Gheorghe și din alte localități ajungînd pînă în apropierea Sibiului și Sighișoarei.

Planul de operațiuni, aprobat de conducătorii statului român, își fixa ca obiectiv strategic al forțelor armate române zdrobirea forțelor de rezistență austro-ungare în Transilvania și înaintea rapidă în Câmpia ungară, ceea ce permitea o scurtare simțitoare a frontului românesc, inițial pe toți Carpații, o joncțiune cu armatele ruse, cu repercusiuni dintre cele mai grave pentru armatele Puterilor Centrale.

Declarația de război a României neașteptată de către Puterile Centrale, ca și înaintea fulgerătoare a armatelor sale în Transilvania a constituit un ajutor de mare preț francezilor, unde la Verdun armatele germane erau într-o puternică ofensivă.

Neputînd rezista singure împotriva trupelor române, unitățile austro-ungare pe frontul din Transilvania au fost întărite cu puternice divizii germane, aproape 40, scoase de pe frontul de vest.

Dar ofensiva victorioasă a armatelor române a fost oprită. Aceasta din cauza aliaților României – Marile Puteri, Rusia, Franța, Anglia și Italia, care nu și-au respectat obligațiile asumate cu ocazia încheierii, în august 1916, a convenției militare cu

guvernul român. În primul rînd, în profida obligațiilor semnate și de șeful Statului Major al armatelor imperiale ruse, Alexeev, ofensiva pe frontul rusesc a armatelor țariste conduse de generalul Brussilov nu a continuat cu vigoare, ceea ce a avut urmări dintre cele mai negative. Multe din unitățile militare ale Puterilor Centrale rămînînd disponibile, de pe acest front, au fost aduse pe frontul român.

Starea populației din teritoriul ocupat de către Puterile Centrale era deosebit de grea. Comandamentul german a organizat jefuirea sistematică a bogățiilor țării și a populației.

În întreprinderile industriale, are fuseseră militarizate, s-a introdus un adevărat regim de muncă forțată, iar țăranii erau jefuiți de cereale, vite, erau siliți să lucreze pe moșii în favoarea ocupanților; în timp ce populația primea, pe bază de cartelă, rații de hrană cu

totul neîndestulătoare, produsele jefuite erau transportate în Germania.

Împotriva populației au fost folosite metode teroriste: multe sate și orașe au fost incendiate și devastate, locuitorii au fost arestați și, după un simulacru de judecată, au fost deportați în Germania, unii fiind executați.

În vara anului 1917, în cadrul planului general de ofensivă a Antantei, armatele române, refăcute și înzestrate cu aportul tehnic și militar al Franței și Angliei, au pornit de pe frontul din Moldova, împreună cu armatele ruse, o contraofensivă puternică, menită să împiedice încercarea comandamentului armatei germane de a sparge frontul româno-rus, de a ocupa întreaga Moldovă și de a-și croi drum spre Ucraina.

Luptele din vara anului 1917 s-au încheiat cu înfrângerea trupelor Puterilor Centrale pe frontul din Moldova. Principalul factor în obținerea acestei victorii l-a constituit vitejia soldaților români, care au luptat cu eroism, animați de dorința de a împiedica ocuparea întregului teritoriu al țării, de a-și elibera căminele cotropite.

României i-a fost impus de către Puterile Centrale le 28 noiembrie / 9 decembrie 1917 un armistițiu provizoriu. Găsindu-se cu armatele sale singură în “triunghiul morții”, întrucât de jur împrejurul țării care mai rămăsese liberă, în Moldova, se aflau unități ale Puterilor Centrale, forțe armate deosebit de puternice și fiind părăsită de aliații săi din Antantă, cu care încheiase tratate, România a fost pusă în imposibilitate să facă altceva decît să trateze forțat cu inamicul și să semneze le 20 februarie / 8 martie 1918 la Buftea un tratat preliminar de pace, care a stat la baza tratatului înrobitor de la Buftea – București din 24 aprilie / 7 mai 1918, tratat imperialist, prin care nu numai că i se răpeau importante teritorii și i se nega independența, dar Germania, mai ales,

tindea să facă din România o colonie a sa. Se încerca să se anuleze toate drepturile poporului român incluse în tratatele internaționale de la 1393 și până la Congresul de la Berlin din 1878.

Lucrările Congresului au fost conduse de patriotul român Iancu Flondor, fost deputat român în parlamentul de la Viena. El a propus moțiunea prin care se hotăra: “Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare ... cu regatul României”. Această moțiune a fost sprijinită de reprezentanții Consiliilor minorităților naționale din această provincie. În ultimele luni ale anului 1918 cei peste 3 milioane de români din părțile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, sub conducerea Consiliului Național Central Român de la Arad, hotărâsc a ține o mare adunare națională cu caracter plebiscitar, constituit, la Alba Iulia, pe ziua de 1 decembrie 1918.

Adunarea de la Alba Iulia, ca semn al marelui act de reunire a țărilor române, sub Mihai Viteazul, este bine pregătită. În toate localitățile Transilvaniei, românii se întrunesc și își aleg împuterniciții delegați pe care îi investesc cu acte semnate de obștea satelor, pentru a se face clar și hotărât cunoscută tuturor dorința lor nestrămutată de a se uni cu țara mamă. În acest fel la Alba Iulia, în ziua de 1 decembrie 1918, la marea adunare națională constituantă sosesc 1 228 de delegați cu drept de vot deliberativ pe lângă o masă de peste 100 000 de români veniți din toate colțurile Transilvaniei pentru a întări actul de unire. De remarcat că din cei 1 228 de delegați, 150 erau reprezentanți de drept ai muncitorimii române, iar din cei peste 100 000 de participanți, peste 10 000 o formau muncitorii, care au venit cu pancarde și steaguri roșii de panglici tricolore, dovadă a înaltului patriotism de care a fost animată dintotdeauna clasa noastră muncitoare. În cadrul Marii Adunări Constituante de la 1 decembrie 1918 s-a adoptat istorica “Declarația de la Alba Iulia”.

Astfel, prin lupta hotărâtoare a întregului nostru popor de pe ambele versante ale Carpaților s-a împlinit dorința cea mai arzătoare milenară, pe care patrioți înflăcărați și revoluționari socialiști, grupați în jurul revistei “Dacia Viitoare” din anul 1883 au ținut-o mereu trează, aceea a refacerii Vechii Dacii așa cum ea fu, căci istoria și dreptul, țărâna de douăzeci de ori seculară în care sunt îngropați strămoșii dau dreptul românilor de a aspira la o Dacie Română.

BIBLIOGRAFIE

Durandin Catherine, *Istoria Românilor*, Institutul European, Iași, 1998

Georgescu Vlad, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*, Ed. Humanitas, București, 1992

Hitchins Keith, *România 1866-1947*, Ed. Humanitas, București, [1996]

Istoria Românilor, România întregită (1918-1940), vol. VIII, Editura Enciclopedică, București, 2003

Scurtu I., *Evoluția regimului politic de la democrație la dictatură*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A. București [1996]

Scurtu Ion, Buzatu Ghe., *Istoria românilor în secolul XX (1918-1948)*, Ed. Paideia, București, 1999

AVRAM IANCU MODEL ÎN EDUCAREA ELEVILOR

Prof. Adriana PAȘCA
Școala Gimnazială “Vasile Goldiș”
Alba Iulia, Alba

Istoria națională ne arată întâmplările, faptele strămoșilor noștri, care prin moștenire sunt și ale noastre. Inima ni se bate când auzim rostind numele lui Avram Iancu, Ștefan cel Mare, decât Caesar, decât Hanibal, aceștia sunt eroii lumii, în loc că cei dintâi sunt eroii patriei noastre. Dezvoltarea multilaterală, armonioasă a personalității elevului, se realizează printr-un proces instructiv-educativ, cuprins în conținutul obiectivelor de învățământ, în metodele și procedeele de instruire și educare, în mediul educativ creat în școală și în clasă. Pe drumul formării personalității, instrucția se împletește cu educația, iar rezultatul acestei îmbinări este omul cu cultura generală temeinică, ce posedă o gândire dezvoltată și capacitatea de a-și însuși cunoștințele de care are nevoie în diferite împrejurări ale vieții. În procesul îndelungat de creare a personalității, istoria, ca obiect de învățământ, are o importanță deosebită datorită abundenței de fapte, conținuturi de idei și sentimente care oglindesc trecutul bogat în lupte și plin de speranțe al poporului român. Tezaur al învățămintelor trecutului, istoria apare ca disciplină independentă din zorii umanității, când nevoia de a consemna și transmite experiența trecutului se face tot mai mult resimțită. Considerată de către antici *Magistra Vitae*, a fost cartea de căpătâi a tuturor generațiilor care au luptat pentru progres, libertate națională și dreptate socială. Componenta esențială a culturii generale, știința umanistă prin excelență, având în centru omul și activitatea umană, istoria îmbogățește viața spirituală a tineretului, dezvăluindu-le sensurile devenirii istoriei. Prin aceasta se constituie într-o știință a trecutului, a

prezentului și a viitorului. Prin natura sa, istoria cuprinde un material imens, prezintă o varietate de date, fapte, evenimente, o uriașă comoară de experiență acumulată de-a lungul mileniilor care poate și trebuie să îmbogățească activitatea prezentă și viitoare cu învățăminte și concluzii pentru ridicarea țării noastre pe noi trepte de civilizație. prezentând evoluția societății din interiorul carpato-danubiano-pontic sub toate aspectele și de-a lungul mileniilor, istoria este o sursă de exemplaritate, este profund evaluativă, elevii găsind în faptele strămoșilor, ale generațiilor anterioare modele de dăruire pentru slujirea patriei. Dată fiind bogăția de învățăminte, de idei morale, de modele demne de urmat pe care le cuprinde, funcția evaluativă a istoriei a fost recunoscută încă din atichitate. Numeroase sunt personalitățile care pot servi cadrului didactic ca model în vederea formării comportamentului elevilor, a integrării sociale a acestora.

Nicolae Iorga, într-una din scrierile sale a surprins cu măiestrie și finețe o trăsătură lăuntrică determinantă a caracterului psiho-filozofic, ce pune în evidență, odată mai mult, una din calitățile ajunsă proverbială a lui Avram Iancu, care a impresionat pe contemporani și a uimit pe urmași; “Vestit a fost pe vremuri poporul acesta românesc prin marea și sfânta lui tăcere. Făcut pentru luptă și îndurare, cerbicos, nebiruit sufletește și de cele mai înfricoșate nenorociri, trăit pe marginea unei prăpăstii în care era deprins să se uite neconținut fără a ameți, el impunea prin cumpătarea minunată a rostirii gândurilor sale, prin aspra sa disciplină pe care o impunea cuvântul. Nici un om mare din trecutul nostru n-a rămas vestit pentru ușurința lui de a vorbi. De la vechii voievozi și de la destoinicii lor boieri nu ni s-a păstrat un cuvânt, ca de la atâția din căpeteniile lumii apusene”.

Simion Mehedinți surprinde, de exemplu, cu destulă claritate rolul personalității în istorie “...progresele cele mai însemnate din viața unui popor sunt realizate tocmai prin astfel de personalități, care cuprind la o potență superioară însușirile neamului întreg”. Din această formulare incompletă a rolului personalității în istorie, rezultă că nu orice personalitate are rol important în istorie, ci numai aceea care întruchipează năzuințele poporului, ale țării

Numele și persoana lui Avram Iancu au devenit legendă, s-au transformat într-un mit pe care conștiința poporului român îl pastrează cu sfințenie. În cazul mitului, al legendei lui Avram Iancu, acest fenomen înseamnă permanență, perenitate de-a lungul secolelor, tocmai pentru că acest mit, această legendă, persoana eroului se leagă strâns organic de procesul formării națiunii române, de aspirațiile sociale ale acestei națiuni.

Viața lui Avram Iancu este viața unui om mistuit de o flacără puternică, aceea a propriului popor, cu care se contopise inseparabil la o vârstă căreia numai vremurile revoluționare îi imprimă maturitatea oamenilor cu bogata experiență a vieții. Acest spirit este “luminator și ordonator”. Stăpânitorul elementului sau” un “spirit conducător, ocrotitor”, care “își slujește scopul”. “Nevăzut, uitându-se pe sine, - cum este caracterizat geniul de către J.G. Herder-nepăsător dacă va fi recunoscut și cum i se va spune, el trăiește în opera lui. Un sol al fericirii și al păcii, hărăzit să mențină, nu să distrugă, să binecuvânteze, nu să pustiască...:

A deveni idoli nu este nici dorința, nici menirea lor; și mai cu seamă să țină încuiată, prin opera unuia singur, lucrarea geniului obstesc, este pentru ei de negândit; căci aceasta ar fi îngust și zadarnic și antigenial”.

A trezi spirit, a însufleți puteri, este slujba lor și recompensa slujbei lor. Cu cât merge omenirea mai departe, cu cât mai des și mai fin i se împletesc rosturile și primejdiile, cu atât are nevoie de genii mai mari, din ce în ce mai mari”.

Bibliografie:

- 1.1. M. Badea, Gh.I. Bodea “Avram Iancu-în conștiința poporului român”, Editura Dacia Cluj 1976
- 1.2 Emil Băldescu, “Simion Mehedinți-gânditor social-politic și pedagog”, Editura Științifică, București, 1969
- 1.3. Felea Romulus “Avram Iancu-Craiul moșilor”, Editura Napoca Star, Cluj 2003
- 1.4. Pompiliu Teodor, “Avram Iancu-în memorialistică”, Editura Dacia, 1972 Editura Dacia, 1972

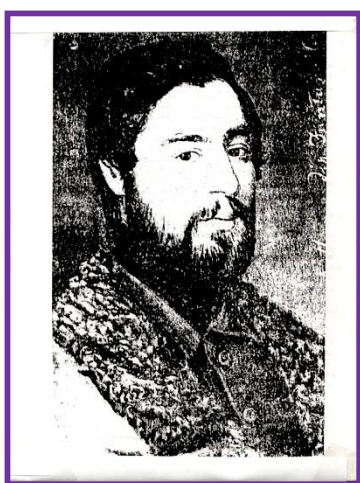
REPERE ALE ISTORIEI LOCALE ZĂRĂNDENE

IOAN BUTEANU (1821-1849)

Prof. Călin Dorin PETRIC

Școala Gimnazială Luncoiu de Jos/

Școala Gimnazială „Ioan Buteanu” Buceș, Hunedoara

Ioan Buteanu: 1821 – 1849

Dragi prieteni probabil v-ați dori să știți de ce școala din localitatea Buceș, județul Hunedoara, poartă în titulatura sa numele lui Ioan Buteanu. Într-adevăr istoria acestor meleaguri este bogată și complexă, iată un motiv suficient pentru tinerii ucenici ai muzei Clio de a-i arăta acesteia recunoștința. Opțiunea se vrea a fi un elogiu adus eroismului locuitorilor acestui ținut și strălucitului lor conducător Ioan Buteanu, al cărui nume rămâne legat de apărarea eroică a Zarandului, pe care l-a organizat și l-a condus aproape

singur, realizând prin rezistența sa, una din cele mai strălucite fapte ale revoluției române de la 1848-1849 în Transilvania.

Fiu de funcționar la comitat, în Sighetul Maramureșului, Ioan Buteanu s-a născut în atmosfera ungurească a acestui oraș. Butenii erau de obârșie nobili din regiunea Chioarului. Tatăl său, ajuns în mediu unguresc prin cine știe ce împrejurări, s-a lăsat copleșit de valul cuceritor, mai ales după ce a murit prima sa soție, româncă de neam și care dăduse naștere fiului Ioan. În a doua sa căsătorie a luat o unguroaică, în casă nemaivorbindu-se decât ungurește. Astfel se părea că și tânărul Ioan va fi înghițit de curentul maghiarizator, dacă nu intervenea un fapt ce a hotărât făgașul vieții sale.

Într-o zi, profesorul de istorie, un călugăr catolic de la liceul din Careii Mari, unde fusese dus Ioan Buteanu a povestit elevilor săi din clasa a III-a un capitol interesant din trecutul strălucit al poporului român. La spusele profesorului a reacționat spontan tânărul Ioan Buteanu, întrebând dacă a mai rămas cineva în lume după oamenii mari ai Romei. Răspunsul profesorului „*Mai sunteți ... voi ... românii!*”, a făcut să se nască din acea clipă în sufletul tânărului Buteanu un nemărginit sentiment de mândrie. De aceea a cerut tatălui său să fie trimis la un liceu românesc. Dar opoziția mamei vitrege, care pentru a fi vindecat de boala românismului a hotărât să fie dus la o școală independentă din Zagreb, în Croația, a făcut să nu poată învăța în limba românească. Școala din

Zagreb, care stătea sub înrâurirea curentului naționalist croat îi va fi întărit pornirea ce o nutrea, mai vârtos împotriva ungarilor. După absolvirea liceului a studiat dreptul la Pesta, stabilindu-se apoi ca practicant la comitatul Maramureșului. Acum nu și-a mai ascuns sentimentele românești, fiind de două ori arestat pentru îndrăzneala de a le fi manifestat. În cele din urmă va fi dezmoștenit de tatăl său și silit să abandoneze ținutul în care s-a născut pentru a-și căuta refugiul într-o regiune românească din Ardeal.

În felul acesta a ajuns Ioan Buteanu avocat în inima Munților Apuseni, în Abrud, cam în 1846 – 1847. În sufletul și mintea tânărului avocat s-au produs puternice reacții la vederea blăstămaților funcționari fiscali de o rapacitate lupească, conjugate cu abuzurile administrației comitatense care exasperau și îndârjeau masele tributare unor sarcini tot mai greu de îndurat.

Se pare că autorul unei corespondențe din Baia de Abrud, pe care a tipărit-o „Gazeta de Transilvania” în 29 martie 1848 și care e iscălită I.B., este însuși Ioan Buteanu. În scrisoare se atrage atenția asupra necesității studiului istoriei naționale și se apelează către cei în drept să se îngrijească de acest obiect de învățământ. O admirabilă frază subliniază necesitatea de a se studia istoria națională: *„După a noastră părere, poporul acela care nici originea sa nu o știe ci vede că numai viciază în jurul altor popoare adăpat cu cel mai înjosit servilism, e aproape de a sa totală periciune”*. Din punct de vedere politic în rândurile aceleiași corespondențe identificăm pe omul care, îngrijorat de viitorul națiunii sale resimte pulsul vremii, pline de furtuni și mari încercări exprimând crezul că *„a sosit timpul și pentru noi să ne trezim din letargul cel profund, dacă nu voim să ne stingem de tot de pe fața pământului în privința națională”*. Buteanu avertizează cu simț de anticipație, că a sosit momentul faptelor, scriind *„să băgăm de seamă până putem noi de noi griji, că iată ne ajunge mukul la deget și apoi credeți-mă că va fi târziu a îmbrăca mantaua după ploaie”*.

Dar dincolo de interesul pentru cauzele obștești, mai vârtos naționalismul său va câștiga stima românilor din Munții Apuseni și prietenia celor mai de seamă fruntași, între care și Avram Iancu. Desigur că în mare măsură va fi contribuit la aceasta și linia caracterului său drept, temperamentul plin de pasiune și avânt și unda de bunătate pe care a vrăjit-o cu atâta meșteșug, pictorul Iscovescu, în portretul pe care i l-a realizat în primăvara anului 1849. Buteanu ne apare îmbrăcat în blană cu profilul său frumos, cu barba neagră, plină și cu mustața subțire, puțin îngrijită ca un rege dac care te fixează cu ochii lui negrii și sclipitori. Portretul în original se păstrează în biblioteca liceului din Blaj. Sub impresia primelor știri despre manifestările revoluționare care se produceau în primăvara anului 1848 în diferite centre urbane din Ardeal, stăpânit de nerăbdare febrilă, Buteanu în strânsă colaboare cu preotul Simion Balint din Abrud, face demersuri pe lângă administrația orașului,

cerând cooptarea în consiliul localității și a unor membrii români. Balint îl considera pe Buteanu un bărbat adânc politic. A plecat apoi la Cluj pentru a stabili legături cu tineretul român de acolo. Mai apoi organizează adunări populare la Abrud și la Câmpeni în care a explicat poporului că a sosit clipa eliberării lui din iobăgie. Alături de Avram Iancu și Simion Balint, va participa în fruntea cetelor de moți, la cele trei adunări de la Blaj. În cadrul Marii Adunări Naționale din 3 – 5 mai 1848 va fi ales alături de Iancu, în Comitetul Național de la Sibiu, în cadrul căruia vor reprezenta vederile intransigente ale tineretului gata să lupte cu arma în mână pentru împlinirea dezideratelor naționale.

A treia adunare de la Blaj din septembrie 1848 inaugurează o nouă etapă, cea mai importantă în viața lui Buteanu, el fiind numit de Comitetul Național prefect al legiunii a zecea, ce însuma întregul teritoriu al Zarandului, bastion apusean al Munților Apuseni, traversat de cursul Crișului Alb.

Ciocniri de mică amploare cu trupele maghiare au loc în Zarand, încă din noiembrie 1848, dar evenimentele cele mai importante se vor consuma abia în primăvara anului 1849. Peste iarnă, Buteanu a locuit o bună parte a timpului într-o casă țărănească din satul Mihăileni. La venirea primăverii asaltul trupelor de ocupație maghiare, asupra Țării Românești organizată de Iancu în Munții Apuseni, se va intensifica. Maghiarii vor forța intrarea fie pe la Blăjeni, fie pe la Buceș-Vulcan, în cetatea naturală a Apusenilor.

Buteanu și mâna sa de moți vor apăra însă cu tenacitate trecătorile spre Abrud. Încrederea sa în vitalitatea elementului românesc răzbate dintr-o scrisoare adresată unui comandant maghiar aflat la porțile Apusenilor: *“Noi suntem gata sau a trăi sau a pieri, a ne păstra astfel cinstea până la moarte și a ne lupta mai departe pentru principiile noastre ... ca să nu cadă asupra noastră blestemul nepoșilor noștri”*.

Acțiunea „diplomatică” a lui Ioan Dragoș și atacul surprinzător al lui Hatvani din mai 1849 duc la capturarea bravului Buteanu în Abrud. Legat de un tun este dus la Brad, apoi la Baia de Criș, pentru ca în final la Iosășel, pe malul Crișului Alb, să fie spânzurat. O vreme trupul său a odihnit aici, apoi la Gurahonț, în final fiind depus în Panteonul Eroilor Neamului de la Țebea.

Bibliografie

- Berindei Dan, 1974, *Revoluția română din 1848*, Editura Politică, București,
- Bodea Cornelia, 1982, *1848 la români. O istorie în date și mărturii*, vol. I-II, Editura Științifică și Enciclopedică, București,
- Dragomir Silviu, 1928, *Ioan Buteanu, prefectul Zarandului în anul 1848*, București,

RAPORTUL DINTRE STAT, ELITA POLITICĂ ȘI NAȚIUNE ÎN ROMÂNIA. NEVOIA DE SCHIMBARE

Prof. Ioan Cristinel ROMAN NEGOI

Școala Gimnazială „Avram Iancu”

Alba Iulia, Alba

În aceste zile, în România, se discută activ despre reformarea sistemului politic și a statului. În marea lor majoritate, românii sunt de acord că elita politică postcomunistă nu îi reprezintă și chiar statul, în sine, este considerat ca fiind un corp străin în afara națiunii române. Există sentimentul de „țară cucerită și ocupată”, de ruptură totală între politicieni și națiune; sentiment ce precede izbucnirea unei revoluții sau declinul unui popor. Acest fenomen este, din păcate, unul ciclic care își are originea într-o evoluție diferită a situației politice din Balcani de la sfârșitul secolului al XVIII-lea.

Apariția statului modern în zona balcanică a Europei își are originile în raporturile dintre națiunile creștine și evoluția politică a Imperiului Otoman. La începutul secolului al XVIII-lea, Principatele Române sunt incluse în cadrul acestui imperiu ca și provincii cu statut autonom. Pentru că otomanii nu aveau încredere în elita locală au schimbat în mod esențial structura acesteia printr-un nou sistem politic care este cunoscut în istoriografia românească ca *Regimul Fanariot* (1711/1716-1821). Principii erau numiți, odată la patru ani, de către sultan din

rândul grecilor din cartierul Fanar al orașului Istanbul. Aceștia venea însoțit de câteva sute de rude, prieteni sau cunoștințe care primeau funcții în statele românești înlocuind elita politică locală. Principii greci erau interesați doar de profitul propriu pe care trebuiau să-l obțină în timpul mandatului oferit de sultan. Regimul *fanariot*, exprimă în sine, un regim de spoliere a resurselor financiare, naturale și economice; totul în favoarea Imperiului Otoman, de către o elită politică străină obedientă statului turc.

Elita românească s-a adaptat și a supraviețuit, în cadrul noului regim, într-un număr destul de mic și a fost completată gradual de un număr de greci care sau împământănit. Astfel, între populație și elită apar diferențe majore sociale și economice care vor sta la baza formării mentalităților moderne din societatea românească. Regimul fanariot a însemnat, în esență, o perioadă de stagnare economică, culturală și economică pentru marea majoritate a populației. În

raport cu un stat și o elită politică străină, de ocupație, românii au continuat să trăiască în vechile forme de organizare socială paralele și diferite de stat. Conservatorismul și scepticismul au devenit elemente esențiale în raport cu autoritățile politice centrale și locale. Din punct de vedere social lucrurile au stat și mai grav. Agricultură a rămas principala ocupație a locuitorilor și între elită și această populație rurală nu a existat o clasă de mijloc care să intermedieze dialogul politic, castele sociale fiind bine definite.

La începutul secolului al XIX-lea, în urma unor proteste internaționale și a unor mișcări sociale ample din Principate, Imperiul Otoman este de acord cu revenirea principilor români. Practic din acest moment încep să se pună bazele statului român modern. Elita politică era conștientă că statul trebuie modernizat dar în limite moderate prin păstrarea privilegiilor sociale și economice. Situația economică este în continuare destul de gravă și comparabilă cu realitățile sociale din Rusia. La mijlocul secolului al XIX-lea (1866), ca expresie a dorinței de modernizare, elita aduce pe tronul României un principe străin, Carol de Hohenzollern. Noului principe, Carol I (1866-1914) a impus o modernizare accelerată a României prin importul unor modele instituționale occidentale. Totuși elita și-a conservat vechile privilegii printr-un sistem electoral cenzitar

restrictiv. Modernizarea rapidă și conservatorismul elitei politice a avut un efect negativ și a creat o nouă ruptură între națiune și stat. Păstrarea diferențelor sociale și economice a dus la în final la o mari mișcări sociale la începutul secolului al XX-lea.

Situația s-a schimbat radical în timpul Primului Război Mondial. Intrarea României în război alături de Antantă și revoluția bolșevică din Rusia l-a determinat pe noul rege al României, Ferdinand I (1914-1927) să promită o amplă reformă. Din acest motiv revoluția comunistă nu a avut niciun efect în România, unde în perioada anilor 20, a avut loc cea mai amplă reformă agrară, socială și politică prin împroprietărirea țăranilor și introducerea votului universal. Aceste evenimente au creat premisele, în perioada interbelică, de a coagula cele două entități: elita politică și națiunea.

Finalul celui de-al Doilea Război Mondial a adus în România schimbarea radicală a organizării sociale, a administrației, a proprietății, a clasei politice și a statului prin impunerea regimului comunist de către Stalin și sovietici. În perioada 1946-1964 regimul comunist a făcut cea mai amplă exterminare a elitei din Europa de Est și o înlocuirea a acesteia cu o clasă politică educată după valorile sovietice. Partidul Comunist Român număra la început doar puțin peste o mie de membri și acest fapt obliga noul regim, condus de Gheorghe Gheorghiu Dej, să impună o nouă elită. Chiar dacă în final noua elită s-a impus nu a fost percepută ca făcând parte din structura

organică a națiunii române. Noul regim al lui Nicolae Ceaușescu (1965-1989) a avut momentul său de glorie, în anul 1968, când acesta s-a opus intervenției sovietice în Cehoslovacia. Ulterior, în anii 70, Ceaușescu a început să aplice propria linie politică și economică inspirată din modelul stalinist. Politica de industrializare forțată și politica de sacrificiu la care a fost supusă populația a dus în final la Revoluția din 1989.

Din păcate, distrugerea vechii elite interbelice a făcut ca în anii 1990, cei care vor profita de noua conjunctură politică să fie în majoritate fostele cadre din Partidul Comunist. Aceștia aveau banii, cunoștințele necesare și capacitatea de a previziona evenimentele sociale ce vor urma. Prin intermediul noilor legi și a sistemului electoral, în care demnitarii erau aleși pe liste propuse de către partidele politice, s-a creat o nouă elită politică ermetizată. Astfel situația socială și politică a României este astăzi aproape identică cu cea de la începutul formării statului modern.

NEVOIA DE LIDERI MORALI

Prof. Dana SLEVAȘ

Școala Gimnazială “Avram Iancu”

Alba Iulia, Alba

De-a lungul istoriei, s-au remarcat multe personalități care au legat timpul de numele lor. Aceștia s-au născut precum pădurile, au murit demn, iar veacurile i-au ținut în viață. Fiecare popor are însă lideri care s-au evidențiat în conjunctura timpului. De obicei, au apărut în momente de frământări sociale, în vârful unei crize, în perioade tensionate. Nu au apărut din neant, ci din luările de poziție împotriva cursului vremii.

Aceștia sunt oameni dintr-o bucată, curajoși, care riscă totul în favoarea binelui. Sunt oameni cu viziune care nu sărbătoresc victorii de etapă, ci fac imediat strategia pentru următoarea luptă. Sunt oameni cu instinct și cu o psihologie dominantă.

În societatea contemporană, termenul de *conducător* a fost rapid înlocuit de mult uzitatul cuvânt *lider*. Liderii sunt adesea considerați a fi cei care au autoritate asupra altora, cei care controlează, cei care umblă cumva înainte, sunt mai buni decât restul.

Liderul moral se raportează întotdeauna la nevoile celorlalți. În primul rând, liderii morali știu cum să reacționeze, cum să-și tempereze orgoliile și cum să conducă. Ei sunt vizionari și

stimulează schimbarea personală. Liderii morali au, de asemenea, un sentiment extrem de dezvoltat al inteligenței emoționale, precum și competențe cheie în relațiile sociale. Ei lucrează pentru a depăși obstacolele și sunt calificați în arta de consultare. Ei construiesc un consens de conducere prin stabilitate și unitate. Liderii morali sunt recunoscători conștiinței publice, fie că este o întreprindere sau o organizație, acesta fiind liantul care îi menține împreună.

Din păcate, leadership-ul românesc contemporan simulează morala și principiile ei. Conducătorii români sunt “săraci și cinstiți”, cu soții și rudeni apropiați care dețin averi fabuloase.

Oameni care nu sunt în stare să dezvolte minime proiecte locale și sociale vorbesc de proiecte naționale. Vorbesc o limbă română aproximativă, cu expresii bombastice și cu o topică vrednică de limba sanscrită. Iată câteva expresii sugestive ale liderului român:

- program european = sacul lui Moș Craciun
- interes național = un fel de găjâit des, ca să sune bine în urechile alegătorilor
- austeritate = program național de însănătoșire a maselor

Pare o glumă, dar nu este! Unde este morala socială și dreptatea națională? Cine pe cine reprezintă și cu ce scop?

Conducerea morală este un fel foarte diferit de conducere. Mai degrabă decât aspiră să fie urmați, liderii morali au scopul de a servi. În loc să-și expună propriile abilități, liderii morali tind să dezvolte capacitățile altora. În leadership-ul moral nu este vorba despre rang – orice persoană care deține o poziție poate fi un lider moral, dar aceste persoane sunt întotdeauna caracterizate de un sentiment profund de etică, sunt conduse de idealuri de bază (cum ar fi justiția) și sunt motivate de exercitarea unui scop comun.

Conducerea morală provine din conștiință, construiește și consolidează capitalul spiritual. Ea este singura în măsură să schimbe societatea în bine printr-o legislație coerentă și printr-o justiție dreaptă. Conducătorul imoral va transmite întotdeauna tarele sale societății, iar o societate fără morală se îndreaptă spre dezastru. Aici ne-a adus lipsa unui lider autentic. Avem însă în spațiul virtual mii de lideri care se ascund sub umbra anonimatului, așteptând probabil să găsească un context potrivit pentru a se afirma. Un lider adevărat va avea întotdeauna curajul opiniei sale. Cred că acel lider de care avem nevoie trebuie să aibă în el teama de Dumnezeu și dragostea de popor.

România, fără lideri morali și curajoși, va deveni o colonie a Europei în care se vor face experimente benefice pentru viitorul altora. Deja suntem cerșetori la poarta Europei și numai prin programe naționale pe termen lung mai putem schimba ceva în conștiința publică...iar această conștiință publică trebuie modelată printr-o educație sănătoasă și prin impunerea unor lideri morali care să fie modele pentru generațiile următoare.

Bibliografie

Panaite, N., Prodan, A., Managementul resurselor umane, Bucuresti, 2011, pag. 34-35

Târziu Claudiu, Liderii României contemporane, Blog, 2012

Marele manipulator al secolului al XX-lea

Prof. Emilena Irinela TATU

Colegiul Național „Alexandru Vlahuță”

Râmnicu-Sărat, Buzău

Conducătorul din secolul al XX lea are în spatele său o întreagă istorie, iar obligația sa este să demonstreze periodic că – față de această istorie – este un demn continuator, că biografia sa – obligatoriu exemplară, după cum era prezentată în cazul Conducătorului Ceaușescu – este la rândul său demnă de această “biografie a poporului” care este istoria națională. El va vorbi de omul nou, produs al schimbării ideologice, al valorilor desenate de propagandă pe teritoriul netezit de cenzură și informația centralizată, dogmatizantă.

Analizând cazul lui Stalin - caz similar în raport cu Nicolae Ceaușescu, cu atât mai mult cu cât acesta din urmă și cultul său a fost cel care a umplut, cu o oarecare întârziere dar cu certă eficiență, locul rămas gol prin moartea “părintelui popoarelor” și prin demantelarea cultului său, Lilly Marcou observa că “această suprapunere a unei istorii care se vrea eroică și exemplară, enunțată pe temeiul unui marxism condensat și normativ și a unei biografii care se identifică istoriei țării și a partidului care o conduce, constituie baza ideologică a ceea ce se va numi mai târziu «cultul personalității»”. Mergând în continuarea lui Gheorghiu-Dej, Nicolae Ceaușescu a făcut și pași pe care acesta nu-i făcuse: ca unul din cei mai convinși că *face* istoria țării sale, *Conducătorul* Ceaușescu a încercat, el însuși, să rescrie la propriu istoria țării. Astfel, se cunosc manifestări populare în care Ceaușescu era pus în șirul glorios al voievozilor celor trei principate, diverșii poeți evidențiind tocmai caracterul providențial al apariției lui pe Pământ: „Cu el sunt toți strămoșii ce-au ctitorit o țară/Alăturea-i stau Mircea și Ștefan și Mihai” dar și „Chipul României de

azi este chipul marelui Întemeietor Ceaușescu,/ Demiurgul a toate gânditor,/Și-a toate visător, apărător, vizionar, constructor,/Eroul cel dintâi... “

În 1989 Ceaușescu părea cel mai detestat lider din lume, dar cu toate acestea el a rămas în memoria poporului său ca un personaj pozitiv, datorită trăsăturilor sale de mare constructor, de justițiar și de patriot. Patriotul Ceaușescu a avut cea mai mare carieră publică, în special datorită faptului că „ne-a apărat de sovietici”. Imaginea de lider excepțional a fost o reușită, el fiind amintit azi la fel ca mari figuri din cărțile de istorie. Opțiunea dintre idol și lider, atât de dificilă în timpul vieții sale, bazată pe cult și impusă prin coerciție, s-a îndreptat după moartea sa spre lider. La o anchetă de opinie din 1992 realizată de IMAS, 73 % dintre români au fost de acord cu afirmația

„Deși multe lucruri erau rele sub Ceaușescu, de un conducător ca el am avea nevoie și astăzi”.

Împietrirea unei populații întregi într-un ritual domestic gestionat doar de cei inițiați, cei cu acces la secretele puterii

Ca un contraexemplu, îl voi oferi pe Fidel Castro, revoluționar ce a transformat Cuba în primul stat comunist din emisfera vestică și a impus o serie de reforme de control. În jurul său s-a născut un vizibil cult al personalității, deși el a încercat să-l descurajeze, de exemplu apărând doar de două ori pe timbrul național, spre deosebire de majoritatea oamenilor forte. „Emblema “sa o constituie barba, asociată cu maturitatea, ce îi susține imaginea de revoluționar. Chiar CIA, în anii '60, în încercarea de a-l elimina de la putere, a încercat să scape de barba lui Fidel Castro, ce i-ar fi făcut chipul de nerecunoscut. Contrar altor dictatori, Castro a renunțat totuși la putere în 2008, în favoarea fratelui său.

lumești sau divine este pasul esențial pe care grupul dominant îl face pentru a desemna limitele adevărului în societatea pe care o conduce. Regele devine definitiv și inatacabil rege ca urmare a unui ritual, la fel și secretarul general al partidului comunist, Iisus reînvie în fiecare seară de Paști în bisericile creștine la capătul unui ritual, căsătoria dintre doi muritori este legitimă după consumarea unui ritual. Cea mai ordonată societate a lumii antice, lumea chineză, exacerba utilitatea ritualurilor fiindcă aceasta domolea mișcarea aleatorie a indivizilor în interiorul masei, făcându-i mai ușor de coordonat.

În lagărele naziste circula un cântec faimos, „Die gedanken sind frei”- Toate gândurile sunt libere”, sintetizând această credință milenară. Frază spectaculoasă, dar nerelevantă, întrucât întotdeauna principala grija a dominatorilor a fost să controleze și să direcționeze gândurile mulțimii.

Privind la excesele propagandei totalitare, vom vedea continuarea paradigmei unicității și a predestinării de sorginte non-umană a liderului uman, chiar și în interiorul unor sisteme care au impus prohibiția divinului. Chipul lui Stalin – unul din cei mai sângheroși conducători din istoria lumii – stă încă liniștit în icoane. În 2008, icoana tiranului a fost găsită într-o biserică din Sankt Petersburg. Atunci a fost un scandal teribil, preotul a fost răspopit. Dar, după cum a scris ziarul “Moskovski Komsomolet”, tentativele de a-l număra pe Stalin printre sfinți nu au fost încă abandonate. O anumită mitomanie totalitară a perpetuat chiar și această imagine: Stalin însuși a venit la Sfânta Matrona ca s-o întrebe ce să facă în fața falangelor lui Hitler. Iar el a făcut întocmai cum a spus sfânta de la Moscova: a rezistat și a salvat patria! Un adevăr este aici: fără mâna forte a lui Stalin și fără ajutorul americanilor, rușii erau pierduți în fața celei mai disciplinate armate din istorie. Este însă cel puțin bizară această relație a lui Stalin cu Biserica Ortodoxă Rusă, el, care a distrus cele mai multe lăcașe de cult din istorie sau le-a transformat în grajduri, chiar dacă avea oarecare pregătire teologică. Există și acum ruși care îl consideră erou

național pe Stalin, deși nu era rus și a dus milioane de ruși pe lumea cealaltă!

Imagologia oficială a liderului este, de fapt, neschimbată din Antichitate până în regimurile totalitare, cultul propriu-zis aflându-se la locul său, deși odele închinete dictatorilor moderni sunt scrise cu mai puțin talent decât cele dedicate împăraților romani. În general, în studiul propagandei se insista mult pe rezultatele ei monstruoase, ce nu sunt de fapt rezultate directe, ci doar ascultarea necondiționată. De aici pot apărea și excese, dar și momente luminoase ale relației dominant-dominat. Depinde doar de interesele și calitatea liderului.

Mulțimea a fost învățată să înțeleagă distanța enormă dintre ea și lider, materializată atât în filosofia puterii, cât și în elemente simple. Cuvintele liderului au fost întotdeauna respectate, uneori memorate și reproduse, așa cum discursurile lui Ceaușescu apăreau în manualele școlare. Un alt exemplu este ascultarea în direct a discursurilor lui Hitler, moment în care se întrerupea lucrul în uzine sau cursurile în școli. Se utiliza un aparat de radio ieftin și comod, care prindea cu acuratețe posturile germane și greu pe cele străine, fiind reparat gratuit de autorități în toate situațiile în care se defecta.

Principala calitate a unui lider de mase a devenit nesfârșita sa infailibilitate; el nu poate recunoaște niciodată o greșeală. Liderii de mase odată ajunși la putere nu au decât o preocupare și anume ca profețiile lor să se îndeplinească. Ceea ce îi distinge pe liderii și dictatorii totalitari este decizia simplistă, universală cu care își aleg acele elemente potrivite pentru a deveni fundamente ale

unei alte lumi cu totul fictive. Stalin avea mereu grijă „să spună opusul a ceea ce făcea și să facă opusul celor spuse”.

Principalul scop al liderilor unui sistem totalitar nu este de a stăpâni prin forță sau de a-și distruge adversarii ci de a-și determina supușii să gândească sincer așa cum vor ei, conducătorii. Forța este folosită ca un auxiliar în cadrul unui sistem de recreere a conștiințelor, în care manipularea are rol determinant. Credința în posibilitatea de a controla mințile oamenilor era totală.

Voi da două exemple în acest sens: “Dați-ne un copil de 8 ani și vă garantez că va fi bolșevic toată viața “ spunea Lenin într-o cuvântare în anul 1923.”Individul trebuie să accepte lipsa de importanță a propriei persoane, să se integreze unei puteri superioare și să fie mândru că este parte din forța și gloria acestei puteri superioare”- Hitler, Mein Kampf 1933.

De altfel și Gustave Le Bon în “Psihologia mulțimilor” se referă la mase ca la o reuniune cât se poate de eterogenă care

nu va fi greu de stăpânit și dirijat. Într-o astfel de comunitate, spune autorul, personalitatea conștientă dispare formându-se un “suflet colectiv” care prezintă trăsături distincte. În primul rând între membrii care o alcătuiesc are loc o uniformizare a reacțiilor, membrii grupului au un sentiment de siguranță în interiorul maselor, masele sunt foarte credule; anumite sentimente le pot fi foarte ușor induse.

Un lider charismatic poate determina mulțimile să acționeze hipnotic, ignorându-și astfel propriile convingeri. Acest lider în opinia lui Gustave Le Bon trebuie să întrunească anumite caracteristici: să se bucure de un prestigiu larg, să respecte normele pe care oamenii le prețuiesc cel mai mult, să fie violent în limbaj, să aibă un mesaj simplu, clar și mai ales constant, nu în ultimul rând să fie defăimător, dar să nu folosească violența fizică.

Totuși, trebuie avut în vedere faptul că până și regimurile democratice dispun de aceleași capcane, mult mai rafinate. De exemplu, Winston Churchill ,alături de președintele Roosevelt, văzuți drept paznicii lumii libere în războiul contra totalitarismului au apelat și ei la o cenzură media strictă, la o propagandă cu excese și la un adevăr deformat. Astăzi, într-o lume în care ne aparțin o multitudine de opțiuni și libertatea de a alege între ele, accesibile datorită mass-media,ce a devenit extrem de dificil de controlat și cenzurat, construcția de imagine s-a mutat de la promovarea liderului și regulilor sale, către promovarea unui model de viață ce asigură confort și bunăstare,ca avantaj al Occidentului față de lumea vestică. Indivizii pot astăzi să controleze într-o anumită măsură propria societate, fiindcă dispun de instrumente ale colaborării și nu mai trăiesc în lumea

organizată pe verticală, în care imaginația individuală devenea o mare problemă atunci când conducătorul unei superputeri-un Stalin, un Mao sau un Hitler - hotăra ceva..

Dintotdeauna oamenii au fost supuși presiunilor de tot felul venite din partea semenilor lor. După cum am văzut sistemele totalitare nu oferă individului posibilitatea de a se exprima și de a acționa conform propriului mod de gândire. O societate în care toți oamenii gândesc la fel, acționează la fel sau chiar se îmbracă la fel mi se pare monotona și lipsită de perspective, ba chiar incapabilă de progres, o utopie. Consider că e important să învățăm să identificăm momentele în care suntem supuși manipulării, să-i judecăm și să-i evaluăm pe cei cu care intrăm în contact nu numai după ceea ce spun dar și după ceea ce fac. E un mod simplu și la îndemână de a ne proteja individualitatea de influențe nedorite.

Bibliografie

- Crânguleanu, I., *Un om, un timp, o țară*, în *Poezia unei religii politice*, Editura Pro, București
- Friedman, Thomas, L., *Pământul este plat; scurtă istorie a secolului XXI*, București, Editura Polirom, 2007
- Marcou, Lilly, *Staline entre mythe et réalité*, în *Politix. Travaux de science politique*, nr. 18, 1992
- Mungiu, Alina, *Românii după '89. Istoria unei neînțelegeri*, București, Humanitas, 1995
- Teodorescu, Bogdan, *Cinci milenii de manipulare*, București, Editura Tritonic, 2007

INDIVID. GRUP. UNITATE

Prof. Ioana-Maria TOMA
Școala Gimnazială “Avram Iancu”
Alba Iulia, Alba

MOTTO:

“We are each other's harvest; we are each other's business; we are each other's magnitude and bond.”

(Gwendolyn Brooks)

Individul și grupul

Statutul individului nu poate fi stabilit științific fără a trasa clar relația primară dintre om și societate așa cum poate fi aceasta observată în cadrul familiei, a grupului de prieteni, de la școală sau de la locul de muncă precum și în alte tipuri de grupuri formale sau informale. În familie individul abandonează unele caracteristici specifice, pentru a deveni un membru al întregului. Familia este un instrument esențial pentru dezvoltarea personalității. Aici copilul este implicat pentru prima oară în viața socială, absoarbe valorile și standardele de comportament, modalitățile de gândire, valorile și limbajul. Astfel familia devine întâiul grup și primul cu responsabilitate majoră pentru societate. Apoi, pe măsură ce crește, copilul intră în societate. De aici apare rolul decisiv al grupului. Influența unei singure persoane asupra altelei este de regulă extrem de limitată; colectivitatea ca întreg constituie în schimb principala forță educativă. Aici factorii psihologici sunt foarte importanți. Este esențial ca o persoană să se simtă parte dintr-un grup din dorință proprie, precum și faptul că grupul ar trebui să-l accepte pe individ cu personalitatea lui în mod voluntar.

Unitatea individului și a grupului

Întreaga structură intelectuală a unei persoane poartă amprenta clară a vieții sociale ca întreg. Toate activitățile sale sunt expresii individuale ale practicilor sociale ale umanității formate de-a lungul istoriei. Când abordăm orice fel de muncă trebuie să luăm în considerare tot ceea ce s-a realizat înaintea noastră. Bogăția și complexitatea conținutului social al individului sunt condiționate de diversitatea legăturilor sale cu întregul palier social precum și măsura în care diferitele sfere ale vieții sociale au fost asimilate în conștiința și activitatea sa. Acesta este motivul pentru care nivelul de dezvoltare individuală este un indicator al nivelului de dezvoltare al societății, și invers. Dar individul nu se dizolvă în societate. El își păstrează individualitatea sa unică

și independentă și își aduce contribuția sa la întregul social: la fel cum și societatea însăși modelează ființe umane, tot la fel ființele umane dau forma societății.

Individul este o verigă în lanțul generațiilor. Acțiunile sale sunt reglementate nu numai de el însuși, ci, de asemenea, de standardele sociale, de rațiunea colectivă. Semn adevărat de individualitate este gradul în care o anumită persoană, în anumite condiții istorice specifice a absorbit esența societății în care trăiește.

Să luăm în considerare, de exemplu, următorul fapt istoric. Cine sau ce ar fi fost Napoleon Bonaparte dacă nu ar fi existat nici o Revoluție Franceză? Este dificil sau poate chiar imposibil de a răspunde la această întrebare. Dar un lucru este destul de clar - el n-ar fi devenit un mare general și cu siguranță nu un împărat. El însuși a fost conștient de acest fapt și în anii săi de declin a declarat: "Fiul meu nu mă poate înlocui. Eu însuși nu mă pot înlocui. Sunt creația circumstanțelor." Epoci mari dau naștere la oameni mari.

Se spune uneori că societatea poartă individul așa cum un râu duce o barcă. Aceasta este o comparație frumoasă, dar nu exactă. Un individ nu plutește în voia râului, el însuși este râul care curge învolburat. Evenimentele din viața socială nu vin de la sine, acestea sunt realizate, înfăptuite. Drumurile mari și mici ale istoriei sunt croite prin efort uman și, adesea, se plătesc cu vărsare de sânge. Legile istoriei nu au fost scrise în prealabil de către forțele supranaturale, ele sunt făcute de oameni, care se supun apoi autorității lor care este mai presus de individ.

Cheia misterelor naturii umane se găsește în societate. Societatea este ființa umană în relațiile sale sociale, și fiecare ființă umană este o întruchipare individuală a relațiilor sociale, un produs nu numai a sistemului social existent, ci a întregii istorii a lumii. El absoarbe ceea ce a fost acumulat de secole și transmis mai departe prin tradiții. Omul modern, poartă în sine toate epocile istoriei și totodată toate vârstele propriei sale individualități. Personalitatea lui este o concentrare a diferitelor straturi ale culturii. El este influențat nu numai de mass-media modernă, dar și de scrierile din toate timpurile și din toate națiile. El este memoria vie a istoriei, centrul tuturor bogățiilor de cunoștințe, abilități, competențe și înțelepciune care au fost adunate de-a lungul timpului. Prin miliarde de impulsuri vizibile și invizibile, rodul creativ al gândirii umane din trecut, continuă să-l hrănească pe individ și, prin el, întreaga cultură contemporană.

Bibliografie

Ralph Waldo Emerson - *Representative Men*, Ed. Bell and Daldy, Londra, 1870.

NEVOIA DE LIDERI ÎN CONTEXTUL ACTUAL

Prof. Marinela ȚUCULETE

Liceul cu Program Sportiv
Alba Iulia, Alba

În contextul actual al politicii dominate de mecanisme de apărare și atac, a lipsei reperelor, a încrederii și dezinteresului cetățenilor este necesară o clarificare a elementelor care pot ajuta la identificarea acelei personalități capabile să se implice eficient în dobândirea și exercitarea puterii prin care să satisfacă interesele și nevoile comunitare.

Liderul este persoana care datorită statutului său formal sau informal mobilizează, organizează și conduce membrii, precum și activitățile grupului înspre fixarea și atingerea scopurilor acestuia. Influența socială este conceptul care acoperă cel mai bine descrierea conducerii. Influența exercitată de lider este una puternică și determinantă în comparație cu aceea a celorlalți membri. Aristotel spunea că *„De la naștere unii sunt sortiți să fie conduși, iar alții conducători.”* Totuși, depinde de calitățile personale cu care omul se naște. Există persoane predestinate pentru a fi lideri. El trebuie să fie extrovertit, dominant, entuziast, inteligent, adaptabil și cu încredere în sine. Acesta este un adevărat leadership, el exercitând influență asupra îndeplinirii obiectivelor, în context organizațional. Un leadership trebuie să îndeplinească două funcții: una de misiune ce implică sprijinirea grupului pentru atingerea obiectivelor prin planificare și organizare, alta socio-emoțională ce presupune rezolvarea conflictelor și menținerea unui mediu plăcut.

De obicei, potențialii lideri sunt cei care au mai multe trăsături pozitive decât ceilalți membri ai grupului. Puterea carismatică înseamnă pe lângă faptul că acțiunile și chemările liderului răspund orizontului de așteptări ale unei mulțimi de oameni și capacitatea acestuia de a propune scopuri înalte. În ultimii ani s-a pus accentul pe ideea că diferite poziții de lider solicită caracteristici personale diferite. În funcție de personalitate poate adopta unul din stilurile de conducere: **laissez-faire**, cel care lasă lucrurile să meargă de la sine; **democratic**, cel ce se consultă permanent cu membrii grupului; **autoritar**, care deține puterea la modul absolut, stabilind singur scopuri fără apelul la părerile celorlalți.

În momentul în care se face o selecție trebuie să se pună accentul pe cerințele grupului, pe funcțiile cu care grupul îl investește pe acesta. Calitatea de lider presupune nu numai respectarea unor reguli de comportare valabile oriunde și oricum, ci și respectarea unor reguli dependente de

situația grupurilor concrete. Calitățile pe care trebuie să le aibă un lider al grupului nu sunt toate înnăscute, ci formate și învățate de către individ, în cursul vieții sale și a activității desfășurate în grupurile din care a făcut parte, sub influența permanentă a mediului social. Un lider adevărat trebuie să dețină și să-și asume responsabilitate pentru deciziile luate. El este cel care scipește și trage în sus restul grupului. Are rolul de a motiva și de a șlefui potențialul celorlalți oameni, făcându-i pe aceștia să-l urmeze.

Ca urmare a transformărilor și evoluțiilor la nivelul societății, există noi cerințe pentru liderii contemporani și cei viitori. În contextul actual, el trebuie să fie flexibil, să aibă capacitatea de a vedea lucrurile într-o lumină nouă bazată pe profesionalism, diplomatie, altruism, competență, eficiență și performanță. În plan concret, liderul contemporan este responsabil pentru acțiunile sale și se concentrează mai mult pe problemele societății sau grupului decât pe propria persoană, respingând ideea de a-și folosi poziția pentru obținerea de

privilegii. Totodată, trebuie să recunoască profesionalismul celorlalți, să accepte retragerea la momentul oportun din poziția de lider pentru a lăsa locul altora.

În context european flexibilitatea liderului se definește și prin arta negocierii, prin devotamentul manifestat în soluționarea problemelor, prin conștientizarea îndatoririlor și atributelor care îi revin, prin evaluarea corectă a urmărilor actelor sale. Sprijinul la nivel de reciprocitate creează premisele unei activități de succes.

În societatea actuală este nevoie de un lider, dar un nou tip de lider care să răspundă cerințelor societății.

Bibliografie:

Dicționarul explicativ al limbii române, Academia română, Editura Univers enciclopedic, București, 1998.

Ghica, Vasile, 1998, *Ghid de consiliere și orientare școlară*, Editura Polirom

<http://humaninvest.ro>

<http://www.informatiiprofesionale.ro>

AVRAM IANCU MODEL ȘI SURSĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU CONTEMPORANII SĂI

Prof. Iuliana TURCU

Școala Gimnazială „Vasile Goldiș”

Alba Iulia, Alba

Presonalitatea emblematică a epocii sale, Avram Iancu, a reprezentat întruchiparea luptei românilor ardeleni pentru recunoașterea drepturilor. În anii revoluției de la 1848, activitățile lui Avram Iancu au întruchipat aspirațiile naționale și liberale caracteristice generației sale. A militat pentru libertatea individuală, acordând o importanță majoră intereselor comunității românești manifestând toleranță pentru populațiile conlocuitoare din Transilvania. Toate acestea au făcut din Avram Iancu un model demn de urmat pentru generațiile care vor urma.

Personalitatea crăișorului a constituit inspirația pentru diverse creații populare, portetul său a fost magistral ilustrat de pictorii vremii, iar atmosfera din tabăra sa a constituit punctul de plecare a unor descrieri romantice înțepenite în paginile cărților de istorie.

Privit de aproape, Craiul Munților are într-adevăr ceva din ființa lui cu care câștigă dragostea și încrederea camarazilor și a lăncerilor săi. Înfrățirea fizică o cunoaștem destul de bine. Pictorul Barbu Iscovescu, emigrant din Muntenia, i-a zugrăvit portretul în ianuarie 1849, chiar în cartierul din Câmpeni. În lucrearea pictorului, Iancu apare îmbrăcat în costum moțesc, cu cămașa răsfântă la guler, pieptar alb îmblănit pe margini, cu nasturi numeroși, suman scurt de o eleganță deosebită, cureaua lată cu împletituri în față, în dreapta buzunar pentru un pistol destul de mare, al cărui mâner curbat puțin la capăt se poate observa. Lavalaierea e împrumutată de la îmbrăcămintea de modă a canceliștilor, iar căciula din blană de miel, de la minerii buciumani. Ochii și sprâncenele arcuite simetric și mustața subțire, răsucită ușor la ambele capete, precum și șuvițele de păr bogat retezate jur-împrejur, care ies de sub cușmă pentru a-i acoperi tâmplele, se asortează sub penelul artistului cu tonul culorilor combinate armonice. Ion Maiorescu spune că Avram Iancu reprezintă un autentic tip de dac, cum numai între morți se poate întâlni. În tot cazul, Iancu este un bărbat frumos: înalt, voinic, cu umerii lați, nasul regulat, bărbia rotundă și ochii mari deosebit de expresivi.

Colaborearea lui Iancu cu tribunii și căpitani săi e foarte strânsă. Ei nu sunt doar sfătuitoarii comandantului, ci căpitani veritabili, care execută însărcinări deificile, conducând cetele în puncte amenințătoare de către dușman. La chemarea Iancului, moții răspund cu entuziasm. Cei ce nu

răspundeau poruncii erau aspru pedepsiți. Răspundeau centurionii, preoții și învățătorii. Recunoașterea autorității necondiționate a lui Iancu de către toți, încrederea în puterea sa neobișnuită, în virtuțile sale ostășești și omenești, au insuflat tărie morală, eroism și vitejie oamenilor în cele mai dramatice momente. Caracterul drept al poruncilor lui Avram Iancu face ce și cele în aparență severe sau foarte severe să fie pe deplin ascultate, respectate și însușite. O impresie deosebită a produs asupra tuturor, purtarea francă a Iancului, în legătură cu care memorandistul Rubin Patiția scria: „Sub decursul revoluțiunii, Iancu prin vorbiri publice, îmbărbăta poporul la rezistență și curaj. Se suia pe vreun obiect mai înalt în piața Câmpenilor și înconjurat de mulțimea armatelor le cuvânta. Când primea de la inamic vreo scrisoare, o lăsa să se esplice în public, ca nimeni să nu presupuna cum că doară s-ar face vreun pas fără știrea poporului. Purtarea aceasta francă a Iancului l-a făcut foarte iubit”. Tot același Rubin Patiția ne spune despre Avram Iancu: „Totdeauna, când îndemna cetele luptătorilor la bătaie, le ținea vorbiri înălțătoare. În atingerea cu poporul era prietenos și condus de indulgență”.

Personalitatea lui Avram Iancu a produs un impact major și asupra armatelor inamice. Un ofițer ungur care a luptat în oastea lui Keménz Frakas zugrăvește foarte interesant fizionomia prefectului Iancu: „Moșii considerau ordinele sale sfinte, inviolabile și strâns obligatorii. Poporul său pătruns de zel religios în socotea trimis de la Dumnezeu. De aceea se temeau de el, îl respectau și îl iubeau. Apărea între ai săi întotdeauna mai strălucitor decât alții, astfel că îl adora ca fermecați, cu toate că știa să îl țină în frâu. Încrederea aceasta și-a câștigat-o prin caracterul său, prin judecățile drepte, prin sfatul, ținuta și învățăturile pe care le împrăstia. Avea ceva în ființa lui, o ținută inaccesibilă camarazilor săi, o grandetă și o dibăcie pentru care e numit Craiu de către aderenții săi.”

Într-o încercare de a trasa câteva concluzii se poate afirma cu ușurință faptul că Avram Iancu reprezintă simbolul omului pentru care valorile naționale și luptă pentru afirmarea lor a reprezentat crezul de o viață. Influența pe care a avut-o asupra contemporanilor săi, dar și supra generațiilor care au urmat ne fac tot mai îndreptățiți să concluzionăm cu următoarele versuri:

„Trăiască Duhul Lui Iancu,/Trăiască moșul între moși,/Câmpia Libertății spune/Că Avram Iancu suntem toți”

Bibliografie

Alexandru Ciura – Povestire pe scurt a vieții lui Avram Iancu, Cluj Napoca, 2003 editura NAPOCA STAR

Marian Mihalache – Avram Iancu erou al cauzei naționale, București, 1992 editura LIBRA

CUPRINS

PATRIOSMUL – O DIMENSIUNE SPIRITUALĂ	3
DIRECTOR, PROF. ELENA IGNAT	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “AVRAM IANCU” ALBA IULIA, ALBA	
PROFILUL LIDERULUI - ÎNTRE DEZIDERAT ȘI REALITATE.....	4
PROF. ÎNV. PRIMAR DANA ANDRO	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “AVRAM IANCU” ALBA IULIA, ALBA	
NEVOIA DE LIDERI IN CONTEXTUL ACTUAL	7
PROF. MARIA ATANASIU	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “AVRAM IANCU” ALBA IULIA, ALBA	
IOAN ZOBA DIN VINȚ - UN CLERIC CĂRTURAR	9
PROF. OLIVIU-PETRU BOTOI	
SEMINARUL TEOLOGIC ORTODOX „SFÂNTUL SIMION ȘTEFAN” ALBA IULIA, ALBA	
IDEEA DE UNITATE - UN DEZIDERAT PERMANENT	13
PROF. ÎNV. PRIMAR OTILIA BARABAS	
PROF. ÎNV. PRIMAR SIMONA BREAZ	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “VASILE GOLDIȘ” ALBA IULIA, ALBA	
„SĂ MORI RĂNIT DIN DRAGOSTE DE PATRIE” - AVRAM IANCU ȘI SACRIFICIUL SUPREM	17
PROF. DANIELA VALERIA CETEAN	
COLEGIUL NAȚIONAL „HOREA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN”, ALBA IULIA	
AVRAM IANCU –MODELUL CONDUCATORULUI PAȘOPTIST	21
PROF. MARINEL CHIRIȚESCU	
PROF. LACRIMA MIHAELA UNGUR	
LICEUL TEHNOLOGIC „ȚARA MOTILOR” ALBAC, ALBA	
AVRAM IANCU, CRĂIȘORUL MUNȚILOR.....	26
PROF. ÎNV. PRIMAR CĂLINA COMȘA	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ION BIANU” VALEA LUNGĂ, ALBA	
ROMÂNII DIN DIASPORĂ ȘI IDEEA DE UNITATE	28
PROFESOR MONICA LUMINIȚA COZMEI	
COLEGIUL NAȚIONAL “C.NEGRUZZI” IAȘI, JUD. IAȘI	
IULIU MANIU, LIDER AL MIȘCĂRII PENTRU UNIRE ÎN ANUL 1918	31
PROF. NICOLETA DĂESCU	
COLEGIUL TEHNIC „APULULM” ALBA IULIA, ALBA	
PROF. MIHAIL DĂESCU	
COLEGIUL TEHNIC „AL. DOMȘA” ALBA IULIA, ALBA	

AVRAM IANCU – EROUL MOTILOR.....	36
PROF. ÎNV. PRIMAR CONSTANTINA DAVID LICEUL SPORTIV ALBA IULIA, ALBA	
NEVOIA DE LIDERI ÎN CONTEXT EUROPEAN - ȘTEFAN CEL MARE.....	38
PROF. SIMONA FLOREA ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AVRAM IANCU" ALBA IULIA, ALBA	
IDEEA DE UNITATE, UN DEZIDERAT PERMANENT	42
PROF. VASILE ILIEȘ PROF. MIRELA POPESCU ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 19 „AVRAM IANCU” TIMIȘOARA, TIMIȘ	
UN PRIETEN AL ROMANILOR DIN ARDEAL - CONSTANTIN ARION	45
PROF. DRAGOȘ MATEI COLEGIUL TEHNIC "PETRU PONI" ROMAN, NEAMȚ	
EROII NEAMULUI ÎN PRESA VREMII	52
PROF. DANIELA MATEICA PROF. DORINA GIURGIU LICEUL CU PROGRAM SPORTIV ALBA IULIA, ALBA	
NEVOIA DE LIDERI ÎN CONTEXTUL ACTUAL – CONDUCEREA, ASTĂZI.....	55
PROF. ÎNV. PRIMAR VIORICA MEDREA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE GOLDIȘ” ALBA IULIA, ALBA	
CONSTANTIN ȘERBAN – CÂRNUL DOMNITOR AL ȚĂRII ROMÂNEȘTI 1654 – 1658.....	57
PROF. ADRIAN NICHITA INSPECTOR ȘCOLAR ISJ GIURGIU	
ROMÂNIA ÎN PRIMUL RAZBOI MONDIAL ȘI ÎNĂPTUIREA MARII UNIRI DIN 1918.....	64
PROF. ÎNV. PRIMAR CRISTINA – CONSTANTINA NICU PROF. ANGELA DODOCIOIU LICEUL TEHNOLOGIC „ING. IONETE AURELIAN” MALU MARE, DOLJ	
AVRAM IANCU - MODEL ÎN EDUCAREA ELEVILOR.....	67
PROF. ADRIANA PAȘCA ȘCOALA GIMNAZIALĂ "VASILE GOLDIȘ" ALBA IULIA, ALBA	
REPERE ALE ISTORIEI LOCALE ZĂRĂNDENE - IOAN BUTEANU (1821-1849).....	70
PROF. CĂLIN DORIN PETRIC ȘCOALA GIMNAZIALĂ LUNCOIU DE JOS/ȘCOALA GIMNAZIALĂ „IOAN BUTEANU” BUCES, HUNEDOARA	
RAPORTUL DINTRE STAT, ELITA POLITICĂ ȘI NAȚIUNE ÎN ROMÂNIA. NEVOIA DE SCHIMBARE.....	73
PROF. IOAN CRISTINEL ROMAN NEGOI ȘCOALA GIMNAZIALĂ „AVRAM IANCU” ALBA IULIA, ALBA	

NEVOIA DE LIDERI MORALI	75
PROF. DANA SLEVAȘ	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AVRAM IANCU" ALBA IULIA, ALBA	
MARELE MANIPULATOR AL SECOLULUI AL XX-LEA	77
PROF. EMILENA IRINELA TATU	
COLEGIUL NAȚIONAL „ALEXANDRU VLAHUȚĂ” RÂMNICU-SĂRAT, BUZĂU	
INDIVID. GRUP. UNITATE	82
PROF. IOANA-MARIA TOMA	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AVRAM IANCU" ALBA IULIA, ALBA	
NEVOIA DE LIDERI ÎN CONTEXTUL ACTUAL	84
PROF. MARINELA ȚUCULETE	
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV ALBA IULIA, ALBA	
AVRAM IANCU MODEL ȘI SURSĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU CONTEMPORANII SĂI.....	86
PROF. IULIANA TURCU	
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE GOLDIȘ” ALBA IULIA, ALBA	